

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskeletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 28. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15 621

Št. 96

Ljubljana, nedelja, dne 26. aprila 1931

Leto II.



Therese, Thérèse

(Ob desetletnici Kola jugoslovanskih sester)

Italijanski prestolonaslednik v našem paviljonu v Milanu

Milan, 25. aprila. AA. Včeraj popoldne je italijanski prestolonaslednik Umberto v spremstvu predstavnikov oblastev posejil jugoslovanski paviljon na milanski razstavi. Pred paviljonom so italijanskega kraljeviča sprejeli jugoslovanski generalni konzul Predić, uradni konzulata Bimbalac in delegat monopolne uprave Krstić. Generalni konzul Predić je spremljal italijanskega prestolonaslednika po paviljonu in mu pojasnjeval posamezne oddelke. Italijanski prestolonaslednik je z zanimanjem motril razstavljene predmete in se zlasti zanimal za tobak in za les. Pred odhodom je opetovano dal izraza svojemu zadovoljstvu s paviljonom in z razstavljenimi predmeti.

Vladna kriza na Bolgarskem

Sofija, 25. aprila. AA. Kralj Boris je danes sprejel v avdijenci Cankova.

Po odhodu z dvora je Cankov izjavil novinarjem, da mu je bil poverjen mandat za sestavo koalicijske vlade. Skušal bo sestaviti koalicijo vseh narodnih sil.

Sofija, 25. aprila. I. Ko je snoči Malinov vrnil mandat za sestavo vlade, je kralj v daljši avdijenci sprejel Ljapčeva, ki mu pa ni poveril mandata za sestavo vlade. Ljapčev je kralju le nasvetoval osebe, ki bi prišle v poštev za sestavo vlade. Po Ljapčevi avdijenci so se sestali šefi strank »Demokratskega zgovora«. Sklenili so, da sprejmejo vlado, ki jo sestavi ali Molov ali Cankov. V vladi mora »Demokratski zgovor« imeti večino. V njej morejo sodelovati tudi Malinov ali liberalci.

Velika volilna zmaga turške vlade

Ankara, 25. aprila. AA. Včerajšnje parlamentarne volitve so končale s popolno vladno zmago. Zmagala je na vsej črti vladna ljudska stranka. Opozicijske stranke so dobile le 20 mandatov. V Carigradu in v manjših mestih so skoraj vsi glasovali za vladne kandidate.

Carigrad, 25. aprila. AA. Volitve v turško narodno skupščino so bile končane snoči ob 8.

Narodna stranka je osvojila 278 mandatov. 30 mandatov je prepuščala neodvisni stranki, ki pa si je priborila samo 23 poslanskih mest. Sedem mandatov v okolici Carigrada in drugod pa nezavisna stranka ni mogla osvojiti, ker volilci niso hoteli glasovati za njene kandidate. Nezasedena mesta bodo kasneje izpolnjena.

Priprave za predsedniške volitve v Franciji

Pariz, 25. aprila. AA. V kratkem se sestane narodna skupščina v Versailles, ki bo določila kandidate za predstoječe predsedniške volitve. Najresnejši kandidati so Briand, Le Brun, Bernard, Maginot, Charon, Marrant, Painlevé.

Reorganizacija grške mornarice

Atene, 25. aprila. AA. Minister mornarice Argiropoulos in predsednik ministrskega sveta Venizelos sta sestavljala zakon o reformi mornarice. Grška mornarica bo popolnoma preurejena in postavljena na solidne temelje. Stare ladje in enote bodo razprodali. Na njihovo mesto bodo stopile novonabavljene podmornice in ladje za uničevanje min. Mornarska šola bo premeščena s križarke »Kiritis« na križarko »Avaros«. »Kiritis« pa bo grška vlada prodala.

Oster konflikt med Belgijo in Italijo

Komplicacije incidentov v zvezi z aretacijo profesorja Moulina - Besni fašistovski izpadi proti belgijski javnosti - Interpelacija v rimskem parlamentu - Alera pride tudi pred belgijski parlament

Rim, 25. aprila. n. Afera profesorja Moulina je razburila ves fašistovski tisk, ki z vso oostrostjo protestira proti belgijskim antifašistovskim demonstracijam in proti temu, da nameravajo nekateri belgijski poslanci spraviti afero v parlament.

»Tribuna« je zamerila belgijskemu zunanjemu ministru Hymansu, ker je izjavil, da bo belgijska vlada zahtevala, da se profesorju Moulinu garantira zadostna obramba pri procesu pred izrednim sodiščem v Rimu. To ni prvič, da se obtožuje izredno sodišče za zaščito države, češ, da ne daje obtožencem potrebnih garancij za obrambo, pravi list, in nadaljuje: Že večkrat je bilo treba odbiti takšne lažne in neosnovane pdomene in sedaj je treba to ponovno zavrniti, čeprav ni mogoče prikriti občutka omalovaževanja napram klevetnikom, ki psujejo sodišče, katerega razprave so javne, ker je pristop k njim dovoljen množici ter italijanskim ter tudi inozemskim novinarjem. Prav tako je, pravi rimski list, dana tudi vsaka garancija: sodniki so sicer častniki fašistovske milice, toda obenem diplomirani pravniki. Poleg tega pa je pri vsakem procesu vedno tudi vsaj eden izmed njih sodnik po karieri. Vsi člani sodnega senata so doslej vedno dokazali, da so strogi, pa tudi skrupulozni in dobri sodniki. Na podlagi te svoje trdi-

tve zahteva list, naj se zavrne belgijska zahteva, ki so jo belgijski vseučiliščniki izrazili v svoji resoluciji, da se da profesorju Moulinu možnost, da ga branijo ali mu vsaj svetujejo belgijski odvetniki. Italija se zaveda svojih pravic, nadaljuje »Tribuna«, zaradi tega ne more dovoliti, da bi krivec branili inozemci.

List izpada tudi proti govoru bivšega zunanjega ministra Vandervelda, ki je na nekem zborovanju naglasil, da doslej še ni nikakega dokaza o krivdi profesorja Moulina in da slonijo obtožbe proti njemu le na domnevah in hipotezah. Vandervelde je očitno dejal, da se je treba izogibati plačanim provokatorjem in je insistiral na tem, da profesor Moulin ne sme pred fašistovsko izredno sodišče, temveč da ga mora soditi redno sodišče, ki daje zadostne garancije za njegovo obrambo. Končno je naglasil, da je celo v sovjetski Rusiji garancija in da mora tudi dajati Italija garancije vsaj v toliko, v kolikor sovjetska Rusija.

Te besede Vandervelda so izzvale silno ogorčenost fašistovskega tiska. »Giornale d'Italia« opozarja, da se protestne demonstracije v Belgiji nadaljujejo in da bodo v torek na vseh univerzah v Belgiji nova protestna zborovanja in da bodo vseučiliščniki v sprevedih šli po mestih s tablam, na

katerih bodo protestni napisi, in da bo končno v belgijskem parlamentu zunanji minister Hymans odgovoril na interpelacijo v Moulinovi aferi. List zavrača belgijske zahteve, češ, da je Italija velika sila, ki ima pravico, da se brani.

Rim, 25. aprila. n. Danes se je vršilo veliko protestno zborovanje, ki so ga sklicali fašistovski visokošolci, da na njem sprejmejo resolucijo proti antifašistovskim demonstracijam v Bruslju. V njej pravijo, da afera profesorja Moulina ne more imeti nikakega mednarodnega značaja, ker spada profesor Moulin spriču svojega delovanja in pripravljanja terorističnih dejanj proti fašistovskemu režimu izključno pred italijanskega sodišča. V tej resoluciji so skušali odbiti obtožbo, da fašistovsko izredno sodišče za zaščito države in javnega reda ni objektivno in da obtožencem ne daje zadostnih garancij za njihovo obrambo.

Rim, 25. aprila. n. V italijanski zbornici so fašistovski poslanci Gray in njegovi drugi vložili interpelacijo na zunanje in notranje ministrstvo glede antifašistovskih demonstracij, ki so v Belgiji na dnevnem redu radi aretacije antifašistovskega emisarja profesorja Moulina, ki je belgijski državljani. Pravosodni minister Rocco je izjavil, da bosta interpelirana ministra še danes ali jutri dala odgovor.

Odpor proti Bethlenovi zunanji politiki

Poslanec Bogya izstopil iz vladne stranke - Na Trianonsko pogodbo se ne sme valiti krivda za vsako zlo - Škodljivost italijanske orijentacije madjarske politike

Budimpešta, 25. aprila. n. V madjarskih političnih krogih vlada popolna negotovost glede datuma parlamentarnih volitev. Splošno pa so prepričani, da se bodo volitve vršile še letos. Poučeni krogi trde, da se bodo volitve vršile meseca junija ali julija, drugi pa mislijo, da bodo volitve šele jeseni. Zanesljivo se ve, da je kmečka frakcija vladne stranke zahtevala od Bethlena, naj poviša število novih mandatov za 25%, kar je Bethlen tudi obljubil. Ni pa hotel dati nobene izjave o vprašanju, kdaj se bodo volitve vršile.

Največjo senzacijo o političnih krogih je izzvala vest, da je Ivan Bogya, vladni poslanec v oostrogonskem okrožju najavil svoj izstop iz vladne stranke. Bogya je bil intimen prijatelj Bethlenov, a tudi prijatelj Mussolinijev. Bogya je v svojem pismu sporočil, da se ne strinja z vladno zunanjo politiko in posebno ne s stališčem, ki ga je vlada zavzela glede nemško-avstrijske carinske zveze.

Demokratski poslanec Bardos je govoril, da se ne sme naprtiti trianonski pogodbi krivda za vsako zlo, kajti Avstrija je na pr.

izgubila prav toliko ozemlja, a vendar ni tamošnji položaj tako obupen kakor na Madjarskem. Madjarska nima redne vojske, pa vendar znaša davčna kvota 157 pengő, medtem ko znaša v Bolgariji 49, a na Poljskem 61 itd. Bardos je nato še dejal, da italijanska orijentacija madjarske zunanje politike ni koristna, temveč nasprotno celo škodljiva. Zaradi nekoristnega madjarsko-italijanskega prijateljstva, ki v resnici v duši madjarskega naroda niti ne obstoji, so se še bolj poostri la nesporazumljenja, ki so vladala med Madjarsko in sosedi.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo

Danes pride v Beograd avstrijska delegacija

Beograd, 25. aprila. AA. 26. t. m. pripe v Beograd avstrijska delegacija za trgovinska pogajanja z našo državo. Avstrijsko delegacijo tvorijo ti-le gg.: Henrik Wiltner, opolnomočeni minister, Friderik Buchler, svetnik finančnega ministrstva. Robert Goler, svetnik trgovinskega ministrstva, dr. Aleksander Reismann, svetnik poljedelskega ministrstva.

V naši delegaciji so gg.: dr. Milan Todorović, univ. prof. Milan Pilja, načelnik

trgovinskega ministrstva, Milan Lazarevič, svetnik trgovinskega ministrstva, dr. Velimir Stojković, nač. poljedel. ministrstva.

Predsednik avstrijske delegacije g. Wiltner bo v ponedeljek dopoldne posejil ministrstvo za zunanje zadeve, ministrstvo za trgovino in industrijo in poljedelsko ministrstvo.

Popoldne ob 16. uri bosta imeli obe delegaciji prvo sejo v prostorih ministrstva za trgovino in industrijo.

Nova Schobrova obramba sporazuma z Nemčijo

Pogrevanje »argumenta«, da Avstrija ne more čakati na Briandovo Panevropo

Dunaj, 25. aprila. AA. Avstrijski podkancelar in minister za zunanje zadeve dr. Schober je imel govor o avstrijsko-nemškem sporazumu glede carinske unije. Dr. Schober je med drugim dejal, da je bil o priliki zadnjega poseta nemškega ministra za zunanje zadeve Curtiusa na Dunaju v treh dneh dogovorjen sporazum, ki naj odpravi nevolje v obeh nemških narodih. Briandov načrt o evropski uniji ni rodil željenih sadov in zato Nemčija in Avstrija nista mogli čakati dotlej, da se o tej evropski uniji dogovori vseh 27 evropskih držav. To dejstvo je bilo odločilno in je v zvezi z interesi obeh držav dovedlo do sedanjega sporazuma.

Dr. Schober je pri tem pristavil, da je ta sporazum sprejel z največjim zadovoljstvom. Sporazum je ugodno učinkoval na vse gospodarstvo, kar izhaja tudi iz tega, da se je mogla berlinska borza osvoboditi newyorškega vpliva in da so od tedaj po-

skočile razne avstrijske in nemške vreunosti.

Dunaj, 25. aprila. d. Danes je novi nemški poslanik na Dunaju dr. Rieth izročil zveznemu predsedniku Miklasu svoja poverljiva pisma. Dr. Rieth je imel pri tej priliki nagovor, v katerem je med drugim izjavil, da nastopa svoje mesto baš v času pomembnega dogodka v skupnih odnosih med Avstrijo in Nemčijo. Obe vladi sta sklenili da začeta podirati carinske zidove, ki utesnjujejo gospodarstvo. Izrazil je prepričanje, da bo to delo, če uspe, hkrati služilo tudi pomirjenju sveta. Zvezni predsednik je odgovoril, da bi rad tudi on dal izraza nadi, da bi imela prizadevanja obeh držav velik uspeh in da bi jima bila dana sreča v harmoničnem soglasju z drugimi državami Evrope storiti koristno delo za pospeševanje splošne blaginje. To delovanje naj bi pomagalo k začetku nove ere večje gospodarske svobode.

Imenovanja v vojski

Beograd, 25. aprila. I. Po odredbi ministrstva za vojsko in mornarico so namešteni: za vodnika V. konjeniškega polka »Kraljice Marije« podporočnik Dines S. Rudolf, za kapelnika godbe 50. pešpolka vojni kapelnik IV. razreda Herzog F. Ferdo, pri poveljništvu mornarice za dobo naborov v 9. nabornem bataljonu poročnik fregate Vilfan J. Boris, Heckmann E. Ivo, Karlovac A. Rubens, Sakšida F. Josip, poročniki korvete Krošelj J. Avgust, Voh M. Gvidon, Zupan J. Pavel. Zenitbeno dovoljenje sta dobila nižji vojni uradnik IV. razreda gospodarske stroke Balaban V. Bogdan z gđ. Marijo, hčerko Bevsana Andreja, uradnika pri železniški direkciji v Ljubljani, in nižji vojni uradnik III. razreda gospodarske stroke Sedej F. Janko z gđ. Matildo, hčerko Vesjaka Martina, trgovca v Prevalju.

Glasovi o odstopu predsednika češkoslovaške vlade

Praga, 25. aprila. n. V političnih krogih trdijo, da bo predsednik vlade Udržal odstopil. Nekateri listi so to vest že potrdili in navajali, da je njegova demisija v zvezi z ostavko bivšega finančnega ministra dr. Engliša Udržal postane baje predsednik Škodovih zavodov. Novi predsednik vlade naj bi postal sedanji vojni minister Viškovský.

Otvoritev zagrebskega zbora

Zagreb, 25. aprila. k. Danes ob 10. dopoldne je bil na svečan način odprt zagrebski zbor. Kot zastopnik Nj. Vel. kraljice Marije je prisostvoval otvoritvi divizijski general Ječmenić. Dalje so bili pri otvoritvi minister Frančeš, ban Savske banovine dr. Perović, armijski komandant general Marić in še razni zastopniki narodnih, kulturnih in gospodarskih društev. Zbor je otvoril z nagovorom predsednik zbora ravnatelj Mestne hranilnice Rudolf Erben. Potem je govoril tudi naš nizozemski konzul gosp. Wan Dam.

Pol stoletja iniciativnega gospodarskega dela

Kadar praznujemo Slovenci svoje nacionalne jubileje, takrat šele prav vidimo, kako silno mlad narod smo in kako malo časa šele živimo pravo nacionalno življenje. Ob enem s tem pa moremo z zadovoljstvom in tudi ponosom reči, da smo v kratkem času tako krepko napredovali in dosegli tako visoko kulturno stopnjo, da moremo z največjim zaupanjem zreti v bodočnost.

Ob petdesetletnici ljubljanskega gremija se vse to še zlasti jasno vidi. Pred petdesetimi leti se še skoraj ni govorilo o slovenskem trgovcu, pred petdesetimi leti so bili Slovenci tudi na svojih lastnih tleh gospodarsko čisto brezpomemben faktor in vse naše nacionalno življenje je takrat obstajalo prav za prav samo v tem, da smo Slovencem dopovedovali, da so Slovenci. Pol stoletja iniciativnega dela — pa se je slika našega narodnega življenja čisto spremenila in danes ni polja, ki ga ne bi vsaj deloma osvojilo naše narodno življenje. Vsi stanoviti so pomagali, da je prišlo do tega silnega in pomembnega razvoja, v mnogem oziroma pa so odložili ta razvoj naš slovenski trgovci. Kajti ne more noben narod kulturno prav napredovati, če ne napreduje tudi gospodarsko, ker šele dobro razvito gospodarstvo daje sredstva za kulturni napredek.

V tem pa je tudi oni veliki vzrok, da ni jubilej prvega trgovskega gremija samo slaven dan za slovensko trgovstvo, temveč da je tudi nad vse pomemben mejnik za vse naše narodno življenje. Kajti z ustanovitvijo ljubljanskega gremija je bil položen osnovni kamen za naš gospodarski razmah in vsaka stranica iz zgodovine ljubljanskega gremija to sijajno potrjuje. To potrdilo pa je bilo možno samo zato, ker se je slovenski trgovec vedno zavedal svoje dolžnosti do naroda, ker je vedno žrtvoval, če je zahtevala to narodna potreba. Zlasti pa je ceniti to zavednost slovenskega trgovca v prvih časih ljubljanskega gremija, ko je bila še vsa trgovina v nemških rokah in ko se je moral boriti slovenski trgovec za svoje prvo priznanje.

Pri tem pa je treba še posebej poudariti drugo zaslugo slovenskega trgovstva. Ljubljana je že od nekdaj slovela po svoji solidni in obsejni trgovini in ljubljanska trgovina je imela po svetu dober glas. Ko je slovenski trgovec osvajal pozicijo za pozicijo na ljubljanskem trgu, je ostal zvest vsem dobrim tradicijam solidne ljubljanske trgovine in s tem pokazal, da je tudi v strokovnem pogledu poklican, da prevzame nasledstvo tujih trgovcev. Samo tako pa je mogel tudi resničen napredek naroda. Vsaka nacionalna zmaga je popolna šele takrat, kadar pomeni tudi izboljšanje kvalitete dela. In da so take zmage izvajali slovenski trgovci, jim je predvsem čestitati.

Ključ k vsem tem uspehom slovenskih trgovcev pa je bil v njih vnemi za samonabrazbo in za nabrazbo dobrega naraščaja. Slovenski trgovec se je vedno zavedal, da podleže v konkurenčnem boju, če ne bo vedno na višku dolžnosti, če ne bo korakal z duhom in zahtevami časa. Važnost nabrazbe naraščaja pa je zlasti vedno povdarjal ljubljanski gremij in vedno skrbel za dobre gremijske šole. Samo zato pa je bil tudi mogel tako neverjetno velik napredek slovenskega trgovskega šolstva, da smo v nekaj desetletjih dobili ne samo slovenske trgovske šole, temveč že tudi trgovsko akademijo.

Zgodovina ljubljanskega gremija je ver- na slika vsega našega nacionalnega življenja v preteklem polstolletju. Vsi naši lepi uspehi so zabeleženi tudi v zgodovini gremija, prav tako pa tudi vsi naši neuspehi. Naj so bili ti večji ali manjši, vedno so nastopili le takrat, kadar smo bili nesložni, kadar nas je razjedalo strankarstvo. Zgodovina slovenske trgovine še prav posebej spominja, kako nam je nujno potrebno složno delo.

Ni bilo vedno lahko stališče slovenskega trgovca in zgodovina ljubljanskega gremija je prenapolnjena z opisi bojev, ki jih je moral pretrpeti slovenski trgovec ne samo za pravice svojega stanu, temveč tudi za interese slovenskega gospodarstva. Odkrito je treba tudi to priznati, da javnost ni vedno prav umevala velike važnosti, ki jo ima cvetoča trgovina za ves narod. Majhno obzorje, še večkrat pa čista navadna nevoščljivost, so se dostikrat mogle povzpeli do veljavnosti argumenta.

A čisto brez potrebe in utemeljitve, ker je skoraj vse iniciativno gospodarsko delo izhajalo iz vrst slovenskega trgovstva. Baš v iniciativnem gospodarskem delu pa je največji razmah za narodno življenje in tega dela bo tem več, čim ožje bo sodelovanje javnosti z našim trgovskim svetom. To bodi ob uspešnem jubileju ljubljanskega gremija še zlasti povdarjeno.

Odhod princa Gike iz Rima

Rim, 25. aprila. AA. Snoch je odpotoval v Bukarešto novi romunski minister za zunanje zadeve princa Gika. Na postaji so se od njega poslovili uradniki romunskega poslaštva v Rimu in italijanski podtajnik za zunanje zadeve Fauri.

Dan Alberta Thomasa v Ljubljani

Svečan banket na banski upravi - Pozdravni govor dr. Marušiča - Sprejemi odličnega gosta po naših socialnih ustanovah

Ljubljana, 25. aprila. AA. Gospod ban dravske banovine dr. Marušič Drago je priredil danes ob 13. uri v prostorih banske uprave banket na čast ravnatelja mednarodnega urada dela g. Alberta Thomasa in njegove soproge. G. ban dr. Marušič je pozdravil g. ravnatelja Thomasa najprej v slovenskem in nato v francoskem jeziku s sledečim govorom:

Gospoda moja! Danes smo v prav prijetnem položaju, da moremo pozdraviti v naši sredi direktorja mednarodnega urada za delo gospoda Alberta Thomasa, ki je prišel v našo državo kot odlični poznavalec in proučevalec obče socialnih in delavsko zaščitnih prilik Evrope in sveta.

Ali ne samo to, gospod direktor Thomas prihaja k nam kot naš znanec in smem reči kot naš stari in odkritosrčni prijatelj. Zato nam je obisk gospoda direktorja še posebno drag in prav zato ga spremljajo naše najboljše želje, da bi mu bili dnevi, ki so odmerjeni za obisk naše zemlje, prijetni, in vtisi v naših krajih in glede naših prilik, zadovoljivi.

Gospoda moja! Mi visoko cenimo vrednost ustanove, kateri načeljuje gospod Thomas, Mednarodni urad za delo je socialno-politična institucija prvega reda, ki ima zahvaliti naša današnja direktorja svojo avtoriteto in svoje uspehe. Ta ustanova je prava zaščitnica dela kot produktivnega faktorja in radi tega je važna činitelj v pospeševanju kulture v obče. Radi tega moramo biti hvaležni naporom tega urada, predvsem gospoda direktorja, ki želi, da si pribavi vse one elemente, ki so predpogoj za pravilno oceno aktualnih vprašanj, da si z osebnim kontaktom na licu mesta in proučevanjem prilik ustvari objektivno sodbo in da se z vestno pribavljanim materialom določi smer bodočih prizadevanj.

Gospod direktor! Vi prihajate k nam v dobi, ko ves svet govori o gospodarskih krizah in ko je prirodno, da se povsod pojavlja stremenje po največji štednji, tedaj v času, ko se vsled momentnih neprilik mora misliti na krčenje izdatkov na vseh poljih. Navzile temu se boste, gospod direktor, prepričali, da je Jugoslavija, ki je tudi v težkih časih svojega prepoveda dala dokaz, da stremi po napredku na socialnem polju, pripravljena tudi v bodoče storiti vse potrebno, da se započeto socialno delo poglobi in razširi. To morem z zadovoljstvom konstatirati pred Vami, gospod direktor, ki ste na svojem visokem položaju imeli priliko oceniti vse ogromno delo, ki je bilo v tem pogledu pri nas storjeno v poslednjem desetletju.

Gotovo je, da bomo znali spoštovati naše socialne pridobitve ter jih usmeriti tako, da bodo dale čim več koristi onim, katerim so namenjene, in da bodo ostale v skladu z načeli zdravega narodnega gospodarstva.

Gospa in gospod direktor! Meni je v posebno čast, da Vas morem pozdraviti kot predstavnik dravske banovine, ki Vas ob Vašem prihodu v našo domovino kot prva sprejema z vso prišrčnostjo, toploto in iskrenostjo ne le kot odličnega pobornika za socialne pravice, temveč tudi kot dobrohotnega prijatelja našega naroda. Mi vemo ceniti Vaše napore in zasluge, ki ste si jih stekli v borbi za socialne reforme in za pravilno vrednotenje dela in delavca. Za Vaša plemenita stremjenja smo Vam hvaležni vsi in to v blagem soglasju vsi sloji. Prav iskreno želimo tudi v bodoče stremljenju Vašem in Vaše odlične ustanove: Mednarodnega urada za delo, kar najboljših uspehov. Pri nas pa — Vam želimo — da se dobro počutite ter odnesete najboljše vtise iz naše zemlje, ki se trudi, da pride do napredka v miru, z marljivim ustvarjanjem ter prirodnim delom. V tej želji Vas in Vašo gospo soprogo prav iskreno pozdravljamo ter dvigam čašo, da napijem na Vaše zdravje. Zivel!

Odgovor g. Thomasa

G. Thomas se je za ljubeznivi sprejem zahvalil v krajšem govoru. »Radujem se«, je dejal, »da mi je bila ponovno dana prilika, da posetim Jugoslavijo, ki me z njo vežejo uradni posli, pa tudi tesni prijateljski in celo rodbinski stiki.« Za tem je g. Thomas poudarjal, da je Jugoslavija dosegla na socialnem polju lep napredek. S svojimi nedavnimi reformami pa si je okrepila svoje sile in dosegla v mednarodnem svetu kaj veljavno avtoriteto, zlasti tudi zaradi svojega socialnega in političnega razvoja. »Uverjen sem«, je končal g. Thomas, »da bo Jugoslavija tudi v prihodnje dosegla napredka in blagostanja.«

Po kosilu se je g. Thomas in njegovo spremstvo odpeljalo, da obišče razne socialne institucije v Ljubljani.

G. Thomas v Okrožnem uradu in Delavski zbornici.

Ljubljana, 25. aprila.

Popoldne je g. Thomas napravil obisk v Zvezi gospodarskih združenj Jugoslavije, v Povezi slovenskih združenj, v Zadrudni zvezi, v Pokojninskem zavodu in v Okrožnem uradu. Povsod so mu zastopniki teh institucij dali potrebna poplajnila. Zelo prišrčen je bil sprejem v Okrožnem uradu na Miklošičevi cesti. Sprejema se je udeležilo uradništvo OUZD-ja in številno občinstvo. Komisar dr. Krek je g. Thomasa prišrčno pozdravil v vestibulu OUZD kot zastopnika internacionalne organizacije za ohranitev socialnih pridobitev in pionirja evropskega stremjenja po izboljšanju človeške družbe za dobrobit malih in ubogih. OUZD ima 100.000 članov, ki predstavljajo s svojimi družinami skoro dve petini slovenskega prebivalstva. OUZD posluje v Ljubljani in ima 15 podružnic. V njegovi upravi sta kopalske Laško in okrevališče Jadran na Rabu. Iz vsega srca želimo, je zaključil, da dobite v teh kratkih urah Vašega bivanja med nami najboljše vtise in da dobi vaše idealno delo za socialni dobrobit celote tudi v naših malih razmerah nov impulz in nove potrditve uspeha Vašega altruističnega dela.

G. Thomas je na dr. Krekov govor v nemščini odgovoril v francoščini, njegov govor pa je tolmačil generalni tajnik Delavskih zbornic v Beogradu g. Topalović. G. Thomas je skromno dejal, da se ne čuti pionirja, pionir da so ljudske množice, ki upajo v boljšo kulturo in civilizacijo. Socialne institucije so zelo potrebne in je na mestu, da se vse stori za njihovo izboljšanje.

Radi oglada prostorov v OUZD se je sprejem v Delavski zbornici, na katerega so bili povabljeni predstavniki ljubljanskih delavskih organizacij, nekoliko zakasnil. Ko je stopil g. Thomas v dvorano v spremstvu predsednika Delavske zbornice g. Čobala, podpredsednika Sedjca, dr. Topalovića, dr. Kreka in drugih, so ga pozdravili predstavniki delavskih organizacij z gromovitim ploskanjem.

Govor predsednika Čobala.

Predsednik DZ g. Čobal je pozdravil gosta in rekel med drugim:

Z velikim zadovoljstvom smo vzeli vsled tega na znanje, s kakšno intenzivnostjo proučuje Mednarodni urad dela vprašanja, ki so v zvezi s svetovno gospodarsko krizo in kako prepričevalno iz teh raziskovanj sledi, da je najgloblji vzrok sedanje krize baš v tem, da producira visoko razvita tehnika več kakor kdaj, dočim konsumna sila množično stalno pada.

Trdno smo uverjeni, da tisti, ki žele življenjski nivo širokih slojev delovnega ljudstva še dalje poslabšati, sklicujoč se na gospodarsko krizo, ne ravnajo prav.

V vsem tem vidijo delavske organizacije, ki Vas danes po svojih vodilnih predstavnikih pozdravljajo, garancijo, da bodo z uspehom kronali njih napore za pravično ureditev družbe in sveta, ideali, ki so obenem Vaši ideali in svrha visoke institucije, ki jo vodite.

S temi željami Vam žele delavski predstavniki te pokrajine prišrčno dobrodoščilo in prijetno bivanje v naši zemlji!

G. Thomas se je zahvalil predsedniku Čobalu za prišrčni sprejem in je imel nato daljši govor, na katerem je poudaril, da je njegova dolžnost, da posluša predstavnike države, delodajalcev in delojemalcev, da pa ni nikdar pozabil, da je Mednarodni urad dela, ki mu ima čast biti direktor, bil ustvarjen za delavstvo. Mednarodni urad dela ima za cilj, da se odpravijo socialne krivice. Zato sem obiskal vse in prišel v Vašo sredo. Že davno sem želel priti v Ljubljano. Zadnjič, ko sem bil v Vaši deželi, sem dal besedo, da tudi vas obiščem, in zdaj sem tu. Vedel sem, da je to pokrajina, ki ima najbolj razvito industrijo, poljedelstvo in tudi najbolj razvito kulturo mase, o čemer sem se prepričal, ko sem obiskal razne institucije.

G. Thomas se je nato spomnil znane tivoljske resolucije, ki jo je sprejelo delavstvo pred vojno v ljubljanskem Tivolju in se že takrat izreklo za ujedinjeno Jugoslavijo. Nato je govoril o svojem obisku pri delodajalcih. Prepričal sem se, je rekel, da v osnovnih vprašanjih ni spora. Načelo zavarovanja delavstva sploh ni v vprašanju, zakon za zaščito delavstva se mora obdržati, spor je le okoli modalitete. Delodajalci imajo svoje predloge, vi pa svoje. Mednarodni urad dela ni sodnik, da bi dejal: to je dobro, ono ne. V mednarodnih konvencijah so bili postavljeni gotovi principi. V duhu mednarodnega urada dela morem reči: kar je zapisano v konvencijah, je zakon, kar pa je izven njih, ni dobro. V tem primeru imam celo dolžnost, da interveniram.

Pri izvedbi socialnih reform je spričo raznih težkoč zelo težko reči, kako je treba postopati, da ne bo ekonomske škode, a da bo zadoščeno pravici. G. Thomas je poudarjal pri tem važnost javnega mnenja in podal tudi konkretne primere iz svoje domovine.

G. Thomas je v naslednjih izjavah govoril o gospodarski krizi. Preko 20 milijonov delavcev je brez dela. Povsod imamo načrte za rešitev te krize, nikjer pa ni praktičnega programa. Nadejam se, da bo ta program dal Mednarodni urad dela, a to le tedaj, če bo za njim velika in odločna volja organiziranega delavstva in javnega mnenja. G. Thomas je končal svoj govor z ugotovitvijo, da se raduje, da so skupni naporu dali delavstvo toliko lepih uspehov.

Thomasov govor so pozdravili predstavniki delavskih organizacij z burnim ploskanjem. Tajnik Delavske zbornice g. Urtnik je imel nato na g. Thomasa naslednji govor:

Govor tajnika Urtnika

Gospod direktor! Vi ste stavili na nas vprašanje, katere socialno-politična vprašanja smatra naše delavstvo trenutno za najaktualnejša.

Odgovoril bom na to vprašanje na kratko in podčrtal tri stvari.

1. Brezposelno skrbstvo.

Mislimo, da je pri nas trenutno ena najvažnejših stvari, da se izboljša naše skrbstvo za nezaposlene.

Res je sicer, da smo mi pretežno agrarna država in da vsled tega nimamo toliko brezposelnih, kakor industrijske države zapadne Evrope. Vendar so tudi pri nas redukcije obratov in odpušcanje delavcev zadnji čas stalno na dnevnem redu. Spričo nezadostnih mer proti temu težkemu zlu, je pri nas usoda tistih, ki izgubljajo delo in zaslužek, izredno težka.

2. Koalijska svoboda v državnih obratih. Drugo važno vprašanje, ki mu posvečamo zadnji čas veliko pažnjo, je opasnost, ki preti koalijski svobodi delavcev in nameščencev v državnih obratih, predvsem na državnih železnica. Obstojajo tendence, da bi se aplicirale na te delavstvo določbe uradniškega zakona, ki ima v pogledu dopustnosti združevanja v obrambo svojih interesov, kakor je to končno za pravo državno uradništvo razumljivo, zelo stroge predpise.

Ni nam treba razlagati, kako napačno bi bilo, če bi se razširjali taki predpisi tudi na delavce in nameščence v državnih obratih, ki so do

države v istem razmerju, kot do vsakega drugega poslodavca. Odvajati to delavstvo iz celine delavskega pokreta, bi pomenilo za ves naš delavski pokret veliko škodo.

3. Delovni čas v rudnikih.

Zivo zanima naše rudarje problem delovnega časa.

Naše delavstvo bi želelo, da bi se vnesle v nov rudarski zakon določbe o delovnem času na rudnikih, ki so pravkar predmet razprav na mednarodnih konferencah dela.

Ta vprašanja smatra naše delavstvo poleg onih, ki jih je označil v svojem nagovoru že gospod predsednik zbornice in o katerih smo govorili že ob priliki Vašega poseta v Beogradu, za prav posebno aktualna.

G. Thomas je na Urtnikov govor takoj dal pojasnila in zagotovil govornika, da bo stremel za tem, da delavske želje zadovolji.

Predsednik g. Čobal se je nato zahvalil predstavnikom za poset, direktorju g. Thomasu in njegovemu spremstvu pa je želel srečne in uspešne poti tudi po drugih pokrajinah naše države, da se dvigne stanje delavstva na tisto stopnjo, kot je v Angliji in v drugih zapadnih državah.

Sprejem novinarjev

Sprejel nas je g. Thomas v hotelu »Union«, preden je odpotoval iz Ljubljane. Kdor ga pozna samo po sliki, ima napačno predstavbo o njem. Nikakor ne naredi tako »divje« utis v resnici. Samo njegove oči so res hude in nemirne.

Thomas govori, rekli bi, kakor bi teklo... Mislim, da ga ni vprašanja, ki bi njega spravilo v zadrego.

Najprvo nam je pojasnil svojo misljo v Jugoslaviji, katere je iz člankov o njem zadnje dni vsem več ali manj znana. Potuje kot direktor Mednarodnega urada za delo, da prouči na licu mesta razmere med delodajalci in delojemalci, miselnost in psiho delavcev, ki je povsod drugačna.

Zanimalo ga je predvsem vprašanje naših rudarjev. Na vprašanje tovariša dr. Kuharja, kako je z recipročnimi pogodbami glede naših delavcev (predvsem rudarjev), ki so zaposleni v raznih državah in ko onemorejo, nimajo potem zaščite nikjer je g. Thomas pojasnil, da se dela stalno na tem, da bodo sčasoma recipročne pogodbe priznale vse države.

Zanimiva je njegova izjava, da snuje Evropsko borzo dela, ki bo delovala v okviru vse Evrope in pa izjava, da delo za zeleno mizo ni dosti prida, da je treba pogledati, kakšno je stanje na licu mesta. Papir je pohleven, prenese vse, tudi vse teorije, drugo je, če imajo te realno podlago. Zato potuje, da vidi vse na svoje oči.

Ko je bil župan v svojem kraju, je bil vedno vesel, ko je pogledal na šolo, ki so jo zidali na njegov vzpodbudo, v Ženevi pa, je rekel g. Thomas, dostikrat dela in se trudi in popiše mnogo papirja, pa nima tistega zadoščanja, kakor ga je imel tedaj, ko je bil župan in je videl s svojimi očmi plod svojega truda.

H koncu naj omenim, da mu je bila Ljubljana zelo všeč. Rekel je celo, da je živahna, kar redko slišiš od tujcev.

M. Z.

Prebivalstvo Beograda v zadnjih 100 letih

Beograd, 25. aprila. AA. 1. Po najnovejših podatkih šteje Beograd 241.542 prebivalcev, za 506 več, kakor je bilo pred nekaj dnevi objavljeno. Med temi je 132.151 moških in 109.391 žensk. Beograd ima 23.485 hiš, in sicer 22.409 stanovanjskih in 1076 hiš, ki niso namenjene za stanovanje, v katerih pa kljub temu biva jo ljudje. Družin je 59.697. V primeri s prejšnjimi leti je Beograd rasel in imel v letih 1805. 5000, 1834. 8450, 1846. 14.388, 1850. 15.485, 1854. 16.733, 1859. 18.890, 1863. 14.760, 1867. 24.612, 1874. 27.605, 1884. 35.483, 1890. 54.249, 1895. 59.115, 1900. 69.763, 1905. 77.816, 1910. 89.876, 1916. 47.908 (po podatkih okupacijskih oblasti), 1921. 111.740, 1929. 226.289, 1931. 241.542 prebivalcev.

Uradne ure po državnih uradih

Beograd, 25. aprila. AA. Po naredbi predsednika ministrskega sveta in ministra za notranje zadeve bodo v državnih uradih redne uradne ure od 1. maja do 1. oktobra dnevno od 7.30 do 12.30 in od 16. do 18., ob sobotah pa od 7.30 do 13.30 ure.

Dobitki pri žrebanju državne loterije

Beograd, 25. aprila. 1. Pri današnjem žrebanju V. razreda 21. kola državne loterije so dobile številke 99.847 nagrado 100.000 Din, 11.218 nagrado 40.000 Din, 39.492, 62.974 nagrado 20.000 dinarjev, 5850, 55.803, 67.174, 93.238 nagrado 10.000 Din.

Huda letalska nesreča v Grčiji

Solun, 25. aprila. AA. Na letališču Mikri se je pripetila strahovita letalska nesreča. Vojaško letalo se je hotelo dvigniti, a ga je suneč vetra iznenada treščil ob tla. Letalec Pangalis in pilot Dimitrades sta bila hudo ranjena. Letalo se je popolnoma razbilo.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 25. aprila. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Severne Alpe: nastop zapadnega vremena z ohlajenjem, morebiti nevihte; na vzhodnem robu Alp naraščajoče pooblačenje, podnevi še morebiti ne pride do večjih padavin, vetrovno; Južne Alpe: poslabšanje.

50 letnica gremija trgovcev v Ljubljani

Stanovsko gibanje ljubljanskega trgovstva datira v dobo važnih zgodovinskih dogodkov, ki so se odigrali v absolutistični monarhiji. Ilirska deželna vlada je z odlokom 14. junija 1834 ustanovila Trgovsko šolo in takozvano predstavništvo trgovskega stanu. To predstavništvo je leta 1851 prešlo v kompetenco Trgovske in obrtne zbornice, ki je zastopala stanovske interese ljubljanskega trgovstva.

Leta 1831 je ustvarilo trgovstvu novo organizacijo. Stiriinast ljubljanskih trgovcev je na sestanku dne 22. marca 1831 sklenilo ustanoviti gremij. Prvi poborniki te nove organizacije med ljubljanskimi trgovci so bili predniki še sedaj uglednih ljubljanskih trgovskih tvrdk. Prvi gremijski načelnik je bil g. Aleksander Dreö, trgovec in predsednik Trgovske zbornice, njegov namestnik pa g. E. C. Mayer, trgovec in svetnik Trgovske zbornice. Odbor so tvorili: gg. Franc Fortuna, Josip Kordin, Peter Lassnik, Fr. Ks. Souvan in Matevž Treun.

Novoustanovljena stanovska institucija ljubljanskega trgovstva je takoj pričela z intenzivnim delom gospodarskega, kakor tudi strokovnega šolskega značaja.

Leta 1903 je prineslo v stanovsko organizacijo prve znake narodne zavesti, tega leta se je tudi pričela na gremijski šoli poučevati korespondenca v slovenščini. Prvo narodnostno gibanje pa se je pričelo že par let poprej, ko se je osnovalo trgovsko društvo »Merkur«.

Leta 1905 se je v slovenskem trgovstvu prvič pojavila večina slovenstva, od 61 glasov je dobil pokojni Ivan Knez 45 glasov in s tem postal prvi slovenski gremijski načelnik. Doba nemške premoči je v organizaciji za vedno prenehala. Doba leta 1905 do 1914 je potekala v znamenju splošnega napredka tako na socialnem, kakor tudi narodnostnem polju. Posebno važno je bilo leto 1910, ko se je meseca avgusta vršil v Ljubljani velik slovenski narodno gospodarski kongres, ki je poglobil poslovne stike med severnimi in južnimi Slovani in okrepil stanovsko zavest. Po tem kongresu so se ustvarili posebno važni trgovski odnošaji s češkimi industrijami.

Ko je izbruhnila svetovna vojna se je vse ogromno delo gremija osredotočilo na onih par oseb, ki jih vojna vihra ni pritegnila k uničevalnemu delu. Takratni načelnik g. Samec je imel težko delo in opravljal posle gremija pod težko knuto avstrijskih oblasti.

Zgodovinsko leto našega narodnega preporoda in ujedinjenja je ustvarilo veliko državo, v katero smo bili Slovenci inkorporirani kot bistveni del Jugoslovanov. Naše trgovstvo je postalo važen faktor gospodarskega življenja mlade države. Potrebna je bila vsled tega popolna preorijentacija. Prejšnji stiki z drugimi državami, v kolikor so prihajali za naše trgovstvo v poštev, so bili na mah spremenjeni. Meje so se potegnile na dve strani v neposredni bližini Ljubljane. Izvršiti se je morala popolna reorganizacija tržišča. Carinsko poslovanje se je osredotočilo v Ljubljani in temu poslovanju se je moral prilagoditi sleherni trgovec. Poleg vseh teh trgovsko reorganizacijskih težkoč pa so se v takratni dobi pojavile še druge finančne značaja, posebno davčna vprašanja.

Kljub temu pa je gospodarsko življenje Ljubljane stalno napredovalo in se spopolnjevalo. Pri vsem tem procesu so se pojavljale nove zahtevke po spopolnitvi prometnih korespondenčnih sredstev, posebno važno je postalo vprašanje telefonskega omrežja. Nemala zasluga gremija je, da se je to vprašanje povoljno rešilo z vpustavo ljubljanskega avtomatičnega telefonskega centra. Tudi medkrajno telefonsko omrežje se je znatno spopolnilo. Ljubljana je postala važno trgovsko središče in naši trgovci so pri tej modernizaciji imeli velike zasluge.

Desetletna doba strankarskega režima je seveda mnogo težej po spopolnitvi onemogočila. Strankarske strasti so prešle tudi na stanovska področja in tudi naše trgovstvo tega ni bilo obvarovano.

Pod novim režimom dela in enakopravnosti pa je pričelo trgovsko stanovsko živ-

ljenje zopet pridobivati na ugodnih tleh. Zamisel zgraditve »Trgovskega doma«, ki se je pojavila že davno pred vojno, je končno dosegla uresničenje. Stanovska organizacija ljubljanskih trgovcev je zadobila svoj lasten dom, naš trgovski naraščaj pa svoje učne prostore.

Delo gremija ljubljanskih trgovcev pa ne bi bilo popolno, če ne omenimo tudi vseh onih vrčin ljubljanskega trgovstva, ki skupnost, kakor tudi posameznika tako dičijo. Vsa naša javnost, vsa naša društva, socialne, humanitarne in narodnostne institucije lahko govorijo o delu in pomoči, ki jo ljubljansko trgovstvo ob vsaki priliki proži v tako širokogrudnih oblikah. Želimo, da bi naše trgovstvo te svoje lastnosti ohranilo tudi v bodoče, želimo pa tudi, da bi bilo delo, ki ga ustvarjajo take stanovske organizacije, kar najbolj uspešno.

Naši mladi trgovski naraščaj, kateremu je v prvi vrsti namenjen današnji trgovski praznik, naj spozna in občuduje delo, ki ga je ustvarila starejša generacija z delom svojih rok in naj si to delo jemlje za vzgled pri bodoči gradnji našega gospodarskega življenja v čast domovine in v korist narodnega blagostanja!

Petletnica Zveze slovenskih vojakov

Na lep način in brez kričavega pompa je podružnica »Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne« Ljubljana - Moste dne 12. aprila t. l. izvršila prvi del programa za proslavo petletnice svojega obstoja.

Ob 9. uri se je darovala maša zadušnica za v svetovni vojni padle tovariše v župni cerkvi Sv. Petra, po sv. maši pa je položil podružnični predsednik na spomenik lep trnjeven venec. Nato se je vršil slavnostni občni zbor v salonu gosp. Košaka v Novem Vodmatu, ki je bil izredno dobro obiskan. Predsednik pripravljalega odbora tov. Kozina je otvoril zborovanje ter pozdravil navzoče zastopnike Osrednjega odbora gg. Matičiča, Vagnerja in Rieglerja, delegate podružnice Hrušica, Bizovik, Štepanja vas in druge. Z navdušenjem je občni zbor sklenil poslati pozdravno brzojavko predsedniku »Zveze« generalu Majstru, ki se zaradi težke bolezni ni mogel zborovanja udeležiti.

Sledil je pregled petletnega delovanja podružnice Ljubljana - Moste, ki je bilo zelo plodno. Vkljub vsem skrbem in borbam za potrebna sredstva je podružnica uspešno, da je po svojih močeh marsikateremu trpinu iz svetovne vojne osušila solze v najtežjih časih. Zanimivi so bili podatki o podeljenih podporah, katere so znašale več tisoč dinarjev, in raznih prireditvah, katerih glavni in edini namen je bil zbirati sredstva za pomoč vojniim žrtvam. Uspešno je najti primeren društveni lokal, kjer morejo člani ob sredah in petkih dobiti pojasnila in nasvete, učen pa se skrbi tudi za izobrazbo s prirejanjem njenih tečajev. Poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto.

Pri tem pa se ni pozabilo na tovariše, ki vsa ta leta požrtvovalno in nesebično delujejo za procvit »Zveze« in v korist njenih članov. Zlasti se je poveljno omenilo delo neumorne predsednika podružnice, ki že od vsega začetka deluje v društvu. Predsednika tov. Rozina je občni zbor imenoval častnim članom in mu izročil diplomu v znak zahvale za zasluge, katere si je pridobil z razmah organizacije.

Izgovorili so še uvodoma imenovani zastopniki ter čestitali podružnici Ljubljana - Moste k lepim uspehom v njenem petdesetletnem delovanju. S — L.

Zakaj so rudarji za Bratovske skladišnice

Trbovlje, 25. aprila.

Ko je v naši državi leta 1922 izšel enoten zakon o zavarovanju delavcev, je prišlo do ustanovitve Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Že takoj po ustanovitvi se je pojavila s strani tega urada močna tendenca, da se pritegne v to zavarovanje tudi naše rudarje. Akoravno so bile naše rudarske oblasti, podjetja kakor tudi rudarji enodušno proti taki inkorporaciji rudarskega zavarovanja, so bile Bratovske skladišnice v zadnjem času vendarle ponovno ogrožene po načrtu novega zakona o socialnem zavarovanju, po katerem naj bi bili tudi rudarji nezgodno, bolniško in pokojninsko zavarovani pri novi ustanovi.

Toda tudi tokrat so se naši rudarji, rudarske oblasti in podjetniki uprli novemu načrtu, ter zahtevali, da se sistem Bratovskih skladišnic za rudarje tudi nadalje upravlja samostojno in ločeno od splošnega zavarovanja delavcev ter pod nadzorstvom ministrstva za šume in rude.

Naša narodna vlada je takoj uvidela, da so samostojne Bratovske skladišnice za naše rudarje največjega gospodarskega in socialnega pomena, zato je njihovi želji po samostojnosti v polni meri ugodila.

Rudarska stroka je sama na sebi povsem samostojna gospodarska panoga, v kateri se deluje v mnogočem popolnoma različno od drugih podjetij, zato zahteva to delo tudi posebno in strokovno nadzorstvo, katero morejo vršiti samo strokovni organi rudarske oblasti. Delo rudarjev je izpostavljeno brezštevilnim nevarnostim zaradi neizbežnih nesreč, pa tudi počasnemu hiranju zaradi dolgotrajnih obolenj, ki so nastopila od naporega dela v rudnikih. Te okoliščnosti so v glavnem dale rudarjem povod že v davnini, da so si ustanovili Bratovske skladišnice, s katerimi so si zavarovali starost, onemoglost pred bedo, ki pa jim nudijo tudi ob nesrečah in obolenjih izdatno pomoč. Tako se

zavarovanje v Bratovskih skladišnicah giblje v treh praveh, in sicer bolniško, nezgodno in pokojninsko. Bolniška blagajna oskrbuje članstvo ob obolenjih ali nesrečah s popolno zdravniško oskrbo v moderno urejenih lastnih bolnišnicah ali pa v slučajno lahnejših obolenj v domači oskrbi s pripadajočimi bolniškimi mezdami, dokler bolnik ne okreva. Nezgodna blagajna jamči rudarju, ki se je težko ponesrečil ter postane trajno ali tudi delno nesposoben za delo, nezgodno rento po odstotkih nesposobnosti, ki jo nezgodniku določi bratovsko-skladišni zdravnik. Pokojninska blagajna pa zavaruje rudarje za starost in onemoglost, ki se pa tudi odmerja po odstotkih nesposobnosti za delo. — Rudarji se dobro zavedajo, kaj jim je Bratovska skladišnica, da jim je druga ekstenza, kajti v vsakodnevni nevarnosti težkega rudarskega stanu pač nikdo ne ve, kdaj in kje ga čaka nesreča, bolezen ali smrt, zato pa, dasiravno so sedanje mezde zaradi praznovanja močno skršene, tudi niso posebno ugovarjali novemu nedavnemu povišanju prispevkov, ker hočejo imeti to svojo staro tradicionalno socialno ustanovo ohranjeno zase, za svoje družine in potomce tako, kakoršno so jim jo ustanovili njihovi predniki. Rudarji se pač zavedajo, da bodo imeli, ko jim enkrat njihove mišice odpovejo, zaslužen počitek in kolikortoliko miren pokoj.

Medtem jim te humane pomoči Osrednji urad za zavarovanje delavcev ne proži, ker zagotavljano zavarovanje ob onemoglosti in starosti po splošnem zavarovanju se še do danes ne izvaja.

Razen tega je pa zavarovanje pri Bratovskih skladišnicah mnogo cenejše, nego pri splošnem zavarovanju. Upravni stroški Bratovskih skladišnic znašajo komaj 47 odstotka vseh dohodkov, dočim znašajo pri splošnem zavarovanju, pa čeravno ima sedaj uvedeno samo bolniško in nezgodno zavarovanje, upravni stroški celih 16 odstotkov vseh dohodkov. Ta okolnost omogočuje Bratovskim skladišnicam, da se pri teh zaradi manjših upravnih stroškov uporabijo večja denarna sredstva v korist zavarovancev. Uprava in poslovanje Bratovskih skladišnic je enostavno in vzorno organizirano. Uprava je v neposrednem stiku z zavarovanci ter res bratovsko za nje skrbi, tako da zavarovanci lahko, hitro in neposredno pridejo do pomoči, kar je posebno važno za obbolele in ponesrečene rudarje ali za člane njihovih družin.

Izkušnje dolgi desetletji obstanka Bratovskih skladišnic dokazujejo, da so dobro fundirane, da je njihovo delovanje v korist za težki in nevarni stan rudarja, zato naši rudarji popolnoma upravičeno predpostavljajo Bratovske skladišnice splošnemu socialnemu zavarovanju, je pa tudi potrebno, da rudarji Bratov. skladišnice tudi za naprej ohranijo v dosedanji obliki, kar ni le v njihovem lastnem interesu, marveč tudi v interesu narodnega gospodarstva.

Slovenjgradec

Osebnost tukajšnji okrožni zdravnik in zdravnik tukajšnje bolnice kirurškega oddelka g. dr. Makso Pohar je nastopil daljši študijski dopust.

Preselitev poštnega urada v nove prostore. Preureditev novih prostorov tako napreduje, da se bo poštni urad s 15. majem lahko preselil v zelo primerne prostore pri hotelu Schuller.

Vlomi na dnevnem redu. Zadnje čase se pri nas kar vrste vlomi. Sedaj je bilo zopet vlomljeno v trafiko in gostilno v Vrhah pri Slovenjgradu. Vlomelec je odnesel tobak in denar in tako oškodoval lastnico Gostenkini Lucijo za 1200 Din.

Podružnica Bate. Hišo g. dr. Cerneta, ki je odšel v Dolno Lendavo, bo baje kupil Bata, katero bo preuredil v trgovino.

Fantje odhajajo... Te dni je odšlo precej fantov našega okraja v razne kraje, da odslužijo svoj vojaški rok. Bili so sicer precej dobre volje, a take pljanosti ni bilo, kakor prejšnja leta.

Trebnje

Prednjaški tečaj. Obveščamo vse člane in članice prednjaškega tečaja, da predava danes brat Bučar iz Ljubljane. Udeležba je strogo obvezna.

Sv. Jurij letos pri nas ni bil zelen. Povečanje občine. Po novi združitvi občin dobi občina Trebnje v svoj okoliš katastralno občino Sv. Stefan, ki je dosedaj pripadala občini Velika Loka. Katastralna občina Sv. Stefan nagiba z vsem svojim prometom na občino Trebnje in je bila že davna želja vseh prebivalcev te podobčine, da se pridruži občini Trebnje.

Velik sadni vrt. Novi lastnik starega graščinskega poslopja g. dr. ing. Evgen Soulay, rodom Čeh, je zasadil okoli gradu veliko množino sadik in to v veliki večini zlahtnega sadja. To je prvi sadovnjak v naši okolici.

Proračun občine Trebnje. Odboren je bil proračun občine Trebnje. Po vsem občinskem ozemlju bodo pobirali naslednje davščine: 86 odstotka občinska doklada k vsem v občini predpisanim davkom, občinske trošarine od dne 1. januarja 1931 dalje pa do dneva razglasitve v Službenem listu Dravske banovine, in sicer od 100 l vina 106 Din, od 100 l piva 50 Din od hl odstotka alkohola 6 Din. Od dneva razglasitve v Službenem listu pa bodo pobirali naslednje davščine: od 100 l vina 150 Din; od 100 litrov vinskega mošta 150 Din, od 100 l piva 5 Din, od hl odstotka alkohola, špirta, žganja, likerja, rula in konjaka 6 Din. Občinske naklade od 1. januarja 1931 dalje, in sicer od goveda 20 Din, od prašičev 10 Din, od 100 kg mesa vseh vrst 20 Din. Občinske trošarine in naklade bodo zdalele le dejansko porabo obdavčenih predmetov, ne pa proizvajanja. S to odobritvijo je rešena pritožba neekga gostilničarja zoper davščine na vino in je zavrnjena kot neosnovana. Proračun občine Trebnje izkazuje 352.582 Din dohodkov in ravno toliko stroškov.

Klino v Trebnjem. Danes sta v Prosvetnem domu na razporedu dve komični enodejanki.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje že kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pljači preobložena prebavila. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 471

Seja izseljeniškega odbora

V posvetovalnici Delavske zbornice se je vršila seja izseljeniškega sosveta, ustanovljenega pri Družbi sv. Rafaela za varstvo izseljencev. Na seji je predsednik pater Kazimir Zakrajšek obširno poročal o izseljeniskem vprašanju in razložil potrebo sosveta. Seje so se udeležili zastopniki raznih kulturnih in gospodarskih organizacij, med njimi tudi zastopnik banske uprave dr. Karlin.

Meniševsko pismo

Begunje pri Cerknici, 24. aprila.

Ob sedanjem ljudskem štetju je bilo v naši občini 1331 duš, od teh 689 moških in 642 ženskih. V primeri z zadnjim ljudskim štetjem smo celo nazadovali, ker je bilo takrat v občini 1351 duš, sedaj jih je torej 20 manj. Tega pa niso kriva morda rojstva — saj se jih letno za polovico več rodi kot jih pa umrje — vzrok je veliko izseljevanje. S trebutom za kruhom so odšli v Francijo, Argentino in v naše južne kraje.

Občine so dobile nalog, naj se posvetujejo, kako bi se združile manjše občine v večje. To se pa ne sme delati s slepim navdušenjem, ampak je treba trezno preudariti, predno se odločimo za to ali ono. V našem slučaju sta dve možnosti, ali ostane naša občina, ali pa se priključi k cerkniški. Meniševci smo seveda za svojo lastno občino, ker je pa bolj majhna, bi bila edina zadovoljiva rešitev, da se ji priključi sosedna vidovska občina, ki ima približno isto število duš. Tako bi dobili ednico, ki bi najbolj ustrezala danim pogojem. S priključitvijo vidovske občine k naši pa govori tudi dejstvo, da je ves njihov promet usmerjen skozi našo občino, v Begunjah imajo tudi svojo pošto. — Upamo, da se bodo odločujoči zavzeli za to naše mnenje.

Delo na banovinski cesti Begunje — Sv. Vid hitro napreduje in bo kmalu odprta pri Cajnarjih, kar bo precej olajšalo promet, ker je od tu do Topola najlažji del stare ceste. Nekam čudno pa se zdi postopanje vodstva ceste, ker ni hotelo sprejemati domačih delavcev, ki so sicer v večini tesači, pa sedaj v krizi ne dobe nikjer dela. Zadnje dni pa se je obrnilo na bolje in so sprejeli tudi domačine. Iz Cerknice je prišel tudi 12-tonski cestni valjar in je začel valjati cesto, pa je imel že v začetku smolo, da se je udrl in so imeli precej opravka, predno so ga dvignili.

Dolnja Lendava

Predsednik okrožnega sodišča dr. Žiher v Dolnji Lendavi. Pretekli dni se je mudil na svojem inspekcijskem potovanju v Dol. Lendavi g. dr. Žiher, predsednik okrožnega sodišča v Mariboru, ki je bil jako zadovoljen s svojo misijo. Ugledni funkcionar se je zelo zanimal za naše razmere, zlasti kar se tiče pravnega vprašanja. Večkrat se je sestel z vsemi gospodi sodniki, kakor tudi odvetniki, z notarjem ter ugotovil, da vlada med tukajšnjimi pravniki lepa harmonija in potrebno soglasje, za kar je izrazil svojo posebno zadovoljstvo.

Slovenska Bistrica

Osebnost. Artilerijski podporočnik I. Djurdjevič rodem iz Zemuna, je bil pred kratkim imenovan poročnikom in premeščen v Ljubljano. K napredovanju mu čestitamo in želimo na novem mestu obilo sreče.

Sprememba posesti. Stanovanjsko hišo z vsemi gospodarskimi poslopji in posestvom pozimi preminulega grofa Salma je kupil posestnik in lesni industrijalec Mele Luka iz Skale pri Kojncih za 500.000 Din.

Deseto trgovino z mešanim blagom v našem mestu bo v kratkem otvoril v svoji hiši Ivo Pristovnik. Ker je imenovani zaveden Slovenec, upamo, da bo uspeval.

Podpore, ki jih je votal sreski kmetijski odbor za veterinarske namene, znašajo 15.000 dinarjev. Od tega 10.000 Din za cepljenje, 5000 dinarjev pa za pobijanje smetljivosti. Pretežni del teritorija, kjer se bavijo ljudje z živinorejo in prihajajo v poštev, leži v slovenjebistriškem sodnem okraju in bi bilo pravično, da se vsaj polovica subvencije nakaze v Slov. Bistrico.

Radvanje pri Mariboru

Ljudsko štetje je končano in sicer je statistika izkazala, da ima Radvanje 2006 oseb in sicer 1004 moških in 1002 ženski, torej sta oba spola enako zastopana. Prebivalstvo je naraslo od zadnjega ljudskega štetja l. 1921. za okroglo 200 oseb, kar je popolnoma razumljivo, kajti v zadnjih letih se je mnogo zidalo. Po narodnosti je v Radvanju 1900 Jugoslovanov, 41 Nemcev, 1 Madžar in 4 druge narodnosti. Število Nemcev je od zadnjega ljudskega štetja dokaj nazadovalo, kar kaže, da je prebivalstvo pravilno razumelo kraljev manifest in ga tudi obdpravalo. Popisni odbor je imel precej težko stališče, kajti hiše so raztresene, a je svojo nalogo rešil častno in v določenem roku. Tudi prebivalstvo je posameznim popisovalcem šlo na roko in jim olajšalo delo.

Begunje pri Cerknici

Igra. Danes popoldne bo v domu ponovitev igre »Vaski lopov.« Vabljeni!

Telefon. Pred kratkim so zabijali po vasi ko-ličke za nov telefon. Proga bo šla iz Preserja na Begunje in Cerknico. Baje bo v dveh mesecih gotova. Že večkrat smo prosili zanj, pa ni bilo dovolj denarja, sedaj pa bo napravila država sama.

Zagrebački zbor

25. IV. — 4. V. 1931

VIII. salon avtomobilov
motornih koles, koles in pribora
XV. SPECIALNI
POLJEDELSKI SEJEM
(strojev, gnojil, potrebščin)

Perutninarstva in kuncev
samo 25. IV. — 28. IV.

Razstava holandskega cvetja
Turistike in sportnih potrebščin
higijene

Legitimacija Zagrebačke Zbornice, kupljena pred
odhodom, velja za brezplačen povratek po želez-
nici, a na parobrodih velja za višji razred za ceno
nižjega.

Jz Dravske banovine

d Uradne ure. Od 1. maja do 1. oktobra 1931 bodo v uradih kraljevske banke uprave Dravske banovine in podrejenih državnih upravnih oblastev uradne ure dnevno razen ob sobotah od pol 8. do pol 13. in od 16. do 18., ob sobotah pa od pol 8. do pol 14. (S tem popravljamo tiskovno pomoto prvolne objave; popoldanske uradne ure bodo od 16. do 18. in ne od 14. do 18. ure). AA.

d Opozorilo vsem kmetijskim produktivnim zadrugam in kmetijskim društvom. S svojim odlokom z dne 9. t. m. No. 23965, opozarja ministrstvo za kmetijstvo, da zaenkrat ne more nikakor jemati v pretrés prošnji za drž. podpore, ki prihajajo od raznih kmetijskih produktivnih zadrug in kmetijskih društev. Glede načina nadaljnjega vlaganja takih prošnji bo imenovano ministrstvo izdalo pozneje posebna navodila. Od kraljevske banke uprave v Ljubljani, dne 17. aprila 1931.

d Mala obrt bo zastopana tudi na XI mednarodnem vzorčnem velesejmu v Ljubljani, ki bo od 30. maja do 8. junija 1931. Ravnateljstvo velesejma je namreč iz posebne naklonjenosti tudi letos nakazalo referatu za pospeševanje obrti primeren prostor. Obrtniki, ki žele razstaviti na tem prostoru, se opozarjajo, da prijavijo svojo udeležbo takoj na naslov: Kr. banska uprava, referat za pospeševanje obrti, Ljubljana, Krekov trg 10-1.

d Razpis štipendij francoske vlade. Francoska vlada je razpisala vsakoletne štipendije za tiste slušatelje in absolvente jugoslovanskih visokih šol, ki želijo izpopolniti svoj študij v Franciji. Kompetentni naj v svojih prošnjah pregledno opišejo svoj dosedanj študij (diplome itd. se prilagajo v overovljenih prepisih) in pojasnijo, zakaj bi hoteli študirati v Franciji. Prošnjam je treba priložiti predpisan formular z navedbo raznih podatkov. Na tem formularju potrjuje univerzitetni lektor francosčine, ali za kandidata, ki niso stalno v Ljubljani, delegat francoskega konzulata, da obvlada prosilec francosčino tako, da bo mogel poslušati strokovna predavanja v Franciji. Ti formularji se dobivajo na rektoratu univerze. Kompetentni, ki so slušatelji ali pa absolventi ljubljanske univerze, naj vložijo svoje prošnje najkasneje do 7. maja na rektoratu univerze Kralja Aleksandra Prvega v Ljubljani.

Za pomladansko sezijo posetite pred nakupom moških oblek, manufakture, moškega perila in modnih potrebščin najprvo trgovino

JOSIP OLUP

Ljubljana, Stari trg št. 2 na vogalu in postreženi boste z dobrim blagom po najnižji ceni.

d Izlet Jadranske straže na morje. Izletni odbor Jadranske straže, Ljubljana, nujno prosi vse zainteresirane in prijavitelne izletnike, da takoj vplačajo polovico prijavnine in ostalo polovico do 5. maja. Od vseh strani prihajajo vprašanja, koliko mest je še prostih, vendar pa ne more dati izletni odbor nikakih pozitivnih pojasnil, ker je v Ljubljani in okolici še cela vrsta prijavitelcev in deloma prijaviteljnih interesov, ki niso vplačali do danes nikakega zneska. Zavlačevanje odločitve in neplačanje vsaj polovičnega zneska onemogoča vsako administrativno delo. Dne petega maja je zaključek prijave. Ta dan zapadejo tudi pogodbe in izletni odbor se ne bo mogel ozirati na nobeno prekasno prijavo, nasprotno, ako niso tega dne vplačali vsi izletniki zneskov, izlet odpove. Vse informacije in prijave sprejema izletna pisarna, Ljubljana, Vogelnova ul. 3. (Posebno pa se prosi odbor mestne in oblasne odbore ter poverjenike Jadranske straže, da nemudoma javijo, koliko članov izletnikov so nabrali ter da vplačajo zneske). Izletni odbor Jadranske straže Ljubljana.

d Fotoaparate kupite najbolje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 420

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v velikih izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d Tečaj za bikoreje in rejce mrjasev v Kranju. Ta velekoristni specialni tečaj bo v Kranju v Ljudskem domu v ponedeljek 27. aprila t. l. od 9. do 11. ure dopoldne in od 1. do 3. ure popoldne.

d VII. redni občni zbor Zveze duševnih deincev v Sloveniji bo v ponedeljek 11. maja ob 17. uri v prostorih Slov. Matice, Kongresni trg 7-I. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora (s poročilom o kongresu v Londonu in o seji uprave v Parizu) in nadzorstva. 3. Volitve. 4. Slučajnosti.

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 762.9, termometer 4.4, relativna vlaga 84%, tiho, deloma oblačno. V Mariboru je kazal barometer 760.4, termometer 5.6, relativna vlaga 81%, tiho, oblačnost 6. Drugod je bilo večinoma oblačno in vetrovno. Deževalo je v Kumboru (0.1 mm) in na Visu (0.4 mm). Vsa opazovanja ob 7. uri. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 11.4 (2.8), v Mariboru 14.4 (3.7), v Mostaru 19.3 (2.4), v Zagrebu 19.1 (5.7), v Beogradu 19.4 (7.2), v Sarajevu 17 (5.3), v Skoplju 18.2 (8.2), v Kumboru 16.7 (10.8), v Splitu 16.4 (8.5), na Rabu 17 (7.1), na Visu 16.9 (7.6). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

d Občni zbor trgovcev v Celju. Dne 20. aprila ob pol 20. uri bo v posvetovalnici gremija trgovcev v Celju, Razlagova ulica št. 8 XXII. redni letni občni zbor trgovskega društva v Ce-

lju z običajnim dnevnim redom. Ob nesklepnosti bo eno uro pozneje drug občni zbor pri vsakem številu navzočih članov. Odbor vabi vse člane na polnoštevilno udeležbo.

Ako ste se za okrepitev svojega zdravja odločili za Radensko zdravilno vodo — tedaj ste si izbrali res najbolje. 857

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. 998

Že v 24 urah

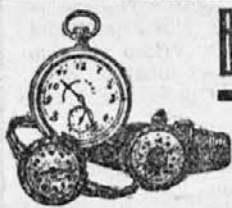
barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobli in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

685

tovarna Jos. Reich.

MNOGO PRIHRANITE AKO NOSITE PAN OVRATNIK. 943-7

d Spremembe v železniški službi. Postavljeni so za zvanjenike I. kategorije: Potočnik Alfonz, komerc. zvanjenik, Maribor glav. kol.; Purgaj Rupert, prometnik, St. Rj.; Križaj Adolf, komercijelni zvanjenik, Maribor glav. kol.; za zvanjenike II. kategorije: Dovč Jože, premikač, Ljubljana glav. kol.; Mihelič Frančišek, premikač, Ljubljana glav. kol.; Jesih Marcel, zapisov. vozov, Rakek; Mihevc Anton, kretnik, Rakek; Arko Jožef, premikač, Rakek; Marc Miroslav, sklad. desetar, Ljubljana glav. kol.; Škerl Marjan, sklad. desetar, Rakek; Kovič Ivan, kretnik, Laze; Tesner Janez, premikač, Zalog; Kranjc Karel, brzojavec, Pragersko; Godec Ludvik, blokovnik, Maribor glav. kol.; Čot Anton, čuvaj proge, sekcija Ljubljana glav. prog.; Fritz Franc, premikač, Ljubljana glav. kol.; Marčič Franc, kretnik, Pragersko; Sajovic Albin, tovor. sprevodnik, Maribor glav. kol.; Teras Rudolf, tovor. sprevodnik, Maribor glav. kol.; Lenardon Peter, tovor. sprevodnik, Maribor glav. kol.; Šarec Bogomir, skladiščnik, Lesce-Bled; Jančar Jnez, skl. desetar, Zalog; Hanžič Valentin, premikač, Ljubljana gor. kol.; Medja Jožef, premikač, Bistrica Boh. jezero; Kranjc Karel, premikač, Maribor glav. kol.; Divjak Janez, premikač, Maribor glav. kol.; Odreitz Aleš, premikač, Maribor glav. kol.; Čad Frančišek, kretnik, Djurmanec; Pirc Lovrenc, zapisov. vozov, Rakek; Vodičar Franc, sklad. desetar, Zalog; Karlin Martin, tovor. sprevodnik, Rogatec; Harner Franc, tovor. sprevodnik, Maribor glav. kol.; Ziberna Jožef, tovor. sprevodnik, Maribor glav. kol.; Kešar Lavrencij, kretnik, Rogatec; Rožič Janez, tovor. sprevodnik, Jesenice; Bivic Jožef, kretnik, Radohova vas; Kristan Ivan, tovor. sprevodnik, Murska Sobota; Saje Franc, kretnik, Kandija; Perko Franc, tovor. sprevodnik, Maribor glav. kol.; Kokelj Viktor, kretnik, Višnja gora; Urbanc Ivan, sklad. desetar, Mellika; za služitelja: Dolmovič Alojzij, pisar, sluga, Ljubljana gor. kol. in Premuš Josip, avizer, Čakovec. Prevrščeni je z zvanjenika I. kategor. Brodnik Alojzij, strojevodja, kurilnica Ljubljana I glav. kol. dose-daj zvanjenik II. kateg.



Birmanska darila

po znizanih cenah pri L. Vilhar, urar Ljubljana, Sv. Petra 36

F. Fajdiga sin

Zaloga pohištva in tapet iških izdelkov Ljubljana, Sv. Petra cesta 7 Ustanovljena leta 1879 317

Ljubljana

Nedelja, 26. aprila 1931: Klet, Pravoslavni, 13. aprila: Artemon.

Ponedeljek, 27. aprila 1931: Peregrin, Pravoslavni, 14. aprila: Martin.

Nočno službo imajo danes lekarne Kmet na Dunajski cesti, Levstik na Resljevi cesti in Bohinec na Rinski cesti; jutri v ponedeljek pa lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

III. Simfonični koncert letošnje sezone bo, kakor že javljeno, v petek 1. maja ob 20. uri v Unionski dvorani. Prvo točko koncertnega sporeda tvori novo orkestralno delo Slavko Osterca: Suita za orkester.

Predavanje o ruskem skladatelju Modestu Musorgskem. Vse glasbene kroge in druge zainteresirane opozarjamo, da bo predaval v ponedeljek 27. t. m. ob 20. uri v pevski dvorani poslopja Glasbene Matice v Vegovi ulici univ. prof. in filozof Lapsin o slavnem ruskem skladatelju Musorgskem in njegovem krogu. Pri predavanju se bo izvajalo tudi nekaj skladb slavnega avtorja. Medvedova nam bo zapela par njegovih pesmic, pianist Marijan Lipovšek pa bo zaigral nekaj točk iz njegovega cikla Slike po razstavi. Predavanje bo izredno interesantno in poskrbljeno je, da bo tolmačeno tudi na naš jezik. Vstop je prost.

Gospod Ludvik SEMEN, stanujoč v Ljubljani, Stari trg 6, nima pravice nabirati inserate za Cankarjevo družbo. Odbor »Cankarjeve družbe«.

■ Promenadni koncert muzike 40. p. p. »Tri-glavski« danes ob 11. uri v »Zvezdi«. Spored: 1. Čerin: Naša vojska, marš. 2. Mozart: Uvertura Koperi »Titus«. 3. Sedlaček: »Za moje prijatelje«, srbske pesmi. 4. Wagner: »Lohengrin«. 5. Čerin: »Solčni dnevi«, pesmi za dobro voljo (nove). 6. Rinihardt: »Ženske oči«, valček. 7. Kačer: »Pesem o čudežnem barcu«, foxtro. 8. Fučik: »Gladjatorji«, marš. Dirigent višji kapelnik dr. Josip Čerin.

■ Opozarjamo na današnji oglas tvrdke Derenda. 1047a

Koks za kovače in centralne kurjave

iz angleškega premoga

75 Din za 100 kg

franko plinarna nudi

Ljubljanska mestna plinarna.

■ Krasna veseloigra »Gospod senatore«, ki je pri večerajšnji premijeri izredno dobro uspela, se ponavlja danes ob 20-15 uri na Sentjakobskem odru. Vstopnice se dobe od pol 20. ure pri gledališki blagajni. Vabljeni.

■ Opozarjamo na premijero Hoffmannsthalovega misterija o življenju in smrti bogatina Slehernika, ki bo danes ob 20. uri zvečer v opernem gledališču.

■ Stjepan Ivelja, novo angažirani tenorist, nastopi kot redni član naše opere prvič v sredo v Simončič-Sivčevi opereti »Oj, ta premetana ljubezen«.

Lekarna Trnkoczy

Ljubljana, Mestni trg 4

Tel. 2186

P. c. r. 10755

■ Ena največjih prireditev ljubljanskih srednjih šol bo koncert dijaškega pevskega zbora in orkestra drž. klasične gimnazije, pomnoženega z nekaterimi gojenkami in gojenci drž. učiteljske 9. maja v veliki dvorani hotela »Union«, na kar opozarjamo že danes.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli so: Martin Zohar, 12 let star, sin posestnika, Vidovdanska cesta 9; Frančiška Golli, rojena Hafner, 80 let stara, vdova davčnega upravitelja, Rimska cesta 9; Marija Grčar rojena Grm, 41 let stara, Poljanska cesta 25; Josip Černe, 6 let star, sin polirja, Vidovdanska cesta 9. — Blag jim spomin! Zaljubljenim naše sožalje!

■ Tombola. Osrednje društvo nižjih poštinih in telegrafskih uslužbencev krajevna skupina v Ljubljani priredi 3. maja t. l. VIII. veliko javno dobrodelno tombolo.

Maribor

■ Predavanje o Lužičkih Srbih. V zvezi s Trstenjakovo slikarsko razstavo bo v Ljudski univerzi predaval v sredo 29. t. m. zvečer g. Gučar iz Ljubljane o Lužičkih Srbih, v preteklosti in sedanjosti. Predavanje bo ilustriral s skloptičnimi slikami.

■ Otvoritev Dupleškega mostu. Novi Dupleški most preko Drave bodo slovesno otvorili definitivno v nedeljo 17. maja.

■ Poziv v Beograd. Ravnatelj tukajšnjega državnega ženskega učiteljskega g. F. Kadunec je pozvan v Beograd, da kot zastopnik iz Dravske banovine v ministrstvu prosvete sodeluje pri sestavi novega učnega načrta in pravilnika za učiteljske. Čestitamo!

■ Prebivalstvo Tezna. Po sedanjem ljudskem štetju živi v Tezni 1695 ljudi, in sicer 796 moških in 879 žensk. Od leta 1921. je občina narasla za 600 ljudi.

■ Prebivalstvo Košakov. Občina Košaki pri Mariboru šteje 2253 prebivalcev. Izmed teh je 1085 moških in 1168 žensk. Po verli je 2228 katoličanov, 12 pravoslavni in 13 protestantov. Nemcev je 76, tujih državljanov 95.

Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlje!« 985

■ Odogoditev otvoritve kopališča. Vsled neugodnega vremena se kopališče na Mariborskem otoku ne bo otvorilo 1. maja, kakor se je prvotno nameravalo, ampak šele 10. Najemninska pogodba g. Josipa Majdiča za kopališko restavracijo se je podaljšala za nadaljna 4 leta. Nadzornik kopališča pa bo letos magistratni uradnik g. Joško Vlah.

■ Ljudska univerza v Mariboru. V petek dne 1. maja bo predaval g. prof. Bogovič iz Maribora o svojem potovanju okrog Sredozemskega morja. Predavanje bodo pojasnjevale številne skloptične slike.

■ Narodno gledališče. Danes popoldne ob 15. uri bo prva ponovitev otroške igre »Začarana žaba«, ob 20. uri pa se bo zadnjič v sezoni vprizorila komedija »Leseni konje«. Znižane cene. V torek se bo pela opereta »Knežinja čardaša« z Marico Lubejevo v vlogi Silve.

■ Pouk v dramski šoli. Danes v nedeljo bo od 9. do 13. ure zopet reden pouk v dramski šoli režiserja Jožeta Koviča.

Pijte original »CHABESO«. 1114

■ Lekarniška služba. Nočno lekarniško službo bosta imeli od danes opoldne do prihodnje nedelje opoldne lekarni Savost »Pri sv. Magdaleni« na Trgu kralja Petra in Sirak »Pri angelu varhu« na Aleksandrovi cesti.

■ Samopomoč drž. nam. in upokojujencev v Mariboru. V mesecu aprilu t. l. nudila prvo pomoč sledečim umrlim članom: 1. Čaks Jakob, kap. v p. v Mariboru, Wildenrajterjeva ul. 8-III Din 1200.—. 2. Raunicker Albertina, vdova po sodniku v Mariboru, Slomškova trg 14, Din 1900.—. 3. Keršič Ivan, poštni podurad. v p. Maribor, Dravska ul. 10, Din 1900.—. Opozarja-

mo vse člane na okrožnico glede prijave v B in C skupino do 1. maja 1931, da se vsi oni, ki se še niso prijavili, to čim prej store. Odbor. m Kinematografi. Grajski kino do vključno torka »20.000 milj pod morjem« po romanu Julesa Vernea. — Kino Union od danes dalje: »Ariana« z Elizabeto Bergnerjevo.

■ Cenzura filmov. Mestna občina bo kulturne filme oprostil davka in je v ta namen imenovala posebno cenzurno komisijo, v kateri so gg. Josip Barle, magistratni svetnik, Janko Glasser, ravnatelj Studijske knjižnice; dr. Ivan Dornik, profesor in pisatelj ter Ivan Lukman, šolski upravitelj.

■ Nova trgovina A. Lesjak, Gosposka ul. 11 nudi po najnižji dnevni ceni stalno svežo prazeno kavo, čaj, maslo, riž, olje, moko in vsa druga živila. 1005

■ Opozarjamo! Pred kratkim ustanovljena trgovina z živili A. Lesjak v Gosposki ulici 11, si je že doslej pridobila vsehposlovnost in ugled in priljubljenost. G. Lesjak je Mariborčan, bil pa je več let vodja velikih domačih in tujih tvrdk. Opozarjamo na današnji oglas.

LUNA MARIBOR nogavice vseh vrst od Din 4-50 naprej. 1121

■ Trg v soboto. Na večerajšnji trg je pripeljalo 16 slaničarjev 31 zaklanih prašičev, 2 govedi in 8 telet. Zaklani prašiči so se prodajali po 10 do 11 Din kg, meso pa od 10 do 24 Din. Slanina je stala 13 do 15 Din. Kmetje so pripeljali 6 voz krompirja in 1 voz čebule. Krompir se je prodajal po 1 do 1'50 Din, čebula pa po 3'50 do 5 Din kg. Pšenice je bilo 8 vreč po 1'75 do 2 Din liter, ječmena 6 vreč po 1'50 do 1'75 liter, ovsu 7 vreč po 1'25 do 1'50 liter, koruze 8 vreč po 1'50 do 1'75 liter, ajde 4 vreče po 1'25 do 1'50 liter, ajdovega pšena 2 vreči po 4 liter, prosa 3 vreče po 1'75 do 2 liter, fižola 6 vreč po 2 do 2'50 liter. Kokoši je bilo na trgu 230 po 30 do 45 Din ena, piščanec 300 po 35 do 90 Din par, rac 8 po 30 do 40 Din ena, gosi 6 po 6 do 70 Din, puranov 18 po 60 do 100 Din. Morske ribe so se prodajale po 16 do 36 Din, kunce po 8 do 30 Din, kozlički po 70 do 110 Din in jegnjeta po 100 do 160 Din. Sena je bilo 26 voz po 85 do 140 Din 100 kg, slame 8 voz po 45 do 65 Din, otave pa 6 voz po 120 do 130 Din. Maslo je stalo: sirovo 36 do 40 Din kg, čajno 44 do 48 Din, kuhano 40 do 48 Din, sir (kos) 3 do 5 Din, jajca 0'75 do 1 Din, med 12 do 20 Din.

■ Nesreča hlapca. V petek je pobesneli bik napadel 66-letnega hlapca graščine Brandhof, Josipa Škerjancja in ga tako nevarno poškodoval, da je moral v bolnico.

■ Aretacije. V petek so bili v Mariboru aretirani Zivorad Z. radi vloma, Matevž V. radi beračenja in Ama Taba Sada radi prekoračenja državne meje brez potnega lista.

■ V tujem stanovanju. Devetnajstletni delavec Ludvik B. je večeraj dobil v Židovski ulici epileptični napad in je na to v zmedenosti zašel v stanovanje ge. Kotbarjeve. Ker so Ludvika B. smatrali za vlomca, je nastalo razburjenje, ki pa se je potem pomirilo.

■ Nesreča kmetice. V Slivnici je v petek padla z voza 65-letna kmetica, Marija Mlakarjeva in se nevarno notranje poškodovala. Zdravi se v bolnici.

Celje

* Kolo jugoslovanskih sester priredi v nedeljo 17. maja veliko tombolo v prid doma na Bakarcu.

* Koncert »Olike« v Gornjem gradu bo danes ob 15. uri v škofijski palači. Na koncert se opozarjajo izletniki in prebivalci Gornjemu gradu bližnjih krajev.

* Ljudsko vsenčilsiše. Jutri ob 20. predava na meščanski šoli g. rav. Gavro Gomišček o zanimivi temi »Miselnost evropskih narodov«.

* Prva letošnja hazenska tekma se bo vršila družini SK Celje ter ljubljanske Ilirije. Igra bo zelo zanimiva.

* Podporno društvo za revne otroke v Gaherju je na svojem obnem zboru izvolilo kot predsednika g. poštnega kontrolorja Gamsa, kot podpredsednika g. Hraštnika, kot tajnico gđ. Poglarjenu, kot blagajnika g. Vučka.

* Prostovoljno gasilno in reševalno društvo javlja, da oseb s kužnimi boleznimi ne more prevajati, druge osebe pa brez razlike prevaža, samo če je natančno in pravočasno obveščeno. Prijavitelj je treba pri poveljstvu rešilnega oddelka, telefon 99, pri načelniku Jellenzu v Prešernovi ulici št. 19, telefon 92, pri poveljniku Kosehneru, Za kresijo, telefon 99, pri tajniku Berni, Kralja Petra 10, v trgovini Karbeutz na Kralja Petra 3. Reševalno društvo odklanja občitek, da ne prevaža oseb, ki ne morejo plačati, ker lahko dokaže, da je že nekaj revnih oseb brezplačno prevažalo.

* Mestni kino predvaja danes ter jutri še zvočni vefilm »3 + 1 = 2« z Lillian Harveyev in Willy Fritschem.

* Seznanji zavezanec za ljudsko delo na področju mestne občine so javno razporejeni na vpogled pri mestnem načelnstvu.

* Predavanje za obrtniške vajence. Danes ob 11. se bo v dvorani Obrtnega doma vršilo prvo mladinsko predavanje za obrtni naraščaj. Predavali bodo: g. Zabkar o pomenu in namenu vajeniške vzgoje, g. učitelj Gobec o važnosti knjižnic za izobrazbo in g. upravitelj Bizjak o vedenju v šoli, pri mojstru in v javnosti.

* Pouk na gimnaziji, ki se je v zimskem času zopet začel ob 8.20v22 zgumilwčumilwyskpr radi zamud vlakov začel ob 8.15, bo od jutri naprej zopet začel ob 8. uri.

* Nezgoda v šoli. 11letnega učenca Mirnika Ivana je njegov sošolec v odmoru tako nerodno sunil, da je padel in si izvil desno roko. Spravili so ga v javno bolnico.

* Nezgoda z motornim kolesom. V petek opoldan je blizu Frankolovega padel z motornim kolesom trgovec s Frankolovega Vidner Anton. Dobil je poškodbe po glavi in telesu in si je tudi pretresel možgane. Ostal je v domači oskrbi.

Strašna rodbinska tragedija v Hočah

Gostilničar Gačnik umoril vse tri svoje otroke in sebe ter smrtno ranil ženo -- Ozadje in potek groznega dogodka

Maribor, 25. aprila.

Danes dopoldne se je nenadoma razširila po Mariboru strašna vest, da je gostilničar Gačnik v Spodnjih Hočah pomoril svojo družino in še samega sebe. Vest, ki je dobivala od ust do ust najrazličnejše oblike in se spremenila tudi v roparski umor, sličen onemu v Jelovcu, so potrdile tudi oblasti. Vendar se je že okrog poldneva dala dognati resnica, ki je strašna in nič ne zadržuje za žaloigro v Jelovcu.

»Jutri mi bo že bolje!«

45letni Rudolf Gačnik je imel predlansko leto svojo lastno hišo in gostilno v Studencih pri Mariboru, ki je prvotno dobro uspevala, potem pa propadla, tako da so mu jo prodali na dražbi. Z zadnjim ostankom denarja je lani najel v Hočah gostilno Frangeš, sedaj last Ivana Rečnika, kjer pa tudi ni imel sreče. V zadnjem času ni zaslužil niti toliko, da bi kril režijske stroške in plačeval najemino. Zato mu je gospodar odpovedal stanovanje in lokal s prvim majem. Tedaj bi se moral Gačnik izseliti. Iskal je sicer kako drugo gostilno, toda brez denarja je seveda ni mogel najti. Zato je vedno bolj obupoval. Včeraj je prišel ponovno v Maribor, da bi kaj našel, a tudi brez uspeha. Popoldne je bil v restavraciji »Halbwild«, kjer je na vprašanje, kako mu gre, odgovoril: »Jutri mi bo že bolje!«

Nikogar ni bilo iz hiše

Nato se je vrnil domov v Hoče, kjer je zvečer do okrog 21. ure govoril v svoji gostilni z nekim gostom, dočim je njegova 38letna žena Elizabeta likala perilo. Ko je gost odšel, so Gačnikovi zaprli gostilno in se podali k počitku. Danes zjutraj kmalu po 7. uri je v isti hiši stanujoča stranka pri odpiranju hišnih vrat opazila, da od Gačnikovih ni še nihče vstal, kar se ji je takoj zazdelo čudno, ker so navadno že na vse zgodaj odpirali gostilno. Opozorila je na to lastnika hiše in gostilne Ivana Rečnika, ki je pogledal pri oknu v Gačnikovo spalnico, a zaradi zaves ni mogel opaziti ničesar drugega kakor to, da je Gačnik ležal na divanu. Ker se na trkanje in klicanje ni nihče oglašil, so po-

klicali orožnike. Kmalu po 9. uri sta prišla pred hišo narednik Eisenhut in orožnik Kučič. Poslednji je skozi okno opazil, da je Gačnik ves v krvi in mrtve.

Nato so s silo vlomili vrata v stanovanje. Slika, ki so jo tedaj imeli pred seboj, je bila strašna. Gostilničar Rudolf Gačnik je ležal na divanu v hlačah in srajci s prerezanim vratom in ves v krvi. Poleg njega je bil oster kuhinjski nož. Na treh posteljah pa so ležali pobiti vsi ostali člani družine. Na prvi postelji je bila Gačnikova žena Elizabeta z razbito glavo in z rano v prsih. Vendar pa je še živeła, čeprav je bila v nezvesti. Na drugi postelji je ležal obrnjen proti materi najstarejši 12letni sin Rudolf, na tretji postelji pa sta ležala 8letni Karel in 6letni Ivan. Vsi trije so imeli razdrobljene glave. Poleg postelje je bilo tudi večje kladivo, s katerim je Gačnik pobil svoje tri sinove in ženo.

Gačnikova žena umira v bolnici

Takoj je bilo jasno, zakaj in kako se je dogodila strašna tragedija. Gačnik je očitno že poprej sklenil, da bo pobil družino in sebe. Vstal je tedaj zgodaj zjutraj, vzel kladivo in pobil po vrsti otroke in ženo, ko so še spali in se niso mogli takoj niti zavedati, kaj se dogaja. Svoje delo je opravil tako silovito, da so bile postelje, stena in tla čez in čez poskropljene s krvjo in zavoji možganov. Razen tega je ženo zabodel tudi z nožem v desno stran prsi. Nato je legel na divan in si z nožem prerezal vrat. Tako on kakor vsi trije otroci so bili takoj mrtvi. Orožniki so nemudoma telefonično pozvali mariborsko rešilno postajo na pomoč. Ta je takoj odposlala v Hoče rešilni avto, s katerim so prepeljali Gačnikovo ženo v tukajšnjo bolnico. Vendar se smrtno ranjena žena ni več zavedla. Ob času ko to poročamo je sicer še živa, je pa po mnenju zdravnikov popolnoma izključeno, da bi jo mogli rešiti. Nesrečnica ima popolnoma razdrobljeno lobanjo, zmečkane možgane in globoko rano na desni strani prsi.

Orožniški zapisnik in sodna komisija

Ker ni nobene priče, ne bo mogoče natanko dognati, kdaj se je strašno dejanje izvršilo, in tudi ne, če je Gačnik napravil svoji družini konec sporazumno z ženo ali ne.

Naknadno doznavamo, da je bil pokojni Gačnik tudi bolehen in je v zadnjem času iz obupa mnogo pil. Na povratku iz Maribora je bil včeraj tudi v Radvanju pri svoji sestri, kateri je na vprašanje, kam bo 1. maja šel, odgovoril: »Šel bom tja, od koder se nikdar več ne bom vrnil.«

Orožniki so ob enem o dogodku obvestili tudi mariborsko orožniško poveljstvo. Ze tekom dopoldneva, je nato prišel v Hoče kapetan Džemilović s spremstvom in policijskim fotografom Grobinom ter napravil zapisnik. Ker so bila vrata od znotraj zaklenjena, so vsa prvotna domnevanja, da je bil morda izvršen roparski umor, neutemeljena. Popoldne je odšla v Hoče še sodna in zdravniška komisija, ki je izvršila ogled in obdukcijo ter odredila, da se trupla Rudolfa Gačnika in njegovih treh otrok prenese v mrtvašnico na pokopališču v Hočah.

V Hočah in okolici kakor tudi v mestu je napravila vest silen vtis. K hiši, kjer se je dovršila žaloigra, prihajajo množice ljudi. Tako tudi na pokopališče.

Resnikovi morilci obsojeni

Maribor, 25. aprila.

Snoči in ves dan so se nadaljevala zasliševanja nadaljnjih prič v procesu proti tihotapcem in morilcem finančnega pripravnika Janko Resnika. Trgovca Ponprein iz Špilja je bil za danes pozvan k zaslišanju, a ni prišel. Razne priče iz Špilja so potrdile, da so videle na predvečer umora, torej dne 6. septembra 1926. leta tam današnje obtožence. V splošnem pa je šlo danes v prvi vrsti za izpovedi, ki se nanašajo na skrivno obtoženco Goloba. Enotnost v pričevanju ni bilo, vendar so sodniki ugotovili, da šketa, o katerem smo včeraj poročali, ni prišel k Muhličevi s krvavo, ampak samo z raztrgano srajco. Golob je predlagal tudi novo pričo, katere pa po imenu ne pozna. Trdi, da baže mnogo ve o umoru. Srečal jo je nekje pri Jarenini tistega dne, ko je bil zadnji izpuščen iz zaporov.

Proti večeru se je zasliševanje prič končalo in je govoril državni pravdnik dr. Dev, ki je v temeljiti razpravi reasumiral vse dokazno gradivo in zahteval obsodbo v smislu obtožnice. Izmed braniteljev je prvo govoril dr. Reisman, za njim dr. Kumbatović, končno pa še dr. Šnuderl. Okrog 19.30 se je senat umaknil k posvetovanju in okrog 20. ure je predsednik razglasil sledečo obsodbo:

Obtoženci so krivi umora finančnega stražnika Resnika in se obsodijo Vincenc Bezjak na došmrtno ječo, Franc Klemensberger na 20 let težke ječe, Alojzij Golob na 20 let težke ječe in Dominik Jamernik se odda v poboljševalnico. Vsi izgubijo došmrtno častne državljanske pravice. Obtoženci so prijavili priziv in revizijo.

Razširjajte Jugoslovana!

Krasote Jugoslavije



ponosne nepristopne pečine ...
romantične skalne globeli ...
in zobje njenih prebivalcev!

Povsod se čuti privlačnost Jugoslavije, povsod izzivajo zdravi in blesteči zobje njenih prebivalcev občudovanje. Stotisoče Jugoslovani neguje zobé s Sargovim Kalodontom. Sveža bujna pena te zobne kreme daje zobem sijaj biserov, zamori uničevalne kali, a diš na pravi vonjajoč in čist.

SARGOV
KALODONT
ohranjuje zdravje in lepoto zob.

Novo mesto

Novomeško prebivalstvo. Ob ljudskem štetju leta 1920 je prebivalo na mestnem teritoriju 260 ha 56 a 29 kv. metrov 2459 ljudi. Kasneje se je mestu priključila še Kandija v izmeri 241 ha 5 a 19 kv. m z 821 prebivalci, tako da je po tedanjem ljudskem štetju živelo v 501 ha 61 a in 48 kv. metrov veliki mestni občini 3280 ljudi, ki so prebivali v 434 hišah. Po sedanjem ljudskem štetju se je število prebivalstva dvignilo za 765 oseb. Mestna občina šteje danes 4045 prebivalcev, med njimi so moški le za bore tri osebe v večini: žensk je 2021, moških pa 2024. Skupno imamo 831 družin. V koliko poslopih prebivajo in koliko poljedelskih gospodarstev imajo, trenutno še ni ugotovljeno. Da imamo moški izjemoma skromno večino se moramo zahvaliti garniziji in bolnici Usmiljenih bratov.

Mesto zdravstva je razpisano v samostalni zdravstveni občini Smihel-Stopiče. Termin najkasneje do 30. aprila. Opozorjamo na tozadevni razpis v 90. številki našega lista na strani 15.

Velika francoska revolucija je bil naslov predavanja, ki ga je održal s številnimi lepimi skriptinami slikam profesor g. Rudolf Kranjec v četrtek zvečer v Sokolskem domu že drugič. Prejšnji četrtek I. zdej II. del. Velezanimivo in poučno predavanje je bilo obakrat zelo obiskano.

Osebnostna vest. Novomeščanka gđ. Albina Ahačič, učiteljica v bližnji Birični vasi, je napredovala v II-2. Čestitamo!

Smarješke toplice, povečane s svojo električno razsvetljavo in vodovodom, z moderno urejenimi sobami ter prvovrstno prehrano, so pričele zopet obratovati. Opozorjamo na današnji glas!

Srbske popevke so zvenele v četrtek zvečer po mestnih ulicah, ko so se vračali naši najnovjši meščani iz Dolenjskih toplic. Tja so koračali dopoldne še v lastnih oblekah, vračali pa so se že ponosni na svoj novi kroj, ki je napravil iz njih povsem nove ljudi. Vse mesto je drlo vkup, saj se to ne vidi pri nas vsak dan. Ko je zapela trobenta k nočnemu počitku, se je tudi radovedni mladi svet umiril. Zdej jih boste lahko gledali vsak dan.

Staro pokopališče se prazni, kdor le more pustiti izkopati in prenesti telesne ostanke dragih svojcev na novo pokopališče ob Ločenski cesti, ker se bo staro v nekaj letih povsem opustilo ter spremenilo v park. Ze jeseni leta 1926 sta bila prenesena zakonca Franc in Marija Kenda. Potem je bil mir poldrugo leto, nakar so že v zgodnji pomladi pričeli s prenašanjem, ki se v presledkih nadaljuje do danes in se bo z vsakim mesecem povečalo, ker priganja čas. — Doslej so bili preneseni sledeči blagopokojniki: Karel, Josipina, Anton in Alojzij Rozman; Ivan Barborič, Karel Tirlik, Anton Medved, Kavs Marija, dr. Karel Slanc in njegov sin Karel, s. Roza Jaklič, s. Georgija Križan, Marija Košir, Franja Burger, Gabrijela Virant, Franc, Anton in Terezija Kastelic, Karel Kalčič, Anton Mraček, Avgusta Kalčič in Stefan Kraut. V Ljubljano sta bila prepeljana komponist Anton Foerster ter sodni svetnik Ludvik Golia. Oba lani oktobra meseca.

Grad Luknja pri Prečni se podira. Edini naš jamski grad bo propadel, kar je večna škoda. Nekdanje zatočišče klati-viteza Erazma Predjamskega bo kmalu le še kup ruševin. Desni čelni hodnik v prvem nadstropju se je tudi že udril. Prebivalstvo opozorjamo na nevarnost. — Ne se preveč spenjati po preperem zidovju. Amaterji naj bi s kamerami hitro še rešili preči pozabljenjem, kar se še da.

Nogometna tekma med S. K. Gradčan — Karlovac in S. K. Elan — Novo mesto se bo vršila danes popoldne na Loki.

Obirno predavanje priredi danes dopoldne v Rokodelskem domu načelnik zavoda PO Zbornice za TOI g. Ivan Ogrin iz Ljubljane.

Licencovanje bikov. V petek dopoldne se je vršilo na sejmšču na Loki licencovanje bikov za občino Novo mesto, Smihel-Stopiče ter Prečno. Predvidenih je bila 17 bikov, izredno lepih živali, kot se jih tu še ni videlo.

Sreča v nesreči. Neopažen se je preveč sklonil skozi okno triletni Drago Medvešek, živahni sinček pletile ge. Marije Medveškove v Kandiji, ter telebnil skoro pet metrov globoko na mlado travo pod oknom. Na bližnjem studentu so prale perice. Ena izmed njih je preplašena prihitela pobirat jokajoče dete ter ga nesla prestrašeni materi. Hitro so ga pregledali, pa še nateklin od padca ni bilo najti. Deček se je kaj kmalu potolažil in vesel spet stekel na dvorišče. Pač čudovit primer pravega angeljevega varstva.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 26. aprila: Premijera »Slehernika« v opernem gledališču. Izven.

Ponedeljek, 27. aprila: »Življenje je lepoc.« Red B.

Torek, 28. aprila: Zaprtlo.

Sreda, 29. aprila: »Pri belem konjičku.« Red A.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 26. aprila: »Slehernik«, dramska premijera. Izven.

Ponedeljek, 27. aprila: Zaprtlo.

Torek, 28. aprila: »Luizac.« Red E.

Sreda, 29. aprila: »Oj ta prešmentana ljubezen.« Premijera izvirne opere. Izven.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Začetek ob 20.15.

Nedelja, 26. aprila: »Gospod senator.«

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Nedelja, 26. aprila ob 15. uri: »Začarana žaba.«

Kuponi. Otroška predstava. — Ob 20. uri:

»Leseni konji«. Znižane cene. Zadržje.

Ponedeljek, 27. aprila: Zaprtlo.

Torek, 28. aprila ob 20. uri: »Čaršavska kneginja.«

Kuponi. Gostovanje gđ. Marice Lu-bejeve.

Potovanje po zvezdi večernici



58.

Zunaj je bila globoka in tiha noč, zato se je vrnil v rov, legel in zaspal. Ko se je prebudil, je stopil na rob skalne ploščadi, na kateri se je nehal podzemeljski rov in opazil, da ne vodi ž nje nobena pot, ne navzdol in ne navzgor. Bal se je že, da bo moral večno ostati tam gori, ko je nenadoma opazil, da je pod robom razpeta ogromna pajčevina. Njene niti so bile tako debele in močne, da je po njih lahko varno plezal v globino.



59.

Danica in čučiručki sta nadaljevali pot proti vrhu gore. Vzpenjali sta se po skalah, počivali, pa spet plezali. Tako sta naposled srečno prispeli do one ogromne stene, nad katero je bil Dušan prilezel iz podzemeljske jame. Skušali sta jo preplezati, toda zaman. Šele tedaj, ko sta opazili pajčevino, ju je obšlo novo upanje. Toda — o groza — opazil ju je pajek velikan in ju zadržal s svojo vrvjo...

Konfekcija „Elite“ Ljubljana

Prešernova ulica 7 — 9

priporoča, da si ogledate brezobvezno bogato zalogo damskih in moških plaščev ter oblek

Sokolstvo

Občni zbor Jugoslovanske sokolske matice.

V petek 24. t. m. ob pol 19. se je vršil v prostorih Jugoslovanske sokolske matice r. z. z. n. z. v Narodnem domu redni občni zbor, ki ga je vodil namesto odsotnega predsednika br. Gangla podpredsednik br. dr. Franc Kandare. Po uvodnih formalnostih brata podpredsednika je podal poročilo o poslovanju matice brat dr. Fux, ki je bilo soglasno sprejeto. V imenu revizijskega odbora je poročal brat Kostnapfel, ki je predlagal načelstvu absolutorij in posebno zahvalo knjigovodji bratu Nečemerju, kar je občni zbor z odobravanjem sprejel na znanje. Ko se je šel izvršila sprememba pravil, je podal blagajnik brat dr. Fux obširen program matice za leto 1931. Matica ima v načrtu izdati zbirko vseh Tyrsevih spisov, brošur itd. Povdarjal je članstvo naj se z zaupanjem obrača pri nakupu krojev in telovadne obleke na matico, ki bo preskrbela dobro in solidno blago po najugodnejših cenah. Dalje naj bratska društva naročajo vse knjige, brošure in tiskovine pri matici. V zadnjem času je matica založila tudi fin pismeni papir v mapah po 25 komadov za ceno 32 Din, katerega naj se vse članstvo poslužuje.

Pri volitvah novega načelstva je bila soglasno odobrena in sprejeta lista, ki jo je predlagal brat Svajgar. Načelstvo tvorijo: predsednik br. Gangl, podpredsednik br. dr. Franc Kandare, tajnik brat Svajgar, blagajnik br. dr. Fux, član: bratje Kajželi, dr. Kambič in Kukec, nadzorni odbor: bratje Sterlekar, Kostnapfel, Medić in Branko Zivković iz Zemuna.

Brat podpredsednik se je nato zahvalil vsem za uspešno delovanje in zaključil ob 19. občni zbor. Zdravo!

Sport

Današnji nogomet.

V Ljubljani se nadaljujejo prvenstvene tekme I. in II. razreda. Grafika igra svojo zadnjo tekmo s Svobodo. V slučaju, da zmaga Svoboda, bo postala prvak Ljubljane in ji tega mesta ne more ogroziti niti eventualen poraz v tekmi s Hermesom. Tudi za Grafiko je še teoretična možnost, da ostane v I. razredu, vendar le, ako zmaga nad Svobodo, ta pa premaga Hermesa. Odločil bi potem score.

V II. razredu se srečaja Jadran : Korotan in Slovan : Natakur.

Poleg boja za točke se na igrišču Ilirije odigra tudi prijateljska tekma, ki bo pomenila pravo atrakcijo. Videli bomo enega izmed treh naših zagrebških protivnikov, ki bodo igrali v ligi. Gradjanski je brez dvoma popularen nasprotnik. Njegovo ime je tesno zvezano z zgodovino jugoslovanskega nogometa. Moštvo Gradjanskega je popolnoma prenovljeno. Razen našega starega znanca internacionalnega vratarja Jugoslavije Miheljića, so v moštvo samo nova imena.

Ilirija je nedavno izgubila v Zagrebu s 1:4. Revanži bi težko uspel, kajti mladim igralcem Ilirije manjka rutina.

Sporod tekem:

Igrišče Ilirije: 8:45 Jadran : Korotan, 10:15 Svoboda rez. : Grafika rez., 15. Svoboda : Grafika, 16:30 Gradjanski : Ilirija.

Igrišče Primorja: 9:30 Slovan : Natakur.

Današnje sportne prireditve v Mariboru

Ob 8. v veliki dvorani Narodnega doma: finalne tekmovalne za prvenstvo Dravske banovine v rokoborbi.

Ob 11. štaletni tek skozi mesto: start izpred igrišča I. S. S. K. Maribora, cilj na Trgu svobode.

Ob 14:30 na igrišču S. K. Rapida: prijateljska nogometna tekma I. S. S. K. Maribor mladina : S. K. Zelezničar mladina. (Sodnik g. Vesnaver.)

Ob 16. na igrišču S. K. Rapida: prijateljska nogometna tekma S. K. Rapid I. : S. K. Zelezničar I. (Sodnik g. dr. Planinšek.)

Razpis kolesarskih prireditev pododbora »Ljubljana« za letošnjo sezono.

Koturaški Savez kraljevine Jugoslavije, pododbor Ljubljana je na svoji seji dne 19. t. m. določil naslednji razpis prireditev za letošnjo sezono:

3. maja (dopoldne): klubska dirka kolesarskega društva »Triglav« (Zadobrova—Snebrje); 3. maja (popoldne): izlet kolesarskega društva »Save« (Ljubljana); 10. maja: medklubska dirka kolesarskega društva »Ljubljance« (Dobrunje); 17. maja: izlet kolesarskega društva »Sava« na Vrhniko; 24. maja: medklubske dirke kolesarske sekcije »ASK. Primorja« (Ljubljana); 7. junija: medklubska dirka kolesarskega društva »Triglav« (Zadobrova—Snebrje); 14. junija: izlet kolesarskega društva »Triglav«; 28. junija: medklubska dirka kolesarskega društva »Zarje« (Zg. Kašelj); 5. julija: izlet pododbora

»Ljubljane« v Kamnik in Kamniško Bistrico; 2. avgusta: medklubske dirkališne dirke kolesarskega društva »Save« (Ljubljana); 9. avgusta: klubska dirka kolesarskega društva »Triglav« (Zadobrova—Snebrje); 16. avgusta: medklubska dirka ob priliki 5-letnice kolesarskega društva »Ljubljana« (Dobrunje); 6. septembra: medklubska dirka kolesarskega društva »Save« (Ljubljana); 13. septembra: klubska dirka kolesarskega društva »Triglav«.

Morebitne kolesarske tekme, ki v pričujočem razpisu še niso zapopadene, bodo objavljene pravočasno.

Upravni odbor pododbor »Ljubljane«.

Jesenjska kanalizacija

Na zadnji seji mestnega zastopa je projektant kanalizacije g. inž. Josip Pavlin iz Ljubljane izčrpno poročal glede kanalizacije, naglašajoč, da bo cestna kanalizacija, ki je pravilno zasnovana in kanali zadostno dimenzionirani, le tedaj brezhibno funkcionirala, če se uredi hudourniki in razni večji dotoki s pobočja hriba »Mirce« in pravilno zavarovanje njih dostop v cestne kanale. Na to potrebo se je že prvotno v času zgradnje cestne kanalizacije opozarjalo in ta dodatna dela nujno priporočajo, ker sicer ne bo mogoče preprečiti, da bo ob priliki večjih nalivov voda iz tega pobočja donasala tudi grobi kamenit material in razno nesnago v kanale. Nujno potrebno pa bo tudi, da se čimprej reši vprašanje glede vseh potrebnih ukrepov za zavarovanje vsega pobočja hriba »Mirce«, ki je kakor se je lani pokazalo, izredno nevaren teren radi svoje posebne strukture in raznih vodnih tokov, ki se pretakajo v številnih jarkih in globoko zarezanih potih, ki izpodirajo zemljo. Zabraniti je predvsem vsak nadaljnji golosek na tem pobočju, spravljanje lesa naj se ne vrši po zemeljskih drčah, ampak samo po snegu. Zabraniti je vsako pašo na tem mestu, kot tudi izpeljavo novih potov ter je skrbeti za odvajanje kolovozov in potov in je izvesti čim prej vsa nadaljna utrjevalna dela.

V kolikor doznavamo, se banska uprava resno bavi s tem vprašanjem te akcije.

Občinski odbor pa je sklenil, da bo čimprej izvršil v spodnjem delu tega pobočja potrebna dela glede ureditve vodnih tokov in zavarovanja njih dostopov v cestne kanale. V tem smislu je občinski odbor dal g. županu in projektantu potrebna navodila in pooblastila.

Popravi. V petkovski številki »Jugoslovana« citaj na 3 strani v članku »Imenovanje ulic na Jesenicah« v 6 vrsti mesto »TPD« — KID in mesto »do grajščine na brvi« — do grajščine na Savi.

Dve sokolski prireditvi. Sokolsko društvo Jesenice bo imelo v prvih dneh maja kar dve prireditvi, in sicer 2. maja telovadno akademijo, 6. pa koncert lastnega pevskega zbora.

Predavanje o zdravstvu. V četrtlek zvečer je priredil OUZD pri nas na Jesenicah v dvorani kina »Radio« predavanje o zdravju s skopičnimi slikami.

Veseli kmetič. Sokolsko društvo Koroška-Bela, Javornik, je priredilo na svojem diletant. odru znano opereto »Veseli kmetič« v prevodu brata Špicarja iz Radovljice. Igralci so igrali svoje vloge dobro.

Šmartno pri Litiji

Nasilnež, Ignacij T., ki je razburjal prebivalce v Gradiških Lazih, je bil 23. t. m. pred litijskim sodiščem obsojen na mesec dni strogega zapora z poostriili.

Florijanov letni sejem bo letos v Litiji v ponedeljek 4. maja.

Sosednja občina Primskovo-Gradišče je pri zadnjem ljudskem popisu izkazala 300 prebivalcev manj kakor l. 1921. Občina šteje sedaj 754 duš.

Reflektanti

na vinogradniško posestvo vojvodine Arenberg

obč. Presika pri Ljutomeru cca 10 ha (5 ha vinograda) gosposko poslopje z inventarjem, neposredno na krajni cesti, v najboljšem stanju, se prosijo, da pošljejo oferta za nakup delno na dr. Ivo Benkovića, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 2. Informacije daje tudi notar Požun v Gornji Radgoni.

Tudi deli posestva iste v Gornje Radgonskem okraju so na prodaj. 1138

Original CHABESO

je najboljša, najcenejša in najzdravejša brezalkoholna pijača
Pije se tudi lahko zmešano z vinom kateremu da posebno dober okus
Dobiva se povsod — Zahtevajte samo originalni

Tovarna Chabeso: Chabeso

Maribor, Aleksandrova c. 162 in Ljubljana, Celovška c. 79

Naprodaj je trgovina koles

v Ljubljani

pod posebno ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni zavod Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 2, I. pod »Tovarna«.

Vače pri Litiji

Zeleti bi bilo, da bi poštna uprava na Glavnem trgu pritrčila nabiralnik. Obenem bi pa prosili za poštno zvezo z Litijo tudi ob nedeljah in praznikih, kakor je bilo to pred vojno. — Tržani.

Znamenite tržke privilegije v 3 izvodih na 80 cm dolgi, in 40 cm široki oslovski koži (pergamentu) se hranijo pri korporacijskem tajniku g. Metodu Mrvi. Ogledniki ogledajte se le znamenitosti. G. Mrva jih rad vsakomur pokaže.

Zagorje

Zidanje nove šole. V petek dopoldne se je zbrala v občinski pisarni komisija za stavbni ogled nove osnovne šole, ki so jo otvorili gg. sreski načelnik Fran Podboj, šolski nadzornik Ivan Bezjak, gradbeni nadsvetnik pri kr. banski upravi inž. Leo Mencinger in namestnik sanitetnega referenta dr. Begić. Navzoč je bil šolski odbor zagorske šole, ravnatelj TPD inž. Fran Loskot in drugi interese. Načelno ni bil proti zidanju šole nihče, toda glede na kritičen čas, v katerem živimo, odklanjajo skoro vsi zidanje v tem času. Ravnatelj inž. Loskot je podal izjavo, obrtniki, trgovci in drugi pa so vložili pismen protest pri kr. banski upravi, prepis pa izročili po posebni delegaciji g. poglavarju. Nesporo je vprašanje, da je nova šola nujno potrebna, toda nemogoče je zidanje s proračunskimi zneski, kajti občinske doklade so že itak tako visoke, da jih davkoplačevalci jedva zmagujejo. Ogled stavbišča je komisija izvršila in je mnenja, da je leto popolnoma primerno. Mejači niso stali posebnih ugovorov. Sedaj zavisi vsa stvar od kr. banske uprave, ki jo bo uredila po svoji uvidevnosti, vsekakor pa se je treba ozirati kakor na gospodarske, tako tudi na šolske prilike.

Nova stavbna sezona. Na zemljišču zraven Ahčanove hiše je pričel graditi enonadstropno stanovanjsko hišo tukajšnji lekarnar g. Ivan Pokorny. Letos bo sploh mnogo manj zidanja v naši dolini kakor lansko leto. Menda se bomo morali zadovoljiti le s prekrivanjem kozolcev in popravljanjem razdrapanih streh.

Trbovlje

Nenadna smrt rođoljubne žene. Včeraj je po kratki mučni bolezni umrla v ljubljanski bolnici v 47. letu starosti znana narodna delavka in dobrotvorka ga. Letnik Pavla, soproga oskrbnika tukajšnje bratovske skladnice. Močna njena narava jo je opogumila, da se je odločila za operacijo, ki naj bi jo rešila mučne bolezni. Srečno je prestala težko operacijo, toda srce je opešalo in nehalo bitl... Nenadna smrt blage pokojnice ni užalostila le njenih ožjih sorodnikov, marveč je globoko pretresla tudi vsa narodna društva, katerih agilna funkcijarka in članica je bila, prav posebno pa obžaluje

njeno prerano smrt ona revna rudarska deca, kateri je v sedanji težki rudarski krizi tako učinkovito pomagala tešiti glad. Pokojnica je bila podpredsednica CMD, odbornica Rdečega križa, članica Sokola, pevskega društva »Zvon« in drugih nacionalno-karitativnih društev in ustanov. Pri vsem aktivnem narodno-humanem udejstvovanju pa pokojnica ni pozabila na dom. Bila je skrbna žena in ljubeča mati svojim trem sinovom, ki jih je dala svojemu narodu in domovini. Najmlajši je ravno pred nekaj dnevi odrinil v vojsko, da odsluži kadroški rok — poslovi se je od ljubeče matere za vedno. Naj počiva v miru! Teško prizadeti rodbini naše najiskrenejše sožalje.

Občina razglaš. Vsem tukajšnjim mesarjem in sploh vsem, ki se bavijo s prodajo mesa se razglaš, da se bo pričel takoj pobirati davek na poslovni promet sproti, in sicer v iznosu 15 odstotkov od kupne cene živali.

Sokolska tombola. Tombolski odsek tukajšnjega Sokola je nabavil večje število izredno lepih dobrot, ki daleč prekašajo vse dosedanje. Tudi srečke se zadovoljivo razpečujejo ter se tombola vrši neprekinjeno v nedeljo 31. maja t. l.

Hrastnik

Pri našem rudniku se sedaj prav pridno dela, baže ne bo ves ta mesec praznovanja. Da bi le ostalo pri tem.

Cirkus poleg Narodnega doma čaka na — lepše vreme. Usmiljenje vzbujata nad 70 let stara lastnika, ki bi tako rada kaj zaslužila, pa doslej ni bilo prilike.

Laško

Poučno predavanje. V nedeljo 3. majnika priredi v kinodvorani po jutranji sv. maši proti tuberkulozni liga poučno predavanje z skopičnimi slikami. Predaval bo mestni fizik gosp. dr. Jakob Rebernik iz Celja.

Blago sree. V nedeljo 3. majnika uprizoni društvo »Blago sree« ob 9. uri materinski dan.

Novi odbor Obrtnega društva. Novi odbor Obrtnega društva: načelnik g. Blaž Zupanc, nač. namestnik Goleš Rudolf, tajnik Anton Topole, blagajnik Franc Fasswald.

Poroka. V soboto sta bila poročena na Bezju g. Vili Kuntara in gđe. Miči Pečko. Čestitamo.

Smrtina nesreča. V petek dopoldne je ubil električni tok rudarja in maloposestnika v Drobendolu, 27letnega Ulčnika Josipa. Bil je takoj mrtev in prepeljal so ga v mrtvašnico v Laško.

Ježica

Pri ljudskem štetju se je ugotovilo, da šteje občina Ježica 3189 prebivalcev. Ob zadnjem ljudskem štetju leta 1921 2165. Moških je 1545, žensk 1644. Od teh je jugoslovanskih državljanov 3070, 119 tujih, in sicer 99 Italijanov, 9 Poljakov, 5 Rusov, 3 Čehi, 3 Avstrijci, Rimokatolikov je 3188, 1 pravoslavni. Jugoslovanske narodnosti jih je 3186, 3 nemške.



STOEWER

Ludv. Baraga

Ljubljana

Šelenburgova ulica 6. Tel. 29-30

Kdor »MIRIM« čokolado kupuje, vživa, jači se in dom svoj osrečuje!



Ravnokar

dospeli
najnovejši vzorci

A. & E. SKABERNÉ

LJUBLJANA

Beli zobje

olepšajo vsak obraz. Često že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvežujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj elonvine. Poskusite najprej z malo tuba za Din 8.— Velika tuba Din 13.— Dobiva se povsod.

Pivovarna in žganjarna

Jos. Tscheligi

Maribor, Koroška cesta 2

Telefon 23-35 in 25-86

priporoča svoje od nekdanje renomirane marčje in kozlovo Bock pivo v predvojni kvaliteti, prav tako svojo lastno slivovko, pivsko droženko. — Vedno v zalogi tudi rum in likerji. 1140



Duševno potrti, ali morda na srečo, ledvicah ali na preosnovi bolni?

Potem v **SLATINO-RADENCI**, novodobno opremljeno zdravilišče. V čistem zraku in pomladanskem solncu se vam bodo vrnila moči in veselje.

Pomladanska sezona
od 15. maja do 15. junija.

Tritedenska popolna oskrba za osebo: stanovanje, prehrana, kopelji, zdravniški pregled in nadzor Din 1400.— 1101

Sovjetska tajna policija

Nemški pisatelj Artur Rundt pripoveduje: »Tujec, i se le začasno mudi v Rusiji, opravi glede s jeteke policije najbolje, če dela vse, karkoli dela, čim bolj odkrito in javno in če tam, kjer se čuti nadlegovanega, imenuje vsakokrat vsako stvar z njenim praviim imenom. Ko sem stanoval prvič v nekem hotelu v Moskvi, so me razni obrazi prav čudno pogledali, ko sem rekel vratarju na glas: »Vi, če bo kdo hotel stikati po mojih kovčegih, vas prosim, da se pobrigate, da kovčegov ne bodo razbijali ali pa odpirali s čim bo ponarejenimi ključi. To ni pot—bno, ker so vsi kovčgi odprti, moji papirji pa leže na mizi.« Zdelo se mi je namreč takoj, da je vratar tajen zaupnik policije. Ta mož pa mi je storil kasneje mnogo uslug. Opazil sem bil namreč, da zelo rad kadi, tobak v Rusiji pa ni bogve kaj. Dal sem mu torej nekaj svojega angleškega tobaka in mož je bil dober.

Zmerjanje ali zabavljanje nikdar nič ne pomaga; najbolje je, če človek ve, s kom ima opraviti in potem uravna svoje držanje. Vedeti, s kam imaš opraviti kot tujcu pa v Rusiji ni težko...

V Sibiriji sem imel tolmača, ki mi ga niso dali uradno, ampak mi ga je priporočila neka privatna oseba. Nekega dne vstopi ta mož k meni v sobo in začne rentatičiti: »Ti prokleti ljudje — le pogledite, vsa ta oprava je bila nekaj moja, pa so mi jo zaplenili, ker nisem mogel plačati davka — banda!«

Ker so to bile prve besede, ki sem jih slišal iz njegovih ust, sem takoj uganil, da je mož zaupnik tajne policije, ki ima nalog, da tuja izziva. Vsi ljudje, ki so govorili o skorajšnjem padcu sovjetov, so bili sami izzivači...

Enkrat so mi dali za tolmača neko žensko. Ta je vedno govorila, da ne pripada nobeni stranki. »Zakaj pa ne pristopite k stranki (h komunistični), o kateri veste toliko lepega povedati?« — sem jo vprašal. »Tega ne morem storiti, ker sem iz plemenitaške rodbine!« — je rekla. Nekega dne pa mi je kar sama povedala, da poroča vsak teden policiji, kar je med tednom zvedela od tujcev.

Takih oseb kakor je bila ta ženska, je v Rusiji na milijone.

Tudi v Moskvi je tako. Tujec, ki zabrede v »Grand-hotel« in tam gleda ples, vidi cel ducač lepo oblečenih žensk. Tem ženskam pravijo »brigadac«. To so samo uslužbenke policije. Policija pa nima mnogo od njih, ker jih vsak že pozna. Plešeje izvrstno, rade tudi dobro večerjajo in tuja znajo izbornu zabavati, samo previden je treba biti z njimi v pogovoru in vse je dobro. To so samo maske, v resnici je pa vse v službi policije.

Plodoviti pisatelji

Med najbolj plodovite pisatelje današnje dobe spada znani pisec še bolj znanih kriminalnih romanov Edgar Wallace. On sam trdi, da napiše vsakih 10 dni nov roman, torej približno 30 romanov na leto, vsak roman pa ima po 250 strani.

Plodovite pisatelje pa pozna tudi prejšnja doba. Tak »plodovitec« je bil na pr. Aleksander Dumas starejši, ki je pisateljstvo kar industrijaliziral. Seznan njegovih spisov obsega nad 400 del. Pisateljstvo pa je A. Dumas starejši komaj 10 let, nato pa si je kupil fabriko za porcelan. Napisal pa je samo 1.1885 okoli 60 romanov in sicer prav debelih knjig. Dosti njegovih del poznamo danes le v skrajšani izdaji; tako so n. pr. »Trije mušketirji« izšli prvotno v 64 debelih zvezkih, »Grof Monte Christo« pa v 90 zvezkih. Ko je Dumas kandidiral za poslanca, se je hvalil pred volilci, da je dal s svojim delom zaslužka trem papirnicam, 60 stavcem in 300 gledališkim igralcem. Svojih romanov pa ni pisal sam, ampak vsak njegov roman je izdelovalo najmanj po 5 oseb. On je napravil samo osnutek, vse drugo so pa izvršili njegovi pomočniki. Dumasova fabrika za romane je nelsa milijone.

Prav tako plodovit je bil tudi angleški romanopisec Walter Scott. On je delal na dan le po 4 ure, od — do petih jutraj, toda v teh štirih urah je st. sel iz rokava kar do 40 strani. Svojemu založniku je dal na leto po 12 zvezkov. Takrat pa je moral imeti roman vsaj po 1000 strani.

Vesele žrtve prometnih nesreč

»Žrtve promet« imenujemo navadno one ljudi, ki jih povzroči avto ali železnica. S takimi ljudmi imajo vsi svoje sočutje, ker take nesreče res ne morejo biti nič prijetnega.

So pa tudi ljudje, ki znajo na zelo premeten način prometne nesreče sami delati, da dobe potem večjo ali manjšo odškodnino. Take žrtve prometnih nesreč imenujemo »vesele žrtve«.

Pred poroto v Gladbachu v Nemčiji obravnava baš sedaj obtožbo proti 23 takim »veselim žrtvam«, ki so znale oškodovati razne zavarovalnice za več kot 1 milijon zlatih mark. »Vesele žrtve« so bile družba 12 oseb, med temi razni šoferji, stražniki in »priče«. Proti izjavam toliko prič so bile zavarovalnice brez moči in so samo plačevale in plačevale...

Ameriške zavarovalnice pa so izračunale, da so jih »vesele žrtve prometnih nesreč« veljale samo 1.1928. lepo svoto 17 milijonov dolarjev.

Zdravniški honorarji

O načinu, kako ljudje plačujejo vsak svojega zdravnika, piše dr. Josip Löbel v »Prager Tagblatt« tako-le:

»Človek bi mislil, da to vprašanje ni nobeno »vprašanje« več, odkar so Feničani iznašli denar.

Zalibog pa je le malo ljudi, ki bi tako stvarno mislili kakor tisti človek, ki mu je njegov otrok pogoltnil novce: Ko je profesor Langenbeck novce z veliko spretnostjo izvlekel iz grla in ko ga je hotel pokazati očetu, je ta velikodušno rekel: »Kar obdržite si tisti groš za svoj trud!« S takšno samoumevnostjo ne gleda vsak na take stvari. Mnogo ljudi je namreč, ki sami ne vedo, na kakšen način bi zdravnika plačali. Eni zahtevajo z velikim ponosom »fakturo«, drugi zopet stisnejo zdravniku njegov honorar na skrivaj v roke, kakor da bi bila nagrada za zdravnikovo delo neka sramota. Pri vsem tem pa vsi prav dobro vedo, da mora živeti tudi zdravnik, če naj rešuje življenje svojim bolnikom. Tega spoznanja in te resnice sicer ljudje navadno ne izražajo tako jasno kot Lloyd George, ki je rekel nekoč v parlamentu, da ni nihče bolj nevaren za družbo kakor zdravnik brez denarja, čutijo in razumejo pa to resnico le vsi. Zdravniki so pa že takšni, da jim kar ne gre v glavo, zakaj bi bile potrebne za izplačevanje njihovih nagrad neke posebne oblike in posebni načini. Znameniti dunajski kirurg Gussenbauer je bil enkrat poklican na dvor, da operira nekega nadvojvodo. Naslednjega dne je prišel k njemu visok dvorski uradnik, ki ga je zvito vprašal, kaj mu je za nagrado ljubše: ali veliki križ Fran-Jožefovega reda ali pa 10.000 goldinarjev. Gussenbauer pa mu je čisto mirno odgovoril: »Jaz ne dobim ne velikega križa in tudi ne 10.000 goldinarjev, ampak jaz dobim 20.000 goldinarjev!« In pri tem je ostalo.

Ker so zadeve z zdravniškimi računi bile

vedno več ali manj mučne in kočljive, so ustanovili v raznih večjih mestih posebne urade, ki po nalogu zdravnikov urejajo njihove račune, tako da imajo bolniki glede računov opraviti samo s temi poslovalnicami. Ti zavodi so se jako dobro obnesli.

Javna varnost v New Yorku

Nedavno je objavil vodja newyorške policije Mulrooney nekaj zanimivih podatkov o kriminalistiki v New Yorku.

Iz policijskih uradnih podatkov je razvidno, da se je število umorov v New Yorku dvignilo v preteklem letu za 18 odstotkov; l. 1929. je bilo 357 umorov, l. 1930. pa že 421. Vzrok naraščanja tega števila je v tem, da se banditi sami med seboj pobijajo in koljejo. Policiji se pa ni posrečilo še nikdar, da bi vlovila kakšnega bandita-morilca.

Poskušanih razbojnikov je bilo 6727. Zaradi prestopkov cestno-polijskega reda in zaradi kaljenja javnega mira je bilo prijetih 465.576 oseb.

Med mladoletnimi zločinci jih je bilo 7000 prijetih zaradi tatvine, vrednost vseh ukradenih predmetov pa znaša nad 10 milijonov dolarjev.

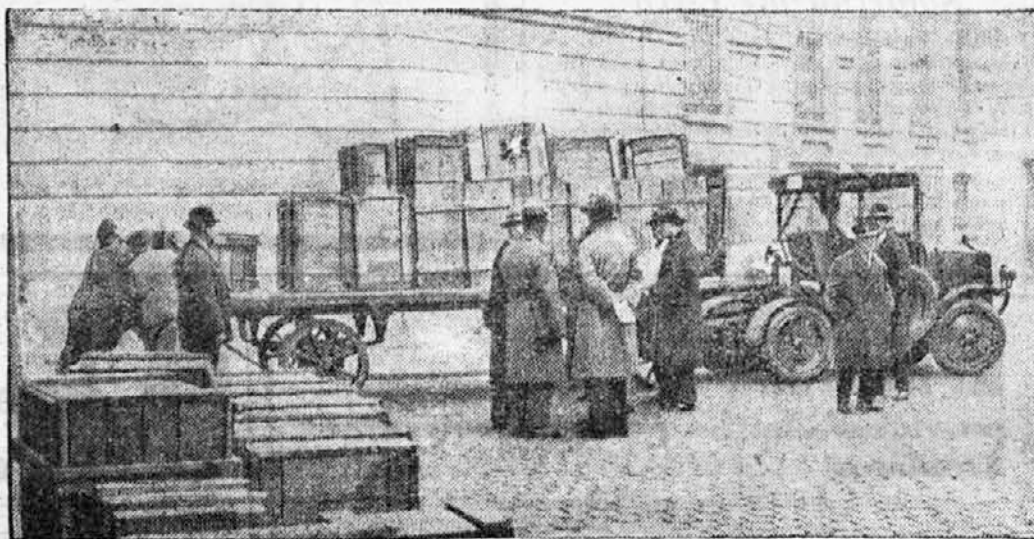
Usnje iz človeške kože

V mestu Offenbach ob Meni (Main) so odprli leta 1917. poseben »muzej za usnje«. V tem muzeju imajo zbrano vse, karkoli je v zvezi z usnjem. Najbolj zanimive pa so stvari, ki so narejene iz človeške kože.

Človeško kožo niso ravno posebno redko strojili. V srednjem veku so ženske nosile pasove iz človeške kože, »da so lažje rodile«, ponekod nosijo take pasove iz stare dobe še danes kot uspešno sredstvo proti golši. Stari narodi, n. pr. Seiti in Alani, so nosili vojaške plašče, ki so bili strojeni iz kož njihovih v boju padlih nasprotnikov. Tudi pripovedovanje, da imajo na Angleškem v več krajih s človeško kožo prevlečena cerkvena vrata, ni zgolj pripovedovanje; tako n. pr. so vrata katedrale v Rochester-u prevlečena s strojeno kožo današnjih vojnih ujetnikov, v Worcester-u in v Hadstocku pa so strojili kožo pobitih morskimi roparjev. Tudi neka vrata svetovnoznane westminsterske opatije so prevlečena s človeško kožo.

Za časa francoske revolucije so v Meudonu strojili kožo onih, ki jim je giljotina odsekala glavo. Po veliki moriji leta 1792. pa so celo en izvod nove ustave dali vezati v človeško usnje.

Neki grof Erbach si je dal delati usnjate blazice iz kože živih lovev, znani voditelj čeških husitov Jan Žižka pa je določil, naj narede iz njegove kože boben, »da se bodo vojaki še po njegovi smrti tako hrabro bojevali kakor da slišijo njegov glas, če bo tisti boben zapek. Iz kož Mongolov so pa delali bobne še v najnovjši dobi.



Uničenje 4 milijard mark

Belgijska Narodna banka je imela shranjenih še izza časa nemške zasedbe v svojih shrambah 4 milijarde mark v starih nemških bankovcih. Na podlagi posebnega sporazuma med Belgijo in Nemčijo je morala belgijska Narodna banka ta denar uničiti. Ker pa je bilo tega papirnatega denarja preveč, da bi ga kakor običajno sežgali, so ga s stroji zrezali v drobne koščke in so s rezanico oddali proti zmerni odškodnini neki tovarni za papir, kjer bodo iz nekdanjih bankovcev napravili lepenke. Na sliki vidimo, kako nekadašji zrezani denar na tovarne avtomobile za prevoz v papirnico.



Požar na tehniški visoki šoli na Dunaju

V sredo se je vnel na visoki tehniški šoli na Dunaju v srednjem delu poslopja požar, ki je uničil celo podstrešje.



Bodite previdni, bolezen prinaša skrb!

Nihče ni varen pred njo, kajti nastopi lahko že od danes na jutri. Zato ne čakajte na trenutek, ko se pojavi, pač pa že naprej preprečite to možnost s tem, da izločite iz Vaših organov razne nevarne bolezenske strupe. — Najboljše orozje zoper te je dobra prebava. To pa omogočite, če dnevno pijete dva do tri kozarce

Radenske zdravilne vode

Za kratek čas

V hotelu sedi mlada vdova s svojim 4-letnim sinčkom. V bližini sedi gospod.

Otrok se približa gospodu:

»Stric kako pa se ti pišeš?«

»Franc Komar.«

»Ali si že oženjen?«

»Se ne.«

»Ali ostaneš še dolgo v hotelu?«

»Še dva tedna.«

Otrok gre zopet k materi: »Mama, ali bi rada še kaj vedela?«

—o—

»Gospa vidi v parku mlado mater z otrokom in se začne z otrokom pogovarjati.

»Kako pa se piše tvoj očka?«

»To vam otrok še ne more povedati — razprava o tem bo na sodišču šele jutri!«

Radio

Ljubljana, nedelja, 26. aprila. 9.00 Ing. Jože Černe: O poljedelstvu. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Versko predavanje, p. dr. R. Tominec. 10.20 Ferdo Jelenc: Hotelirsko knjigovodstvo. 11.00 Radio orkester. 12.00 Čas, plošče (Lortzing: Car in tesar, opereta). 15.30 Citresolo, igra god. Justin Greta. 16.00 Lovske pripovedi, šaljivo čtivo, g. Valo Bratina. 17.00 Koncert pevskega društva »Zarjanc iz Tacna. 20.00 Koncert godbe na pihala »Sloga«. 21.00 Radio orkester.

Ljubljana, ponedeljek, 27. aprila. 12.15 Plošče (mešan program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester. 18.30 Dr. A. Bajec: Italijanščina. 19.00 Prof. F. Vodnik: Poljščina. 19.30 Zdravstvena ura. 20.00 Bogo Pleničar: Šah. 20.30 Prenos s Dunaja. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, torek, 28. aprila. 12.15 Plošče (pesmi, slageriji). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Radio orkester. 19.00 Dr. I. Rakovec: Iz življenja predpotopnih živali. 19.30 Dr. Iv. Grafenauer: Nemščina. 20.00 Schönherr: »Ono« (člani nar. gled.). Režira gosp. Valo Bratina. (člani nar. gled.). Režira gosp. Valo Bratina. 21.00 Radio orkester: Hawaii-jazz. Vmes poročila in časovna napoved. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, nedelja, 26. aprila. 11.30 Dopoldanski koncert. 12.00 Zvočenje. 12.05 Koncert. 12.30 Kuhinja. 17.00 Komorna glasba. 20.30 Večerni koncert. 21.50 Novice. 22.00 Plesna glasba.

Zagreb, 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Zvočni film. 18.30 Novice. 19.50 Književna ura. 20.20 Uvod k prenosu. 20.30 Dunaj: Beethoven: Simfonija VI.; Bruckner: Simfonija IV. 22.30 Novice. 22.40 Po tujih postajah.

Zagreb, torek, 28. aprila. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Popoldanski koncert. 18.30 Novice. 20.00 Novejša francoske knjige o Jugoslaviji. 20.15 Poročila. 20.30 Mussorgskihev večer. 21.30 Plesna glasba. 22.30 Poročila. 22.40 Plesna glasba.

Beograd, nedelja, 26. aprila. 9.00 Prenos iz Saborne cerkve. 10.00 Abstinenca. 11.30 Plošče. 12.30 Opoldanski koncert Radio orkestra. 13.30 Novice. 16.00 Delavska ura. 17.00 Zdravstvo. 17.30 Plošče. 20.00 Vokalni koncert. 20.30 Opretna glasba. 21.15 Vokalni koncert. 21.45 Komorna glasba. 22.15 Novice. 22.35 Predavanje. 23.00 Po Evropi.

Beograd, ponedeljek, 27. aprila. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Predavanje. 17.30 Narodne (kvartet). 18.00 Koncert. 19.30 Francoščina. 20.00 Komedija. 20.30 Dunaj. 22.00 Novice. 22.20 Večerni koncert.

Beograd, torek, 28. aprila. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Trio. 17.30 Mussorgski (predavanje). 18.00 Popoldanski koncert. 19.30 Nemščina. 20.00 Vokalni koncert. 20.30 Zagreb. 22.30 Novice. 22.50 Večerni koncert.

Praga, nedelja, 26. aprila. 8.00 Orkestralni koncert. 9.00 Bratislava. 10.00 Plošče. 10.45 Moderna češka glasba. 12.05 Poljudna glasba. 13.05 Plošče. 16.00 Sokolstvo (Brno). 19.05 Ljudski večer. 19.35 Koncert. 20.30 V čeških nebesih, komedija. 21.00 Ljudski orkester. 22.20 Koncert.

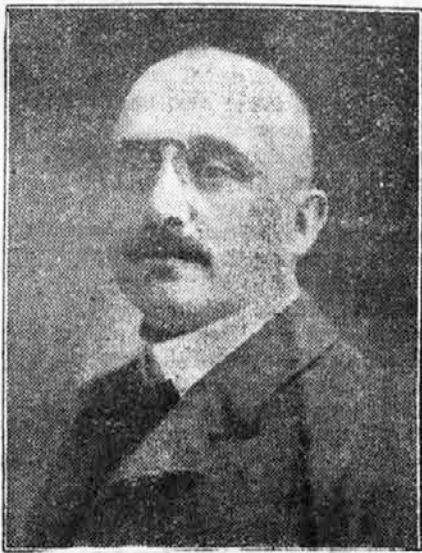
Praga, ponedeljek, 27. aprila. 12.30 Moravska Ostrava. 16.05 Plošče. 19.15 Radio kabaret Brno. 16.30 Orkestralni koncert. 20.30 Dunajski koncert (Dunaj). 22.35 Moravska Ostrava.

Praga, torek, 28. aprila. 11.15 Plošče. 12.25 Radio orkester v Brnu. 16.05 Plošče. 16.30 Bratislava. 18.30 Iz Kavkaza. 19.05 Bratislava. 20.00 Proslava 175. letnice Mozartovega rojstva: Koncert češke Filarmonije. 22.20 Plošče.

Razgovor s skladateljem Ristom Savinom

Pluj, sredi aprila.

Začela sva najin razgovor tako brez vsega. V kavarni. Samo dvoje, troje ljudi je sedelo v njej, krog in krog je bil dremav, prazen mir — malo dremavega miru in praznine se je menda že od vsega začetka vselilo v te pljuške kavarne. Ampak Risto Savin je prinesel s seboj tisti dober, sočen smeh, ki je menda kos njegove življenjske filozofije. Da, in meni je bilo tako kakor vselej, kadar govorim z njim: zdaj



bo pa res ze cas, da tudi ti odloziš nekaj črnogleda grenkobe, ki je s teboj. — Najbrž je optimizem že bistven odsev njegove moči in umetniškega zdravja. Optimizem, ki je spoznal veliko. Zato je dober.

Slutim pa umetnike, ki takorekoč s telesom ne morejo doživeti nekaj tistega, kar doživijo z dušo. Morda je v njihovem telesu le ena sama negibna bolečina, ki na zunaj vedno molči; zbežala je vsa v srce, uplenila je dušo in ji dala svetove, ki se dotikajo onkraj tega sveta zemlje, pekla in neba. Ne, Risto Savin je pri onih drugih: pri onih, ki z vonjem zemlje iščejo nebesa. Oni ljubijo, ker ljubijo ljudje, in sovražijo, ker sovražijo ljudje, da, oni so človeški umetniki. Ti umetniki so človeštvu dragoceno jamstvo, da bodo opevali človeka, njegova zla, bolesti in hrepenenja bolj od drugih reči. O, oni lahko doživijo marsikaj, veliko trpljenja je včasih z njimi, ampak oni nikoli ne obupajo nad zemljo, zmerom stojijo na njej. In jo tako olistijo.

Glejte, ljudje se pehajo za srečo, mi je dejal nekoč Risto Savin. Pa ne vedo, kaj je sreča. Zenejo se za njo, a je ne najdejo. Le kdor si najde možnost nekega višjega moralnega življenja, je lahko srečen na zemlji.

Te besede se mi zdijo kakor izpoved. Očiščene, ki je prišlo ponižani Lepi Vidi; simbol dobrote in resnice, Dušan, ki ga je natkal nad vse spletke in zablode mogočnih v Gosposvet-skem snu; velika simfonija množice, ki jo umirajoči Gubec poje v molitvi z množico in ji odgovarja pesem svobode.

Ampak Risto Savin se smehlja, zdaj sva tako sama z njegovimi spomini, ne, zdaj res ni prav, da rečem jaz še kako besedo. Tiho, kakor od postaje do postaje, spremljajo njegove besede dela, ki jih je ustvarjal za oder: Poslednja Straža, Lepa Vida, Plesna legendica, Gosposvet-ski sen, Čajna punčka, Matija Gubec.

»Moje prvo navdušenje seže nazaj že v študentovske čase. Bil sem kakih 16 do 18 let star, ko je v Zvonu izhajal Jurčičev roman Lepa Vida. Ta roman smo mladi ljudje kar požirali. Skupaj z nekim Farmevecem, svojim sorojakom iz Zalca — bil je nekaj starejši od mene in jurist — sva ga čitala skupaj. Kako naju je omanil Jurčič z Lepo Vido, kaže to, da sva nekoč prezrla eno celo nadaljevanje in tega niti opazila nisva.

Vendar je moje prvo večje delo, ki je bilo uprizorjeno, Poslednja straža, dramatičen prizor po Aškerčevih istoimenski baladi. Libreto mi je uredil dr. Batka iz Prage. Delo je bilo uprizorjeno prvokrat v Zagrebu za Strossmayerjeve proslave.

A na Lepo Vido nisem pozabil nikoli. Ko sem služboval kot oficir v Varaždinu, sva izdelala tekst za opero z istim dr. Rihardom Batko, so-trudnikom monakovskega Kunstwartu. Lepo Vido je pozneje predelal za Narodno gledališče v Ljubljani rajni Pugalj. Zdaj imam v načrtu novo popravilo: prvo dejanje hočem še nekaj razširiti, ker ni v pravem ravnotežju z drugim in tretjim dejanjem.

Plesna legendica je nastala med vojno, ko sem bil komandiran v Leoben na zgornjem Štajerskem. Tam sem našel prijatelja med profesorji montanistične visoke šole in ta me je opozoril na Gottfrieda Kellerja. Potem sem čital njegovih »Sedmero balad«. Tako sem se začel zanimati za nje, zlasti mi je ugajala zadnja Plesna legendica. Mična poetova ideja mi je bila všeč, dasiravno satiričen konec ni bil pripraven za mene. Zato sem tudi idejo Plesne legendice obdržal, konec pa preuredil.

Po vojni je nastal Gosposvet-ski sen. Grudnova Zgodovina slovenskega naroda mi je dala motiv. Vendar pa so nekatere osebe izmišljene, n. pr. grofica Hudeška in njena hči. Zgodovinsko pa je, da se Bernard približa Juti kot berač in ji med beračenjem sname prstan z roke.

Čajna punčka je vezana na intimen oseben spomin. Dobil sem namreč od neke meni prijateljske strani v darilo čajno punčko. In ko sem jo tako gledal pred seboj, se mi je porodil nekaj sen. Spisal sem potem malo novelo in po tej sem priredil enodejanski balet.

Motiv Matije Gubca me je že davno zanimal. Že ko sem bil v garniziji v Varaždinu. Z mojimi znanci smo mnogo govorili o tem narodnem mučniku. Pozneje mi je prišel še roman Senoe v roke in tudi drugi pomožni viri. Obiskoval sem tudi zgodovinske kraje. Zahajal sem namreč na grad Bedekovščina k svojemu prijatelju baronu Vrančanyu-ju in sem prišel tam

v stik s potomci tistega rodu. Pozneje sem to reč odložil, ker sem delal na Lepi Vidi in oblikoval tudi druge motive. A ko sem kasneje zopet čital Grudna, sem se vrnil k tej snovi, prečital svoje stare notice, pregledoval še druge vire in šel na delo. Opera je bila sicer v Ljubljani sprejeta, a dozdaj še ni prišla na repertoar.

V kako večje delo se ne nameravam več spustiti. Ko bo prvo dejanje Lepe Vide predelano, bo moje delo zaključeno.

In potem sva molčala nekaj časa oba. Tišina. Taka tišina je vedno kakor počitek po delu na sedmi dan. Potem pa sem čez čas zastavil nekaj vprašanj.

Kateri so bili prvi po vašem mnenju odločilni mladostni vtisi, ki so oplojili vašo dušo?

»Vprašate me preveč. To so za naš sedanji čas presentimentalne reči... To bi ljudi ne zanimalo. Sedanji čas je preveč trezen.«

Ali ste se kdaj posebej bavili z dramatikom? Saj prepaja vse vaše delo.

»Že kot mlad človek sem se zainteresiral za dramatikom. Čital sem namreč Šekspira, in prečital sem vsega ter se kolikor mogoče pogledal vanj. Praktična šola moje dramatike pa so bile Aškerčeve balade. Bil sem prvi, ki jih je uglasbil, in Aškerčeva dramatika v pesmih je bila moja prva učiteljica.«

Kako presojate sedanjo moderno glasbo? In posebej njen razvoj v Sloveniji?

»Nova muzika nam je prinesla mnogo dobrega. Prvič, dala nam je nove vidike, drugič pa nam je razširila meje oblike in harmonije. Žal, da se porod ni izvršil tako ugodno, kakor n. pr. v prejšnjih periodah glasbe ali sploh umetnosti, ki so stopile na dan s kakim kipečim talentom. Take eratične skale umetnosti sta n. pr. Mozart in Wagner, v kiparstvu in slikarstvu Michelangelo itd. Ti so nam prinesli s svojim velikim talentom čisto nove vidike in so imeli mnogo naslednikov, ne da bi jih ti dosegli. To dosedanje pomanjkanje velikega talenta ima za posledico, da še nismo prišli v pravi tir, do pravega vodje novega gibanja, da prihaja le počasni trajen razmah. Druga ovira, da se nova muzika ne more tako naglo in temeljito razširiti, je sport. Sport odčene, rekel bi, mnogo ljudi iz koncertne dvorane in iz gledališča in je bolj naklonjen lahkotnim umetnostim ali pa ima v sebi tudi nekaj snobizma. Naravno je, če se premisli, kako ta čas hiti, da se zmanjšuje izobrazba v glasbi ali sicer v umetnosti na korist sporta. Saj že ranjki Goethe pravi: Die Kultur ist Sache einzelner. V velikih mestih pa je še mnogo ljudi na višku kulture, v malih pa je to število sorazmerno manjše. To velja seveda tudi za naše razmere.

Nova glasba, ki je še mlada, kaže še znake mladostnih bolečin, ki se jih žal ni mogoče otresti, n. pr. hrepenenje po novem, premočno neurejena individualnost itd. Ta bolezen leži tudi v neenakomernem razvoju umetnikov, kajti ta nova muzika je prišla čez noč in je vse presenetila.

Današnje takozvane moderne umetnike bi razdelil v tri vrste. Umetniki, ki so od vsega početka pripadali tej struji. Ti so meni najsimpatičnejši, najmaščji, s kipečim srcem, v Sturm in Drangu. Mnogi so, kateri ostanejo pri svoji smeri, a razširjajo svojo kulturo, izkoriščajoč nove pridobitve. A tretji — ti so slabi, biti bodo najmodernejši, pa tičijo z obema nogama v tem, kar so se navadili poprej. Tipična predstavnik med prvimi in drugimi sta Osterc in Kogoj. Prvi je zrasel v novi glasbi, a drugi, ki neprestano razodeva visoko kulturo v svoji glasbi, se je učil in je pristaša slavnega novoromantika Schönberga.

Se nekaj mi kvari popolni užitek moderne glasbe, in sicer njeno predvajanje. In mislim, da tudi dinamika ni še prav v redu. Jaz imam o tem svoje misli in predaleč bi prišel, ako bi se hotel tu razgovoriti. Samo bodi rečeno, da notranje moderne glasbe na sedanji podlagi ne zadostuje in ni njej v korist.

Pa naj bo, kakor hoče. Iz vsega sreča želim mladim z novo glasbo mnogo uspeha. Kajti zmerom je še bilo tako, da le mladost s svojim elanom porine svet naprej in ga pomladi. To je važno, vse drugo bo prišlo, je le malenkost.«

Onič Franc

Drugi večer mladega PEN-kluba

Literarni večer, ki ga je Mladí PEN-klub priredil v petek v beli dvorani hotela Union, pomeni v resnici spet močno umetniško in kulturno dejanje mlade generacije in je v vsakem oziru dosegel zelo lep uspeh. Dvorana je bila nabitá polna; bilo je razveseljivo mnogo zlasti mladine, dočim smo razen redkih izjem pogrešali vprav tistih ljudi iz naše kulturne družbe, od katerih bi smel mladi rod pričakovati ne samo tihe dobre misli za svoja prizadevanja, temveč tudi spontane aktivne pomoči. Občinstvo je z napetim zanimanjem sledilo recitacijam mladih književnikov Gspana, Javornika, Vodúška in pa Jana, ki je čital za Kresala, ter nastopajoče sproti nagradilo z odobravanjem in aplavzom. Ta drugi večer Mladega PEN-kluba je bil zlasti v snovnem pogledu mnogo bolj ubran kakor prvi, vse citane pesmi in proze so z močno gesto odkrivale rane in problematiko našega časa, in dasi niso izzvajale v enotno misel in v eno podobo, so vendar vse pričale o živi zvezi, ki je v mladi generaciji od človeka do človeka.

Najprej je Franc Vodnik, predsednik Mladega PEN-kluba, podelil kratko uvodno besedo L. Mrzeli.

Potem je čital svoje pesmi Alfonz Gspan. V njegovem ciklusu Pesmi brez rim je toliko žive neposredne sodobne resničnosti, da jim je človek napeto prisluhniti do konca. To niso pesmi, da bi zvončljale v blagolasju, to so v trde besede stisnjene izpovedi življenja, ujetega in uklenjenega sredi zidov. Gspan je kot pesniški oblikovalec sodobne materije zelo zanimiv pojav; on se ni vsemu odrekel, preden je novo sprejel, on je v sebi in v svojih pesmih ohrani-

nil oba: zašlega človeka in človeka, ki esle prihaja. In tako se v njegovih verzih neprestano ena za drugo svetlikajo tiste dobre, lahkotne luči, s katerimi si je človek včasih svetil po svojih potih, in tiste črne dušeče teme, v kakršnih se skrivajo rojstva novega. Njegov način prednašanja je v lepem skladu z bistvom njegove poezije: Gspan čita preprosto, brez patosa in geste, njegov glas je mehak in rahlo zastrt, kakor je mehko in tiho zasenčeno vse njegovo sprejemanje sveta.

Mirko Javornik je vzbudil posebno zanimanje; čital je novelo Osem ur življenja. Kritika in javnost pričakuje ta tega mladega pisatelja, da bo s svojim epičnim talentom in s svojim nagnjenjem, neprestano se lotevati širših in širših konceptov, morda polagoma izpolnil občutno vrzel v našem mladem slovstvu, ki mu ničesar ne manjka tako zelo kakor tiste svobodne, židane volje, iz katere se lahko rodijo velike reči. Njegovih Osem ur najbrže ni med najboljšimi, kar je Javornik objavil doslej. Toda socialno zanimiva, dasi ne nova snov in posamezni čisto realni, fabulistični efekti so poslušalca premagovali in ga pritežali nase. Čital je Javornik na videz skoraj brez ambicije in brez interesa, kakor se brez interesa in naturalistično-objektivne zdijo njegove stvari; toda prav to neboljeno, neiskano podajanje je tekst približalo človeku. Javornik je bil od strani občinstva deležen posebnega odobravanja.

Ob desetletnici Kola jugoslovanskih sester v Ljubljani

Zopet je prišel dan, ki nas sili, da se ozremo nazaj v tiste čase, ko se še nismo prav zavedli, da smo otrešli verige sto in stoletnega suženjstva s svojih rok, ko smo se še iskali in se v strahu vpraševali: smo li dozoreli za svobodo, si bomo znali zgraditi lasten dom?

Počasi smo začeli dvigati glavo; začeli smo pregledovati, kaj nam je ostalo dobrega iz prejšnjih dni, kaj je treba prečistiti in preurediti in kaj potrebujemo novega v svojem novem, tako željujo pričakovanem domu.

Tudi žene nismo držale križem rok. Privadile smo se delu med vojno; delu, ki nam ni šlo vedno od srca, ki nam je pa bilo vedno koristno, kakoršno je bilo, ker nam je dalo vpogleda v realnost življenja. Povojna doba nam je prinesla novo ženo: trezno, stvarno, odločno. Življenje nam je odprlo nove vidike, vzrasle so nove potrebe, odpirala so se nova pereča vprašanja. Prejšnje naše organizacije nam že niso več zadostovale. Nastale so nove potrebe, ki jih stara društva niso več mogla zadostiti.

V tistih težavnih dneh, ko so se delali prvi koraki zblizanja treh doslej siloma razdruženih bratov, se je tudi Slovenka zatekla k svoji starejši sestri, Srbkinji, da spozna natančneje njeno delo za narod in domovino, tisto vztrajno in nad vse požrtvovalno področje delu žene, s ka koršnim se more ponasati malokateri narod. Po vzoru najmočnejše srbske ženske organizacije »Kola srpskih sestara« so si Slovenke ustvarile lastno organizacijo.

Kolo jugoslovanskih sester v Ljubljani

Bilo je to na cvetno nedeljo 1. 1921. Pod predstvom gospe Franje Tavčarjeve so se tedaj postavili temelji novi ženski organizaciji, ki je, zasnovana na široki demokratični podlagi in s svojim patriotsko-humanitarnim programom v kratkem času zavajevala vslo Slovenijo. Danes, po desetih letih svojega obstanka, šteje Kolo 33 podružnic z nad 10.000 članic!

Ta uspeh organizacije s programom, kakor. žnega ima »Kolo«, v materijalistični povojni dobi nam priča, da je jedro slovenske žene in s tem jedro slovenskega naroda zdravo in da smemo danes, po desetletnih izkušnjah, zreti z večjo samozavestjo v našo bodočnost, nego smo mogle to storiti takrat, ko smo postavljale temelje našemu »Kolu«.

Ogromno delo je čakalo mlado žensko organizacijo pred desetimi leti: vojne vdove in sirote so pričakovale pomoči od »Kola«; blagajne narodno-obrambnih društev so bile prazne; nešteto beguncev je bilo lačnih in brez strehe; invalidi, slepci; higijenske prilike so bile vse prej kot zadovoljive; potrebne so bile počitniške akcije za bolehuo deco; dijaštvo je stradalo...

»Kolo« je pogumno nastopilo svojo jasno začetno pot. Brez vsega pompa, brez visokodonečih fraz je vršilo z vso požrtvovalnostjo svoje težke naloge; lajšalo je bedo in gorje med narodom, vzgajalo slovensko ženo in mater, pomagalo zbirati sredstva za vedno prazne blagajne obrambnih društev, prirejalo počitniške kolonije, gradilo domove za deco, nameščalo brezposelne, pomagalo poplavljenecem in pogoreleem. Kjerkoli je bila potreba tolažilne ženske roke, povsod je bilo »Kolo« na prvem mestu.

Toda ne le na socialnem polju se je poslavilo naše »Kolo«. Marsikatera akcija narodno-gospodarskega značaja je izšla iz njegovega področja. Gospodinjki tečaji, tečaji za ročna dela, razstave ročnih del doma in v tujini pričajo, da je »Kolo« izčrpno sledilo svojemu programu.

Duša vsega snovanja in vse smotrenege delovanja Kola jugoslovanskih sester je naša gospa Franja Tavčarjeva, ki mu je predsednica že od prvega početka in mu načeljuje že polnih deset let. S svojo prirojeno ljubeznivostjo in dobrosrčnostjo je znala gospa predsednica privabiti v okrilje »Kola« tisoče in tisoče žen, katerim je vzor požrtvovalne delavke. S svojim globokim poznavanjem našega naroda in njegovih potreb je v največji meri pripomogla naši največji in najpomembnejši ženski organizaciji k uspehom,

Po odmoru je Božo Vodúšek čital svoje pesmi — ki so pravzaprav vse iz boja s poezijo, usodo in smrtjo. V teh tihih, idiličnih dneh našega literarnega življenja je Vodúšek pojav, ki že od daleč vzbuja pozornost. Na njegovih pesmih in na načinu, kako jih jebral, je nekaj tiste viharne, samosvoje pesniške upornosti, s katero so se pri nas pred leti ena za drugo vršile vse umetniške revolucije. Njegove pesmi so krik iz razdejanja današnjega človeka in sveta; te pesmi so kakor SOS, ki ga človek signalizira samemu sebi in mu odmeva drugod skoraj ni mar. In takšno je njegovo branje: malo mu je do interpunkcije in do smiselne akcenta, stvari so močne dovolj, da tudi mimo teh podedovanih zavor in meja pridejo do polnega izraza. Zavoljo vsega tega je Vodúšek na večeru skoraj nekako uhajal iz skladnosti in njegov uspeh je bil viden.

Na koncu je član drame Slavko Jan čital Rudolfa Kresala Vejico španskega beza, Ta Kresalova novela je že zdavnaj postala popularna in je v resnici najbrž najbolj dovršeno delo njegove svojevrstne, uporne, kakor s stisnjenimi zobmi pisane proze. Jan je vse težke pesaže te Vejice čital z jasnim izrazom; tiste kratke, odsekane vizionarne dialoge, ki so gotovo višek stvari, je podal tako silajno, da je Vejica postala najmočnejši učinek večera.

Vsi štirje avtorji in Jan so za vse, kar so dali, želi mnogo hvale in odobravanja. Fri.

na katere lahko s ponosom pokaže ob desetletnici svojega obstanka.

Našemu vrlemu »Kolu« želimo, da bi se pod vodstvom njegove odlične predsednice še bolj širilo in krepilo ter da bi v polni meri doseglo svoje visoke cilje.

Slovenska javnost pa se naj še v večji meri zaveda, kako veliko nalogo vrši Kolo jugoslov. sester in kako zasluži vso podporo vse javnosti.

Naši počitniški domovi na Jadranu

S ponosom lahko pokaže naše Kolo jugoslovanskih sester b 10. letnici svojega obstanka na sad svojega truda, na svoja dva krasna počitniška domova: dežji dom Franje Tavčarjeve v Kraljevi, last ljubljanskega »Kola«, in na počitniški dom celjskega »Kola« v Bakarcu.

Dežji dom v Kraljevi obstoja iz dveh vil v krasni legi ob morju, ki imata skupno 18 sob, kjer lahko biva naenkrat preko 100 otrok. Lansko leto je naša deca prvič prebila počitnice v novem domu in sicer v dveh skupinah po nad sto otrok.

Celjsko »Kolo« je tudi lansko leto kupilo »Narodni dom« v Bakarcu, kjer bo vzdrževalo letno po 4—5 kolonij po okrog 60 otrok.

Tako si postavlja žensko delo in ženski trud spomenik za spomenikom, dom za domom, kot viden znak dela in snovanja naših ženskih organizacij.

Hvalevredna je ideja celjskega Kola, izkoristiti svoj »dom« tudi izven počitniške dobe. Bivanje ob Jadranu je prijetno in zdravju koristno skozi celo leto, posebno v spomladi in jeseni. Zato je škoda, da bi se naši lepi domovi izrabljali samo v počitniških mesecih. Bilo bi to tudi skrajno neekonomično. V današnjih težkih gospodarskih razmerah je naravno nemogoče izpeljati tako obsežno počitniško akcijo iz samih prostovoljnih prispevkov in rednih družstvenih dohodkov. Zato je treba s takimi domovi pravilno gospodariti, urediti poslovanje tako, da ima akcija tudi svoje stalne dohodke in ne le izdatke.

To pot je že ubralo celjsko »Kolo«, in kolikor nam je znano, mu bo na isti poti sledilo tudi ljubljansko. Vendar, da se začne tak obrat, je potreben kapital. Predvsem je potrebno, da se popolnoma izplača kupnina, da se posestvo razbremení od plačevanja obresti, potem je potrebna nabava inventarja. Vse te težke naloge še čakajo naše »Kole«.

Vendar bi bilo napačno, če bi slovensko žensktvo s prekrizanimi rokami motrilo delo našega »Kola« in le od strani gledalo njegov orjaški trud. Dežji dom v Kraljevi ni le zadeva ljubljanskega »Kola«, marveč zadeva vsega slovenskega žensktva. Vse moramo prihiti »Kolu« na pomoč, da mu pomagamo izpeljati njegovo težko nalogo do konca. Da pride čimprej dan, ko bo naš najlepši »Dom« na Jadranu stal pred nami čisto naš, lepo opremljen in pripravljen, da sprejme pod svojo streho ne le tiste, ki si vsled svojega materijalnega položaja lahko privoščijo oddih ob morju, nego tudi takšne med nami, ki so potrebne oddiha in počitka, ki bi si ga pa drugače ne moge privoščiti, ako jih naš Dom ne sprejme pod svojo gostoljubno streho.

Danes, ob desetletnici našega »Kola«, ko se oziramo nazaj na njegovo delo, ko promatramo njegove vidne uspehe, ne stojmo ob strani kot nedelavne gledalke, marveč strmino se vse še tesneje v naše »Kole«, da s skupnimi močmi pomagamo izvesti vse njegove težke naloge, posebno da dogradimo do kraja naš lepi Dom ob Jadranu.

Vsaka naša žena lahko pripomore do tega po svojih močeh s tem, da kupi in razširja med svojimi znankami srečke za loterijo »Kola«.

Poslužujte se za oglašanje »Jugoslovana«!

Mladi Jugoslovan

Gustav Strniša:

Deca poje

Solnček dragi, sonček mili
le ostani tu pri nas,
vsi te bomo ljubili,
vedno nam bo kratek čas!

Tvoji žarki, deca zlata,
naj se z nami krog lovi,
a v višavi ptičev jata
pesemce naj žvrgoli!

Če oblaček bel priplava,
naj ga žarki razprše,
da bo jasna vsa planjava,
da rodilo bo polje!

Solnček tiho se zasmije:
»Če le jaz bom kraljeval,
če oblaček ne prispeje,
slabo žito vam bom dāl!

Ej, škropilnica nebeška
naj le zemljo pokropi,
da toplota moja v prsti
zdravo seme zakali!

Danilo Gorinšek:

Vrabčkov ples

Med svojimi tovariši je bil vrabec Vrec najbolj čislán, to pa zato, ker je bil najbolj nesramen in predrzen med vsemi. Vrh tega je bil trmast; vselej je imel zadnjo besedo in klepetal je največ. Na vsch vrabčjih sejah je govoril po cele ure — povedal pa nič. Pozimi ga je seveda stiskalo, ko ni bilo vsega v izobilju; tedaj je bil tudi bolj ponižen in tih. Zato pa se mu je na poletje razvezal jezik za deset drugih.

Na jesen je nekoč iztaknil kaščo. Bilo je žito v izobilju. Vrabec Vrec se je kar nastanil v njej, misleč, da je edini gospodar pri hiši. Kožato je stopal sredi žitnih zrn in je ugibal, če bi pokazal svoje bogastvo tovarišem, ker Vrec je bil poleg vseh svojih drugih čednih lastnosti tudi še skop in ni privoščil niti svojem najboljšemu tovarišu najmanjšega zrnca. Končno ga je pa premagala domišljavost, pobahati se je hotel z ogromnim — tujim bogastvom, pa je sklical vrabčji zbor v kaščo. Vrabci so prileteli, občudovali Vrečevo bogastvo, nato pa so se spravili nad žito. Vrec se je kar tresel v



svoji zavisti. In ko ni vedel, kako bi jih odvrnil od požrešnosti, je obljubil, da bo še tisto noč ples v Kašči. Da naj pojdejo domov in pod noč se naj vrnejo na vseobče veselje in pir.

Nihče od njih ni vedel, da je čepela prav na vrhu pod slemenom grda in stara sova. Ta je poslušala nekaj časa vrabčovo živkanje, naposled jo je obšla jeza — bila je doslej edina gospodarica v kašči — in je zavreščala.

Vrabci so spoznali glas svoje najhujše sovražnice in so kar najurneje zbežali.

Še je bil dan, ko se je vrabec Vrec opogumil in je sklenil, da obišče sovo. Sova ga je gledala sovražno, bila je slabe volje, ker je bil

še dan, in so jo ščemeli solnčni prameni v oči. Vrabec Vrec se je zavedal njene slabe volje in jo je iz daljave povabil na ples, ki ga je pripravljaj za tisto noč. Sova je obljubila, da bo prišla.

Na večer so prifrftali vrabci in so se pripravljali na ples. Tudi godbo so privlekli s seboj in je bilo prav fletno. Ko so bili vsi že prav židane volje, je prišla sova. V začetku so se je malo bali, naposled pa so se je privadili in so si celo upali v njeno bližino.

Prvi ples ž njo je — seveda — plesal vrabec Vrec. Ali kot je bil pri tatvinah spreten in okreten, tako je bil pri plesu neroden.

Stopil je sovi na nogo, da jo je zabelelo. Vsa jezna je zaprhutala s perotni po vrabcu. Tedaj pa so se vrabci ojunačili — in so padli vsi, kar jih je bilo na plesu, po sovi.

Ko so jo bili prav grdo zdelali, so odrftotali. Drugi dan se je sova pritožila pri najvišjem sodniku, pri kukavici, radi telesne poškodbe. Sodniki so se zbrali in obsodba je bila razglasena.

Sova je dobila pravdo, kajti vrabec so izobčili iz družbe boljših ptič in so morali gnezdit ob plotovih in nizkih strehah. Nič niso pomagali ugovori in vrabci so še danes potepuhi in pobalini.

Pesmi o kraljeviču Marku

Prevaja j Rehar.

KRALJEVIČ MARKO IN ROPAR MUSA.

Vino pije Musa Arbanasec
v Carigradu, tamkaj v krčmi beli.
Ko dobro vna se napije,
sam pri sebi tole besediči:

»Let devet je od takrat preteklo,
kar že služim carju v Carigradu,
pa prislužil nisem si ne konja,
ne orožja, sablje, ne obleke.

— tako mi moje vere trdne,
zbežal doli v ravno bom primorje
in zapri vsa bom pristanišča,
ceste vse, ki krog morja vijo se,
pa sezidal grad si bom mogočen,
vislice b m krog in krog postavil,
vesil carja hodžije in hodže!

Vse, kar Turek je pijan govoril,
tudi trezen je v resnici storil:
zbežal doli v ravno je primorje
in zapri vsa je pristanišča,

ceste vse, ki krog morja vijo se.
In kjer našel carjevo blago je —
obloženih tristo voz na leto —
vse si ropar Musa je prisvojil.

Grad sezidal silen je v primorju,
vislice je krog in krog postavil,
vesil carju hodžije in hodže...
Ko tožba se sultan naveliča,

pošlje nadenj Cuprijlić — zirja,
z njim pa tri še tisoče vojščakov;
ko dosepejo na primorje ravno —
vse po vrsti polovi jih Musa,

pa še z ven Cuprijlić-vezirja,
križem zveže roke mu na hrbtu
pa ga carju v Carigrad odpošlje.
Počne sultan zbirati vojščake,

obljubljuje vsakemu nagrado
kdor ubil bi Muso Arbanasa.
Toda nihče, kdor se Muse loti,
več ne vrne živ se v Stambul beli...

Strah prevzame carja gospodarja,
a mu hodža Cuprijlić poreče:
»Gospodar moj, sultan Carigrajski,
ko pozval bi kraljeviča Marka,

on gotovo bi premagal Muso!
Tu postrani car pogleda hodžo,
zaleskeče solza mu v očesu:

»Vzemí vrag te, hodža Cuprijlić,
ker omenjaš kraljeviča Marka,
ko kosti so davno mu strohnele!

Tri so dolga že pretekla leta,
kar sem vrgeč v mrzlo ga temnico;
več od takrat je odprl nisem...

Odgovarja hodža Cuprijlić:
»Milostljiv mi, svetli sultan bodi!
Kaj li dal bi onemu junaku,
ki prizval bi živega ti Marka?

Odgovarja svetli sultan hodži:
»Dal bi, čuj me, bosan — vezirstvo
brez premembe za devet pomladi;
vse brez davka in brez odškodnine!

Plane hodža na noge poskočne
in temnice težka vrata odpre,
v njej poišče kraljeviča Marka,
pelje ga pred carja gospodarja.

Vse do zemlje zrasli so lasje mu,
vse pokrili so telo mu silno,
mogel z nohti njive bi orati,
a potrla vlaga mu je zdravje,

počrnel je kakor kamen sinji...
Reče sultan kraljeviču Marku:
»Si li živ še, kraljevič moj Marko?

»Živ še vedno. Ah zdrav — to nisem!
Sede sultan pa — zlagla Marku,
kaj vse storil Musa je razbojnik
in povpraša kraljeviča Marka:

»Reci, marko, bi li ti si upal
iti doli na primorje ravno
in ubiti Muso Arbanasa?
Dam za to ti vse karkoli hočeš.

Odgovarja kraljevič mu Marko:
»O, ne morem, sultan moj presvetli!



Strla v ječi vlaga mi je zdravje,
saj ne morem še oči odpreti,
kaj še, da bi z Muso se preskušal,
Daj, nastavi v beli me gostilni

pa naroči vina mi in žganja
in debele, slastne jagnjetine,
zraven kruha mesenega z maslom,
da vsaj malo spet si opomorem.

Javil bom ti, ko se zdravje vrne.
Car pokliče brivce tri poskočne,
prvi mi je, drugi Marka — brijje,
tretji pa mu nohte prirezuje;

pa nastani ga v gostilni beli,
naroči tam vina mu in žganja
ter debele, slastne jagnjetine,
zraven kruha, mesenega z maslom.

Pije Marko meseco tri dolge,
da si zopet malo opomore,

pa povpraša sultan ga presvetli:
»Bi li mogel že na boj junaški?

Naveličal večnih sem pritožb se
vseled zlodejstev Meso Arbanasa.
Odgovarja kraljevič mu Marko:
»Daj, prinesi suhe drenovine

iz podstrešja, let devet sušene,
da preskusim svojo moč in silo!
Prinesó mu suhe drenovine,
stisne Marko z močno jo desnico,

razdrobi na dvoje jo in troje —
ali voda še iz nje ne kane:
»Car presvetli, nisem še za borbo!
Še ostane mesec dni v gostilni,

da moči še novih si nabere;
in ko vdi, da na boj bi mogel,
k carju spet po drenovino pošlje.
Prinesó mu suhe drenovine,

stisne Marko z močno jo desnico,
razdrobi na dvoje jo in troje —
dve iztisne kapljici ji vode...
(Se bo nadaljevalo.)

Ezop. — Fr. B.:

Kozar in koza

(Basen.)

Kozar ob mraku zbere koze,
da žene jih domov iz loze.
Na robu ena zaostane,
na klic pastirja se ne gane,
pastir se hudo togoči
in kamen v rog ji — podi —
odpade rog. — Kaj bo, kozar,
ko škodo vglada gospodar?



Pastir poklekne pred kozó
in prav ponižno prosi jo,
da možu tega ne pove,
če ne, obema bo gorje.
Pogleda koza ga in reče:
»Bog varuj take me nesreče!
Molčala bom, kot grob molči,
moj zlomljen rog — sam govori...

Uganka

Kadar jaz rumeno cvelem —
drugih cvet še v popju spi,
vendar trpko moje sadje
skoraj zadnje dozori.

Rešitev prejšnje uganke: prsti na roki ali na nogi. Pravilnih rešitev smo prejeli 23. Nagrado je žreb določil: Doroteji Šinkovčevi, učenki 3. razreda osnovne šole na Bledu, št. 80. Rešitve današnje uganke bo sprejemalo uredništvo »Mladega Jugoslavana« v Mariboru, Aleksandrova cesta 24 do srede, dne 29. t. m. opoldne.

F. Fomič:

Bela kača

Milka je bila gluhonema. Bila je lep in prijazen otrok. Vsi so jo ljubili.

Njena mati je bila preprosta dainarica. Nekdaj je odšla na dnino. Milko je kakor običajno pustila na travniku pred hišo, kjer se je deklica najraje igrala.

Mati je pa listi dan prej opravila svoje delo kakor druge dni. Vrnila se je domov. Ko se je približala hiši, ji kar noge zastanejo, ko se ozre po travniku.

Kako tudi ne? Njena hči je sedela v travi in jedla z leseno žlico mleko, ki ga ji je dala mati preden je odšla. Poleg deklice je pa ležala velikanska kača in pila iz njene skledice. Kača je bila debela kot moška pest in bela kakor prvi aneg.

Mati ju je začudeno opazovala. Naenkrat sliši, da kača spregovori s človeškim glasom, a Milka ji odgovarja.

Ko čuje ženica, da njen otrok govori, skoči vesela k hčerki in jo objame.

Tisti hip kača izgine, a Milka je nema kakor prej.

Uboga žena prepišuje, kaj naj stori, pa si ne ve svetovati. Naposled sklene, da bo hčerko in kačo kar pustila. Le opazovati ju je hotela.

Čez nekaj dni se je spet prikazala bela kača. Pila je iz skledice in se z deklico pogo-

varjala. Ko sta se nekaj časa pomenkovali, je kača slekla svojo belo obleko in se spremenila v krasnega kraljeviča.

»Dajva, zaplešiva! Solnčni žarki naj bodo strunice, a vetrce naj sviraj!« je zaprosil kraljevič Milko.



Res sta zaplesala. Žarki so zatrepetali. Veter je zašušljaj in zasviraj po njih veselo poskočnico. Še mati, resna žena, je skrita v grmu za hišo prišla dvigati pete.

O mraku je kača izgnila
Minula so leta.

Kača je še vedno hodila na travnik k Milki, ki je zdaj postala krasna mladenka. Na travi sedeča je pletla in čakala svojega kraljeviča. Bila je zelo zamišljena in resna. Zagledala se je namreč v kraljeviča, ki jo je obiskoval. Noč in dan je premišljevala, kako naj ga reši. Naposled se je spomnila.

Prav tiste dni je pa šel mimo na lov domači graščak. Bil je divji in hudoben človek.

Ko je zagledal deklico, mu je bila takoj všeč. Zahteval je, da mora priti k njemu na grad služiti.

»Moja hči je nemale je rekla mati, ki se je bala, da bi zlobnež deklici ne storil zlega.

»Še boljše! Molčala bo in nikomur ne bo mogla povedati, kaj se v gradu godi!« je odvrnil graščak.

Ker se ga je mati bala, mu je obljubila, da bo hčerko privedla čez tri dni v grad.

Graščak je odjezdil.

Milka je vedela, kaj zahteva, čeprav je bila gluhonema. Naslednji dan je spet prišla kača. Deklica se je z njo igrala kakor tedaj, ko je bila še otrok.

Pa je kača skočila kvišku. Od nje je pala koža in kraljevič je stal pred njo.

»Zaplešiva!« je predlagal.

Zaplesala sta.

»Danes sem tako lačna! Pastirji so pustili na travniku ogorke ognja. Krompir bom speklale je dejala Milka.



Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 45/14.

Pregled nalezljivih bolezni v Dravski banovini

od 1. aprila do 7. aprila 1931.

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanje v oskrbi
Skupina tifuznih bolezni.					
Brežice	1	—	—	—	1
Celje	1	—	—	—	1
Dolnja Lendava	1	—	—	—	1
Kranj	1	—	—	—	1
Konjice	1	—	—	—	1
Krško	1	1	—	—	2
Ljubljana (srez)	—	1	—	—	1
Ljubljana (mesto)	4	—	—	—	4
Skupaj	10	2	—	—	12

Griza. — Dysenteria.					
Krško	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1

Skrlatinka. — Scarlatina.					
Celje	2	—	1	—	1
Celje (mesto)	1	2	—	—	3
Kamnik	3	—	1	—	2
Kranj	—	1	—	—	1
Kočevje	1	—	—	—	1
Krško	2	—	1	—	1
Laško	1	—	—	—	1
Ljubljana (srez)	3	—	1	—	2
Ljubljana (mesto)	8	—	—	—	8
Ljutomer	8	—	2	—	6
Maribor desni breg	1	—	1	—	—
Maribor levi breg	2	—	—	—	2
Maribor (mesto)	1	1	1	—	1
Murska Sobota	1	—	—	—	1
Novo mesto	1	—	—	—	1
Ptuj	1	—	1	—	—
Radovljica	2	4	—	—	6
Šmarje pri Jelšah	1	—	—	—	1
Skupaj	39	8	9	—	38

Ošpice. — Morbilli.					
Litija	3	—	3	—	—
Ljutomer	25	35	25	—	35
Ptuj	28	16	21	1	22
Ptuj (mesto)	2	—	2	—	—
Skupaj	58	51	51	1	57

Davica. — Diphteria et Croup.					
Brežice	1	3	1	1	2
Celje	1	—	—	—	1
Celje (mesto)	—	2	—	—	2
Kamnik	2	1	—	—	3
Kranj	2	—	2	—	—
Kočevje	1	—	—	—	1
Konjice	1	—	1	—	—
Krško	5	1	3	—	3
Ljubljana (srez)	7	1	2	—	6
Ljubljana (mesto)	4	—	—	—	4
Ljutomer	4	—	1	—	3
Maribor levi breg	10	6	6	—	10
Maribor (mesto)	3	—	2	—	1
Murska Sobota	1	1	—	—	2
Novo mesto	1	—	—	—	1
Ptuj	1	1	1	—	1
Šmarje pri Jelšah	6	—	2	—	4
Skupaj	50	16	21	1	44

Nalezljivo vnetje možganov. — Meningitis cerebrospinalis epidemica.

Ljubljana (mesto)	1	—	—	1	—
Skupaj	1	—	—	1	—

Dušljivi kašelj. — Pertussis.

Dolnja Lendava	2	—	—	—	2
Skupaj	2	—	—	—	2

Šen. — Erysipelas.

Celje	1	—	—	—	1
Celje (mesto)	—	2	—	—	2
Kamnik	2	—	1	—	1
Ljubljana (srez)	1	—	—	—	1
Ljubljana (mesto)	2	—	1	—	1
Ljutomer	2	—	—	—	2
Maribor (mesto)	3	1	1	—	3
Murska Sobota	2	—	—	—	2
Ptuj	1	—	—	—	1
Ptuj (mesto)	1	—	1	—	—
Šmarje pri Jelšah	1	1	—	—	2
Skupaj	16	4	4	—	16

Krčevita odrevenelost. — Tetanus.

Kamnik	1	—	1	—	—
Skupaj	1	—	1	—	—

Vranični prisad. — Anthrax.

Šmarje pri Jelšah	1	—	—	1	—
Skupaj	1	—	—	1	—

Otročniška vročica. — Sepsis puerperalis.

Maribor levi breg	—	1	—	1	—
Skupaj	—	1	—	1	—

Ljubljana, dne 11. aprila 1931.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani.

VI. No. 731191.

1105

Izpremembe v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Zotovič Miroslav, v. d. šefa kirurškega oddelka stalne vojne bolnice v Ljubljani, in dr. Fišer Zdenka, zasebna zdravnica na Bledu, sta bila vpisana v imenik zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 20. aprila 1931.

VIII. No. 59/4.

1092

Objava.

Glede na odlok ministra za trgovino in industrijo z dne 28. marca 1931 II. br. 9155/u se je odobril proračun zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za upravno leto 1931. s preloženimi dohodki Din 4.299.435— in izdatki Din 3.930.731—, torej z Din 368.704— proračunske blagajnične rezerve.

Minister za trgovino in industrijo je odobril sporazumno z ministrom za finance, da se v kritje zborničnih potrebščin v letu 1931. odmerja in pobira 10% doklada od osnovnega davka na dohodek od podjetij, obratov in poklicev, kakor tudi od osnovnega davka na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov, in od minimalnega davka po 12‰, ki ga morajo po čl. 86., odst. 2., zakona o neposrednih davkih plačevati podjetja, zavezana javnemu polaganju računov.

Predpisane doneske za Zbornico za trgovino, obrt in industrijo so zbornični volilni upravičenci zavezani plačevati v istih rokih kakor davke, ki so podstava za njih predpis.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 13. aprila 1931.

St. V—No. 504/40.

1093a 2—1

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava v Ljubljani razpisuje na podstavi členov 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910. in njegovih izpremembah in dopolnitvah za prevzem dobave iz murskih prodišč pri Gor. Radgoni ter njega dovoza na banov. cesto Sv. Benedikt—Lomanoše in sicer:

1. 7.480 m³ gramoza, velikosti 15—20 cm, prorač. cena 68— Din za 1 m³,
2. 13.000 m³ gramoza, zrna 0-5—6 cm, ter peska v določenem razmerju Din 80 m³

II. javno pismeno ofertno licitacijo na dan 7. maja 1931. ob enajstih v sobi št. 17 teh. oddelka kr. banske uprave v Ljubljani. Istotam se dobivajo med uradnimi urami na vpogled potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki.

Ponudbe se morejo glasiti na vse vrste del v obliki enotnega popusta v odstotkih na cene odobrenega proračuna, ki znaša Din 1.548.640—.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 18. aprila 1931.

V No 181/24—1931.

1082—3—3

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem montaže in pleskanja ter naprave vozne plošče železnega državnega mostu čez Soro v Medvodah

I. javno pismeno ofertno licitacijo na dan 30. maja 1931 ob enajstih v prostorih tehničnega oddelka banske uprave v Ljubljani. Istotam se dobivajo med uradnimi urami potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki proti plačilu napravilnih stroškov.

Ponudbe se morejo glasiti v obliki enotnega popusta v odstotkih na cene odobrenega proračuna, ki znaša

500.000 Din (petstotisoč dinarjev). Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih Novinah« in na razglasi deskah tehničnega oddelka banske uprave.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 20. aprila 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Cw a 373/28—4.

1112

Sklep.

V izterjanje izvršljive terjatve, ki pristoji zahtevajoči stranki Ljudski posojilnici, registrovani zadrugi z neomejeno zavezo v Ljubljani, zoper zavezano stranko Vesjak Franja, agronoma v Ljubljani, sedaj ne-

znanega bivališča, na podlagi tusodnega meničnega plačilnega naloga od 30. avgusta 1928 opr. št. Cw a 273/28/1, v znesku Din 28.000— s 6% obrestmi od 1. marca 1929 naprej, tožnih stroškov v ostanku Din 1742/30, eksekucijskih stroškov iz tusodnega sklepa od 25. novembra 1930 opr. št. Cw a 273/28/3 v znesku Din 1148— ter stroškov tega predloga dovoli sodišče izvršbo

1. z rubežem,
2. s hrambo,
3. s prodajo premičnin zavezane stranke, ki so v hrambi zahtevajoče stranke, ki jih bo za opravo rubeža in prodaje predložila oziroma izročila izvršilnemu organu okrajnega sodišča, v Ljubljani.

Kot izvršilno sodišče nastopi okrajno sodišče v Ljubljani.

Ker je bivališče zavezane stranke neznan, se postavi za kuratorja g. Benkovič Ivana, vodja zemljiške knjige v pok. v Ljubljani Veliki Stradon, kateri jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler se sama ne zgasi, ali ne imenuje pooblaščenca.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. II., dne 22. aprila 1931.

E 1034/30—11

1109

Dražbeni oklic.

Dne 1. janija 1931. ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 24. dražba nepremičnin zemljiška knjiga Podturn vl. št. 166, 167, 168.

Cenilna vrednost: 71.320 Din; najmanjši ponudki: 47.547 Din.
Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne morele več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Novo mesto,
dne 20. aprila 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se nastopne firme:

420. Sedež: Dolgavas št. 17 pri Kočevju.
Dan vpisa: 11. aprila 1931.
Besedilo: Zdravič Franc, trgovec z lesom in ogljem.

Obratni predmet: Trgovina z lesom in ogljem na debelo.

Imetnik: Zdravič Franc, Dolgavas št. 17 pri Kočevju.

Okrajno sodišče v Novem mestu, odd. II., dne 11. aprila 1931.

Firm. 57/31 — Reg. A II 54/1.

421. Sedež: Šoštanj.
Dan vpisa: 15. aprila 1931.
Besedilo: Matko Zalar.

Obratni predmet: Trgovina z lesom.

Imetnik: Zalar Matko, trgovec z lesom v Šoštanju.

Okrajno sodišče Celje, odd. I., dne 15. aprila 1931.

(Firm. 188/31 — Rg. A III. 111/1)

422. Sedež: Zgornji Dolič.
Dan vpisa: 15. aprila 1931.
Besedilo: Alojz Zupanc.

Obratni predmet: Trgovina z lesom in gozdnimi pridelki.

Imetnik: Zupanc Alojz, trgovec z lesom in gozdnimi pridelki iz Zg. Doliča.

Okrajno sodišče Celje, odd. I., dne 15. aprila 1931.

Firm. 191/31 — Rg. A III 112/1.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

423. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 2. aprila 1931.

Besedilo: Nikse, družba za moderne električne gospodarske stroje z o. z. v Mariboru.

Družba temelji odslej na družabni pogodbi z dne 31. decembra 1929. posl. št. 3370, izpremenjeni z odstopno pogodbo z dne 12. februarja 1931., posl. št. 4720.

Izbris se poslovođaja Kenda Franc.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 2. aprila 1931.

Firm. 203/31 — Rg. C II 54/3.

424. Sedež: Murska Sobota.
Dan vpisa: 16. aprila 1931.

Besedilo: Kreditna banka, d. d. v Murski Soboti.

Izbris se član načelstva Ratkol Teodor.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 16. aprila 1931.

Firm. 309/31 — Rg. B II 33/5.

Izbrisala se je nastopna firma:

425. Sedež: Celje.

Dan izbrisa: 15. aprila 1931.

Besedilo: Karol Vanič.

Obratni predmet: Trgovina z manufakturnim blagom. Izbrisala se je vsled opusta kupčije.

Okrajno kot trgovsko sodišče Celje, odd. I., dne 15. aprila 1931.

(Firm. 195/31 — Rg. Pos. II. 99/5)

Vpisi v zadrufni register.

Vpisale so se nastopne zadruge:

426. Sedež: Šikole.

Dan vpisa: 2. aprila 1931.

Besedilo: Strojna zadruga v Šikolah, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Obrat in predmet: Zadruga ima namen nabavljati stroje in iste posojevati udom.

Zadrufna pogodba (statut) z dne 16. marca 1931.

Opravitni delež znaša 100 Din in se mora plačati takoj ob pristopu.

Vsak zadrufnik jamči s svojim opravitnim deležem in pa še z enkratnim zneskom istega.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem objavljenju v Glasilu »Zadrufne zveze«, »Narodni Gospodarc«, ki izhaja v Ljubljani.

Načelstvo obstoja iz 5 zadrufnikov, člani načelstva so:

1. Trčko Franc, posestnik v Šikolah št. 14 (načelnik), 2. Hergan Simon, posestnik

Šikolah št. 41 (nač. nam.), 3. Ekart Štefan, posestnik v Šikolah št. 31, 4. Drevenšek Franc, posestnik v Šikolah št. 10, 5.

Celan Janez, posestnik v Šikolah št. 13.

Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo.

Podpis firme: Besedilo firme podpisuje ta skupno po dva člana načelstva.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 2. aprila 1931.

Firm. 216/31 — Zadr. IV 98/1.

427. Sedež: Stična.

Dan vpisa: 31. marca 1931.

Besedilo: Živinorejska zadruga v Stični, r. z. z. o. z.

Obrat in predmet: Namen zadruge je, povzdigniti živinorejo z zboljšanjem domačih in udomačenih pasem vseh vrst živine z ozirom na določen rejski cilj in zboljšanje prodajnih razmer glede živine. Kot rejški cilj si postavlja zadruga vzrejo živine, ki se odlikuje po čim večji hasovitosti, posebno glede mlečnosti, nadalje glede mesnosti in uporabe za vprego.

V ta namen zadruga:

a) preskrbuje dobre plemenjake one pasme, ki je v njenem okolišu zakonito določena, oziroma daje podpore za njih nakup ali vzdrževanje;

b) vpelje rodovnik (matično knjigo) in skrbno izbira živali, ki so za vpis v rodovnik sposobne;</

429. Sedež: Novo mesto.
Dan vpisa: 9. aprila 1931.
Besedilo: Stavbna zadruga »Prosvetni dom« v Novem mestu, r. z. z. o. z.
Izbršeta se izstopivša načelstvena člana Potokar Josip in ing. Zobeč Ivan, vpiseta pa novoizvoljena člana načelnikstva Vodnik France, posestnik in podobar, ter Šone Viktor, potnik v Novem mestu.
Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. II., dne 9. aprila 1931.
(Firm. 58/31 — Zadr. III. 94/3)

430. Sedež: Maribor.
Dan vpisa: 9. aprila 1931.
Besedilo: Tiskarna Sv. Cirila v Mariboru, registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Po sklepu obnege zbornice z dne 2. marca 1931. se je zadruga razdružila in prešla v likvidacijo.
Likvidatorji: dr. Jerovšek Anton, ravnatelj v Mariboru, Hrastelj Franc, podravnatelj v Mariboru.
Likvidacijska firma: Tiskarna sv. Cirila, reg. zadruga z. o. z., v Mariboru v likvidaciji.
Podpis firme: Likvidatorja podpisujeta likvidacijsko firmo kolektivno in sicer tako, da pristavita od kogarkoli napisanemu štampliranemu ali tiskanemu besedilu tvrdke svoj podpis.
Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 9. aprila 1931.
Firm. 230/31 — Zadr. III. 35/7.

431. Sedež: Dobrnič.
Dan vpisa: 11. aprila 1931.
Besedilo: Mlekarska zadruga v Dobrničah, r. z. z. o. z.
§ 15. zadružnih pravil se izpremeni tako: Zadružni delež znaša 5 Din. S sklepom obnege zbornice se pa lahko zviša.
Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. II., dne 11. aprila 1931.
Firm. 54/31 — Zadr. III. 57/3.

432. Sedež: Pongerc.
Dan vpisa: 12. aprila 1931.
Besedilo: Strojna zadruga v Pongercu, registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Izbršeta se dosedanja člana načelstva Zatošnik Franc, vpiseta pa novoizvoljeni člana načelstva Kmetec Anton, posestnik v Pongercu.
Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 16. aprila 1931.
Firm. 320/31 Zadr. I. 50/11.

433. Sedež: Celje.
Dan vpisa: 15. aprila 1931.
Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Prihovi, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Izstopil je iz načelstva: Skrbnišek Jože.
Vstopil je v načelstvo: Skrbnišek Franc, posestnik v Levcu št. 1.
Okrožno kot trgovsko sodišče Celje, odd. I., dne 15. aprila 1931.
(Firm. 196/31 — Zadr. I. 346/24)

434. Sedež: Slovenjgradec.
Dan vpisa: 15. aprila 1931.
Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Slovenjgradu, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Izstopil je iz načelstva vsled smrti Pečnik Franc.

Vstopil je v načelstvo: Marzel Aleks, posestnik v Golavabuki št. 58.
Okrožno sodišče Celje, odd. I., dne 15. aprila 1931.
(Firm. 192/31 — Zadr. I. 302/48)

435. Sedež: Slov. Bistrica.
Dan vpisa: 16. aprila 1931.
Besedilo: Lesna zadruga Slov. Bistrica, registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Izbršeta se dosedanja člana načelstva Eršenšek Anton in Kapun Marko, vpiseta pa novoizvoljena člana načelstva Strehar Ivan, posestnik v Zg. Prebukovju (podnačelnik) in Avgustin Anton, posestnik v Slov. Bistrici.
Zadružna pravila so se izpremenila v §§ 1, 2, b, 3, 12 in 17.
Besedilo firme se glasi odslej: Lesna in gospodarska zadruga v Slov. Bistrici, registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Obratni predmet: točka b se glasi odslej: skupen nakup in prodaja raznih kmetijskih potrebščin in pridelkov ter živeža zadružnikov.
Načelstvo obstoji iz načelnika, njegovega namestnika, tajnika in dveh udov.
Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 16. aprila 1931.
Firm. 307/31 — Zadr. II. 103/17.

Konkurzni razglasi

Sa 12/30—6. 1110

436. Potrdilo poravnave.
Med dolžnico Kohlenbrandt Marijo, trgovko in posestnico v Črni pri Prevaljah in njenimi upniki pri poravnalnem narku dne 16. februarja 1931. sklenjena poravnava se potrdi.
Po tej poravnavi plača dolžnica upnikom, ki jim ne gre pravica do prvenstvenega poplaila 60% kvoto njihovih terjatev, in sicer 50% plačljivih v 4 tromesečnih obrokih do 31. januarja 1932. in 10% plačljivih do 31. julija 1932.
Za 50% kvoto jamčijo, in sicer: Filip Rožanc, posestnik in lesni trgovec v Črni za prvi obrok, Frančiška Globačnik, posestnica v Črni za drugi in tretji obrok in Ignacij Krumpačnik, klepar in posestnik v Mozirju za 4. obrok.
Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 16. aprila 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Št. 98/K 1108 3—1

Razglas.
o prvi pismeni ofertalni licitaciji za izvršitev vodovodnih del v trgu Sevnica, srez Brežice.

Občinski urad v Sevnici razpisuje po naročilu kraljevske banske uprave 18. aprila t. l. br. V. No. 2525/13 in na podstavi čl. 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910. ter njegovih sprememb odnosno spopolnitev za prevzem in izvršitev vodovodnih del v Sevnici prvo javno pisмено ofertalno licitacijo na dan

5. junija 1931. ob enajstih v prostorih občinske pisarne v Sevnici.

Načrti in proračuni so interesentom na razpolago med uradnimi urami v prostorih občinskega urada v Sevnici.

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v procentih na enotno ceno uradno odmerjenega proračuna v iznosu Din 579.924.—.

Zapečatene ponudbe opremljene s kolkom za Din 100.— priloge s kolkom za 2 Din morejo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenec, na dan licitacije z označbo »Ponudba za oddajo vodovodnih del v Sevnici« od ponudnika N. N. neposredno predsedniku licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldan. Na poznejše ali nepravilno opremljene ponudbe se ne bo oziralo.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da v celoti pristaja na vse splošne in tehnične pogoje, ter mora položiti kavcijo: domačini Din 50.000.— tuji državljani Din 118.000.— na vrednostnih papirjih, oziroma garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 86. zakona o drž. računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »B« pogodbe in nabave.

O položeni kavciji prejme ponudnik blagajnično položnico. To položnico, nadalje potrdilo davčnega urada o poravnavi vseh davčnih plačil, potrdilo ministrstva za zgradbe, da se sme ponudnik udeležiti udeleževati javnih licitacij, in potrdilo pristojne zbornice za TOI o sposobnosti je obenem z vročitvijo ponudbe predložiti predsedniku licitacijske komisije.

Pooblaščenim morajo poleg tega predložiti pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji. Občina si pridržuje pravico oddati razpisano delo ne oziraje se na višino ponudbene vsote. Vsak ponudnik mora ostati v besedi 30 (trideset) dni po licitaciji.

Občinski urad v Sevnici,
dne 23. aprila 1931.

Razne objave

1107

Vabilo na VII. redni občni zbor

ki ga bo imela
TOVARNA USNJA
FRANZ WOSCHNAGG IN SINOVI, D. D.
v Šoštanju,
dne 10. maja 1931. ob desetih v tvornični pisarni v Šoštanju.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika VI. obnege zbornice z dne 18. aprila 1930.
2. Poročilo upravnega sveta o poslovnem letu 1930.
3. Predložitev bilance z dne 31. decembra 1930.
4. Poročilo računskih preglednikov.
5. Odobritev bilance za leto 1930. in sklepanje o uporabi čistega dobička.
6. Slučajnosti.

Po § 16 pravil se sme udeležiti delničar glasovanja, ako se izkaže vsaj šest dni pred obnim zborom, da je redno vpisan v delniški knjigi.

V Šoštanju, dne 23. aprila 1931.

Upravni svet.

*

1067 3—3

Poziv upnikom.

Mlekarska zadruga v Št. Rupertu ob juž. železnici, r. z. z. o. z. v likvidaciji, poziva v smislu § 40 zadružnega zakona morebitne upnike, naj ji priglase svoje terjatve.

Karl Mackovšek, l. r. Franc Koeman, l. r. likvidatorja.

Računski zaključek

Kolinske tovarne hranil d. d. v Ljubljani za leto 1930.

Aktiva		Bilanca za leto 1930.		Pasiva
	Din		Din	
Gotovina	8.913.43	Delniška glavica	2.000.000.—	
Naročniki	170.998.27	Naročniki	17.148.05	
Dobavitelji	444.560.15	Dobavitelji	111.502.75	
Zaloge	1.333.093.70	Denarni zavodi	1.361.410.—	
Nepremičnine	1.334.105.—	Fondi: za kritje izgub	175.938.72	
Premičnine	588.380.50	uslužbenec	186.611.05	
Vrednostni papirji	6.053.—	Dobiček: prenos iz leta 1929	1.398.10	
Kavcije	3.000.—	za leto 1930	85.097.38	
	3.889.104.05		3.889.104.05	

Izguba		Račun izgube in dobička za leto 1930.		Dobiček
	Din		Din	
Pogon in obrat	194.279.65	Prenos iz leta 1929	1.398.10	
Mezde	407.825.65	Kosmatni donos	4.867.926.84	
Vzdrževanje naprav	229.757.94			
Ambalaža	656.392.10			
Prodajni stroški	957.221.33			
Poslovni in upravni stroški	1.820.313.67			
Pristojbine in davki	153.163.62			
Amortizacija	363.275.50			
Dobiček: prenos iz leta 1929	1.398.10			
za leto 1930	85.097.38			
	4.868.724.94			4.868.724.94

Objava: Po sklepu rednega obnege zbornice z dne 20. aprila 1931 se bo izplačevala za leto 1930 4% na dividenda pri blagajni Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani.
V Ljubljani, dne 20. aprila 1931.

Upravni svet.

Guida:

Farnmor

Roman

57

Sama je sedela nad ognjem, nad katerim je pel samovar svojo pesem ter premišljevala. Morda se je spominjala srečnih, sijajnih časov, ko se je vsa Evropa klanjala njeni lepoti. Daleč nazaj so šle njene misli, medtem ko so njeni pogledi mehanično prebirali stranice dnevnika. Nenadoma ji je pogled obstal na nekem imenu.

»Farnmor!«

To ime je bilo zvezano s častmi, odlikovanji in slavo, ki jih donaja sreča v politiki. Njegova moč ni imela šibkih točk, njegovo življenje ni očitavalo nobenega madeža, v katerega bi se utegnila zagrizti sovraštvo in maščevalnost.

Zaman ga je opazovala vsa dolga leta, da bi mu povrnila, kar ji je napravil. Ponižanje in sramoto je zrušil nanjo, sebe pa obdal s častjo in slavo. V njegovem oklepu ni našla razpoke, skozi katero bi ga mogla zadeti.

Oči so ji obstale na besedi Farnmor. On, ki je bil nekoč njen pokoren suženj, je stal zdaj visoko nad njo, tako visoko, da ga njeno strastno sovraštvo ni moglo doseči, kakor ne more ledena skala navzgor ob strugi ledenika. Obup se je je polasčal, ko je brala to ime. Ali ne pride nikoli čas, ko mu bo mogla vrniti enako z enakim, ko se bo mogla ravno tako neusmiljeno maščevati nad njim, kakor se je on nad njo, in ko mu bo mogla za milost moledujočemu odgovoriti: »Samo toliko usmiljenja imam zate, kolikor si ga ti imel do drugih, nič več!«

S strastno jezo je zmečkala časopis in ga vrgla od sebe. Oči so se ji bleščale in z maščevalnim srdom je siknila:

»Tisti čas pride — mora priti. Potrpežljivo čakanje pripelje vsakogar k smrti!«

Nato je vstala, stopila pred toaletno zrcalo in s solznimi očmi od jeze je vzela v roke šminke, puder in razna lepotilna sredstva, ki so ji nadomeščala nekdanjo, za vedno izgubljeno lepoto.

Toplo jutranje solnce je vželo na jasnem nebu in obliko s svojimi žarki zapadno angleško obalo. Farnmor je vstal, se oblekel in velel služabniku, naj odpre okna. Morska gladina se je lesketala, ptički v vejah so prepevali, toda on ni imel zmislja za take reči, ne zdaj ne v svoji mladosti. Ni ga zanimala lepota jutra. Sele ko se je spodaj v cvetličnem vrtu razlegla vesela jutranja pesem

iz jasnega, srebrnega grla, se je ozrl v naravo.

Stopil je k oknu in videl Lucilio — ki je bila najlepša med obdajajočimi jo rožami. In ko jo je opazoval, so se njegove trde, mrzle poteze ublažile in v njegove jasne, resne oči je stopil izraz otožnosti. Ljubka deklina postava mu je zopet priklicala v spomin njega, ki je bil njen oče in njegov prijatelj. Z bolestjo v srcu so se preigibale njegove ustne in nehotne šepetale molitev:

»O Bog, bodi mi milostiv! Prijatelj, bratec, odpusti mi; daj mi moč, da bom mogel obvarovati trpljenja tu nesreče otroka, ki si mi ga izročil v varstvo!«

Farnmor se je zjutraj sestal z materjo, Stara, toda še vedno postavna dama je bila podobna Mariji Antoinette. Nekoč, dokler ji niso sivi lasje pokrili bistroumnega čela, je bila med najponosnejšimi in politično najvplivnejšimi ženskami v domovini. Danes se je povrnila k pogovoru prejšnjega večera.

»Lucilia kmalu ne bo več otrok,« je rekla stnu, sedečemu v alkovi pri oknu.

Dvignil je glavo od branja ter odgovoril kratko: »Zalibog.«

»In lepa je, Cecil, zelo lepa.«

»To je bila že za otroških let.«

»Zato pa je ne smemo držati tu zaprte. Najpozneje čez leto dni bo morala kaj več sveta videti, kakor ga tu vidi. Moramo jo vpeljati v družbo, ako hočemo izpolniti našo dolžnost.«

Farnmor je pomolčal. Tako težko mu je bilo priznati resnico, da se je Lucilia razvila v mladenko.

»Nekoč bo treba, žal, to napraviti,« je rekel končno. Toda ne mudi se. Tako mlada je še, in dokler se čuti srečna v teh razmerah, je bolje zanjo tu kakor tam.«

»Oprosti, dragi sinko,« je nadaljevala lady Castlemere po daljšem molku in razmišljanju, »oprosti, če te moram s svojimi besedami vznemiriti, toda moja dolžnost je, da izpregovorim o stvari, o kateri nisem razmišljala, dokler je bila še otrok. Vsakdo ve, da je sirota, moja rejenka in tvoja varovanka, in to ljudem zadostuje. Če pride nekdo, ki jo vzljubi in jo zaželi za ženo, tedaj mu boš moral povedati njeno ime in zgodbo njenih staršev.«

Farnmor se je zdrznil. Rdečica jeze mu je pokrila obličje.

»Kaj bi otrok mislil na možko ljubezen in zakon?« je vzkliknil nestrpno.

»Otrok — ne,« je odgovorila lady Castlemere mirno. »Toda če je ne misliš dati za nuno, tedaj se to kmalu zgodi, zakaj iz otroka postane mladenka.«

»Počakajmo, ko to postane, potem boš videla, kaj bom ukrenil. Njena tajna pa ostane za vedno pokopana, tako je bil moj in njegov sklep.«

Stara dama je nekaj časa molče razmišljala o njegovih besedah.

»Tedad jo bo moral vzeti mož, ki jo bo tako silno ljubil, da je ne bo vprašal po pokolenju,« je rekla tiho, kakor da govori zase. »Toda redki so danes možje, ki bi smogli tako veliko ljubezen.«

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izveščku, prepovedan.)

Willy se je za trenotek zamišljeno zagledal v Maričkine oči. »Da, v resnici, bil je krasen človek,« je odvrnil. Potem je pokimal Tjadenu. »Pojdi vendar za trenotek z menoj.«

Tjaden se je obotavljaje dvignil. Toda Willy ni mislil na nič hudega. Čez nekaj minut sta se vrnila roko v roki. Willy se je sklonil k Marički. »Torej sklenjeno, jutri zvečer vas bom prišel obiskat. Saj se moram vendar zahvaliti za rešitev pred zamorci. Toda tudi jaz sem enkrat rešil vašega ženina.«

»Tako?« se je začudila Marička.

»Morda vam bo pozneje enkrat o tem pripovedoval,« se je režal Willy. Olajšan se je odmajal Tjaden s svojo nevesto.

»Jutri bodo namreč klali,« nam je pojasnil Willy. Toda nihče ga ni poslušal. Predolgo smo se morali premagovati, zato smo rezgetali zdaj kot lačen konjski hlev. Kosole je skoraj bljuval, tako ga je stresal smeh. Šele čez nekaj časa nam je mogel Willy pojasniti, kako ugoden dogovor je sklenil pravkar s

76

Tjadnom, zato, da ne bo izdal njegovih laži o zamorcih. Tjaden mu bo moral dejati konjske klobase. »Fant je v mojih rokah,« se je muzal.

2.

Došel je odlok, da je treba pri izpitih posebno obzirno postopati z udeleženci vojne. Dovoljeno jim je navesti predmete, za katere so se posebno zanimali. Iz teh naj jih izprašujejo. Žal, da predmeti, za katere smo imeli posebne interese, niso bili predmeti za izpite. Vsled tega smo vso stvar na svoj način poenostavili. Vsak je dal za vsak učni predmet po dve vprašanji in je obljubil, da se bo naučil odgovore nanje. Westerhold je sedel za katedrom, pred seboj je imel liste belega papirja z našimi imeni, mi smo mu pa narekovali vprašanja, katera smo hoteli imeti za izpit.

Willy je bil posebno izbirčen, dolgo časa je prelistoval svoje knjige in šele po dolgem brskanju semintja se je odločil za naslednji dve vprašanji iz zgodovine: »Kdaj je bila bitka pri Zami?« in »Kdaj je vladal Oton leni?« Za pismeno nalogo iz veronauka smo si izbrali temo o trojni milosti božji, kot nemško nalogo pa: Prenovljenje Nemčije. Za to zadnjo je predlagal izprva Hollermann nekaj drugih tem, toda nam je ta bolj ugajala, ker nam ni bilo treba nič misliti, temveč samo prepisati čenčarije par državno-

zborskih poslancev. Ker se razlikujejo državni poslanci po strankarski pripadnosti, se razlikujejo po tej pripadnosti tudi njih govori, zato ni bilo Ludviku prav nič težko izdelati naloge za štiri kar v naprej.

Westerholt in Albert sta nesla pole z vprašanji posameznim učiteljem. Najprvo sta šla k ravnatelju, ki ju je sprejel z nekim strahom, ker od nas ni imel pričakovati ničesar dobrega. Studiral je vprašanja iz veronauka in zemljepis, iz katerih bo moral on izpraševati. Z gesto gnusa je listo odložil. »Toda, gospodje, minister je odločil, da morate navesti partije iz vaših interesnih sfer, torej določene, večje partije iz vsakega predmeta. Kar ste mi pa tu predložili, ni nič drugega kakor navadna vprašanja.«

»Naši interesni predmeti so pač zelo majhni,« je odgovoril Albert.

»Zato jih pa obvladamo do pičice,« je izpopolnil Westerholt.

Ravnatelj je pomaknil listo z vprašanji zopet pred nju. »Ne, za kaj takega me ne boste dobili. Izpiti bi postali potem kakem komedija.«

»To so že itak,« je odvrnil Westerholt vesela žareč.

Albert je vzel listo ravnodušno k sebi. »Kakor hočete, gospod ravnatelj. Žal, da vam moram izjaviti, da bomo vsled tega prisiljeni, opustiti izpit iz veronauka.«

Ravnatelj se je razburil. »Zakaj?«

Kam naj grem, kje naj kupim...

da bom dobro postrežen...?



Industrija
»Karo« čevljev
Maribor
Koroška cesta št. 19

698

„Lux“
kemični izdelki
Josip Kordiš
priporoča
svoje izdelke najboljše
kvalitete kakor:
„Lux“ krema za čevlje
vseh barv, vazelin za
usnje, gumitrane za
usnje, parketno
voščilo.

723

Žibert A.
zaloga čevljev
Ljubljana
Prešernova ulica
Največja izbira!

740

Velika zaloga čevljev
ročnega izdelka
znamke

„Oro“
Priznано dobro blago.
Matej Orehek,
Ljubljana, Kolodvorska
ulica 26.

903



Modna trgovina

T. Eger
Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 2
Modno blago, čipke,
perilo, nogavice itd.

774

Dežnike
Izdeluje in popravlja
trvdka
Ivan Pavlin
Ljubljana,
Florjanska ul. 11
Solidna postrežba.



Jakob Perhavec

Izdelovanje likerjev,
dez. vin, ruma in
konjaka
Maribor
Gospodarska ulica št. 9

696

Kavarna
„Merkur“
Ignac Lebič, Celje

695

Hotel
„Pošta“
Celje

689

Kavarna
Restavracija
„Zvezda“
Dnevno koncert
lastnik Fr. in Roza
Krapeš, vulgo „Ziveli“
Ljubljana

762



stavbno
mizarstvo
BONCA IVAN
Vižmarje
pri St. Vidu nad
Ljubljano

812

Zalogapohištva
Mizarstvo
NOVAK IVAN
Vižmarje
St. Vid nad Ljubljano

811

Tovarniška zaloga
pohištva
**Andre Kregar
& sinovi**
St. Vid nad Ljubljano
nasproti kolodvoru

813



Drogerija

„Central“
Filip Vrtovec
Celje
Zahtevajte
brezplačno cenik

693



Največje
podjetje
v Sloveniji za kon-
fekcije plaščev in
obleke
**Trgovski
dom**
Maribor
Aleksandrova c. 25



Tovarniške cene!
Na obroke brez
zahtev naplačila
Garancija 35 let
• **VESTA** •
zaloga blivalnih
strojev in potrebnih
Zastopstvo:
J. MALNAR
Ljubljana
Kolodvorska 26



Harmonike
Lubas
so najboljše. — Franc
Lubas, Ljubljana, Du-
najska cesta.

765



Brivski salon za
dame in gospode
Franc Kokal
Celje
Kralja Petra cesta
št. 22

688

„Elida“
brivski salon za dame
in gospode
Trajno kodranje
Celje
Vodnikova ulica

687

Frizerski salon
za dame in gospode
Franc Loborec
Ljubljana
Rimska cesta
se priporoča c. damam
za trajno kodranje,
vodno ondulacijo in
vse v to stroko spa-
dajoča dela po zelo
znižanih cenah. Sprej-
me c. dame in gospode
na abonma po znižanih
cenah. — Uradniki
znaten popust. 720

Trajna ondulacija
garantiran in siguran
uspeh. Se priporoča
Fr. Wilmann
brivec, Ljubljana
vis a vis Napoleono-
vega spomenika

746



Josip Jelovšek
Celje,
Aleksandrova št. 4

906



Bebica —
kam se peljeva?
Na Poljansko cesto 31
k **M. Nardinu**
ki nam nudi najboljša
kolesa
„Mina“
in nam kolo popravi
dobro in po zmerni
ceni.

1036



L. Ornik
manufaktura
Maribor
Koroška cesta 9
Plačilne
olajšave!

697



Modni
krojaški atelje
Franc Avšič
Ljubljana
Komenskega ulica 36
(vis-a-vis „Ledine“)
Izdeluje vse obleke po
meri in nizki ceni

1126



Hotel in restavracija
pri

„Belem Kranjcu“
Pristna domača vina
— gorka in mrzla je-
dila — moderno ure-
jene tujske sobe

Kaplež
Ljubljana
Florjanska ulica št. 4



**URE
ZA BIRMO**
nudi najcenejšo
IVAN PAKIŽ
Ljubljana
Pred Škofijo št. 16

**Mali
oglosi**

Oglosi socijalne in posredovalne vsebine: beseda
50 par. Najmanj Din 5.—. Oglosi reklamnega
in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5
besed). Vsaka nadaljnja beseda 50 par.
Za pismene odgovore priložite znamko.

Pianini!
Pianini!
Iz Berlina je došel pot-
nik tovarne klavirjev in
pripeljal s seboj 3 pia-
nine za reklamo, ki jih
proda zelo poceni. Pia-
nini so s pravim an-
gleškim mehanizmom.
— Vprašati v hotelu
„Slon“.

Sobo s kuhinjo
oziroma kabinetom
išče državni uradnik
brez otrok. Naslov:
„Za avgust“ upr. „Ju-
goslovana“ 1127

Prodaj hišo
z vrtom, obstoječo iz
treh sob in dveh klet,
za ceno 35.000 Din.
Prikladna za obrtnika,
krojača, čevljarja ali
upokojenca pri pre-
mogokopu. Rešitaj,
p. Rajhenburg

1111

Fotomeyer
Maribor, Gosposka ul.
39. — Vse foto-potre-
bine kakor aparati se
dajo na obroke. Iz-
delava amaterskih slik
v 4 urah.

986

2.500.— Din
zaslužite najmanj me-
sečno, če obiskujete v
Vašem okolišju ljudi!
Tovarna Vega, Ljub-
ljana, poš. predal 307.
Priložite znamko za od-
govor!

988

**Nogavice, roka-
vice, volna in
bombaž 488**
najceneje in v veliki
izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg



Maks Ferjan
splošno ključavničar-
stvo
Ljubljana
Zvonarska ulica št. 7
Popravlja tehtnice,
utežev itd. — Spe-
cijalist za blagajne.

858

**Mali
oglosi**

Oglosi socijalne in posredovalne vsebine: beseda
50 par. Najmanj Din 5.—. Oglosi reklamnega
in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5
besed). Vsaka nadaljnja beseda 50 par.
Za pismene odgovore priložite znamko.

**Znatne stavbne
prihranke**
dosežete, če Vam iz-
vrši načrte, proračune
in nadzorstvo Teh-
nični biro „Tehna“,
Ljubljana, Mestni trg
št. 25/1

507

Ustanovljeno l. 1852
Teodor Korn
Ljubljana
Poljanska cesta št. 8
(prej Henrik Korn)

krovec, stavbni, ga-
lanterijski in okrasni
klepar. — Instalacija
vodovodov in central.
kurjave. — Naprava
strelododov; kopali-
ške in klosetne
naprave

792

**Nagačenje
vsakovrstnih
živali**

po jako nizki ceni
izvršuje

Josko E. Pušpan
preparator
Ljubljana
Mestni trg št. 11

Klavirje

Pianine
kupite po tovarniških
cenah tudi na obroke,
izključno le pri trvdki
O. Zima, Wolfova uli-
ca št. 10, I., Ljubljana.
Najcenejša izposojeval-
nica.

919

Razprodaja

Po globoko znižanih
cenah se razprodaja
cela zaloga raznovrst-
nih moških, fantov-
skih in otroških oblek,
površnikov, suknjičev,
usnjatih in navadnih,
modnih kot sportnih
hlač itd. samo v
konfekciji »Franda«
F. K. DERENDA,
Ljubljana,
Gradišče št. 4.,
to je nasproti dram-
skega gledališča.
Izkoristite to izred-
no priliko.

Email d. z. o. z.
Ljubljana 7

Beljaška 4 - Telef. 3252

emajlira in ponik-
luje po naročilu

NA ZALOGI: Lutz-ove
peči, napisne tablice
— črpalke z ventili
brez usnja in raz-
pršilci za gnojnice
— avtogeno varenje

Email d. z. o. z.
Ljubljana 7

Beljaška 4 1084



Damski in moški
modni atelje
ŽUŽEK CIRIL
Ljubljana
Wolfova ul. 10/1
Izvršuje vsa naročila
točno in solidno.

917

Stalna razstava
umetniških slik in ve-
lika izbira okvirjev.
Prevzame vsa rezbar-
ska in pozlatarska dela

A. KOS
Ljubljana, Mestni trg
št. 25 (nasproti magi-
stratu).

1094

Občinski tajnik
organist in cerkovnik
z več letno prakso in
dobrimi sprječevali
išče službo. Naslov v
upravi lista.

1133

Podeželski

oder
štirimi sprememba-
mi, malo rabljen ter
dobro ohranjen, se za
ugodno ceno prodaja.
— Nadaljnja pojasnila
pod značko P. G. R. D.
pri upravi.

113

... MARIBOR ...

Najbolje se zabavaš
pri „Frančku“
Maribor, Meljska c. 18
Izborna kuhinja in prvovrstne pijače
GOSTILNIČAR TRAFENIK 1119

BMW – mojsterski izdelek tehnike!



Zastopstvo tovarne:

ER. FASCHING
Maribor, Kralja Petra trg 1

BMW — delavnica:

A. NOVAK
Maribor, Jugoslovanski trg 3

Sanatorij

v Mariboru, Gosposka ul. 49

Telefon 2358

Lastnik in vodja:

primarij doktor Černič
specialist za kirurgijo.

Sanatorij je najmoderneje urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: z višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti črevesa; diafermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; z žarnico „hala“ za revmatična in druga boleča vnetja; „enterocleaner“-jem za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba: I. razr. 120, II. razr. 80, III. razr. 60 Din

A. LESJAK, Maribor

Gosposka ulica 11

nudi po najnižji ceni

priznano dobro žgano kavo, čaj, kakao, čokolado, rum, konjak, sladkor, olje in vsa druga živila

Solidna in točna postrežba! Se priporoča!

Z najodličnejšim spoštovanjem
A. Lesjak, Maribor
Gosposka ul. 11

Zahtevajte cenike in prospekte!



Prva jugoslovanska TVORNICA BRUSOV, tvornica umetnega kamenja za brušenje in ostrenje

FRANC SWATY
MARIBOR, Tržaška c. 60

Telefon 20-58

Izdeluje bruse za brušenje in ostrenje orodja, žag ter vseh predmetov vseh industrijskih panog, obrti itd. znamke „Diamond“, nadalje vse vrste kamenja za orodje, brušenje britev in brušenje kos, znamke „Diamond“ in „Swatyn“. Skladišče vseh vrst naravnega kakor tudi umetnega kamenja in brusil za industrije in obrti vseh strok.

Karol Ussar tovarna tehničar

Maribor
Plinarniška ul. 17
Izdeluje vse vrste
702 tehničar



OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik

brušena in nebrušena stekla

vseh vrst:

zrcalno, specijalno, ledenasto, marmornato i. t. d.

priporoča

„KRISTAL“ d. d.

tovarne ogledal in brušenega stekla
edino čisto domače podjetje

Centrala: MARIBOR, Koroška c. 32. Telef. int. 2132

Podružnica: LJUBLJANA VII, Medvedova cesta 38

Telef. int. 3075

„SPLIT, Zrinjska ul. 6. Telef. int. 368

„KOVINA“ D. D., MARIBOR

Prva jugoslovanska metalurški industrija izdeluje: vse vrste kablov, gradbeno okovje, kopalne peči, škropilnice za vinograde, sadno drevje, razne livarske izdelke ter vodovodne armature

Brzojavni naslov: Kovina Maribor

Telefon 22-28

Kolesa, otroške vozičke, gramofone in šivalne stroje vseh vrst popravlja najceneje meh. del.

Justin Gustinčič

MARIBOR, Tattenbachova ulica št. 14

Velika zaloga gramofonov in plošč znamke 1131 „Columbia“ in več drugih znamk

Zakon o uradnikih (U. Z.)

Nujno potreben vsakemu državnemu uradniku dobite v upravi »Jugoslovana«, Podružnica v Mariboru Aleksandrova cesta šte. 24 Knjižica obsega 194 strani, od katerih odpade 17 na stvarno kazalo. Cena 18 Din. Za poštino Din 1 v znamkah. Naročite ga še danes, ker je zaloga majhna.

C. PICKEL MARIBOR

Koroševa ul. 39

Tovarna umetnega kamna in cementnih izdelkov. — Asfaltno podjetje. — Trgovina z apnom in cementom. — Skladišče bituminozne in katranizirane strešne lepenke, acesita, izolacijske asfaltne zmesi. — Prevzame dobavo in polaganje terazo-flaka, cementnih in Klinker plošč. 1116



J. PETELN

dipl. optik in urar

MARIBOR

Gosposka ulica 5

Absolvent visoke šole za optiko v Jeni

1132

Auto-monoblok baterije

baterije na posodo in reparature priporoča

VESNA AKUMULATOR

MARIBOR, Strossmayerjeva ulica šte. 3

HERMANN WÖGERER

veleklavnica, Maribor

tovarna klobas,

mesnih izdelkov,

masti in konzerv

Telefon

20—52

Specijaliteta: Šunka Praga

1117

Poslužujte se za oglaševanje
„JUGOSLOVANA“!

Splošna stavbena družba, Maribor-Tezno

mostovna in železo-konstruksijska
delavnica in tovarna vijakov in zakovic

1124



Špedicijsko podjetje

LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

R. RANZINGER

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. **Lastno skladišče** z direktnim tirom od glavnega kolodvora. **Carinsko skladišče.** **Mestne trožari-neprosto skladišče.** **Carinsko posredovanje.** **Prevoz** pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.

Blago za ženske obleke
svilen, volnen in per-
zino, zadnje novosti, ve-
lika izbira in znano so-
lično cene.
R. MIKLAVC
„Pri Školu“ — Ljubljana

NOGAVICE, ROKAVICE, KRAVATE, SRAJKE, ŽEPNE ROBCE,
damske torbice, toaletne potreščine kupite naj-
ceneje in najboljše
pri
JOSIP PETELINC
blizu Prešernovega
spomenika ob vodi

1012

Tako izgledajo pravi zavitki Dr. OETKER-ja za vanilinov sladkor in za pecilni prašek. — Pri nakupu pazite na

„Svetla glava“

Dr. A. Oetker-jev
vanilinov sladkor
za kuhinjo.

Ta zavitek zagotavlja, da zadobi velik pudring, krema, kolač ali 3 liter likerja prijeten vaniljev aroma. Vsebuje tega zavitka nadomestuje 2-3 stroške dobrega vanilija.

Doktor Oetker-jev
pecilni prašek
je najboljši
Zakonito zaščiten pod
imenom
Backin

997

Zahtevajte pri Vašem trgovcu izrecno le
„Dr. Oetker-jeve izdelke“

Trstje za strope

naročajte le pri domači tvornici, katera EDINA izdeluje to blago

iz najboljšega materiala in prodaja najceneje
Jos. R. PUH, Ljubljana, Gradaška 22

Telefon 2513

1058

Zaradi nesreče

inventurna odprodaja

manufakturnega in konfekcijskega blaga po globoko znižanih cenah Se priporoča
MARIJA ROGELJ, Ljubljana, Sv. Petra cesta 26

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„JUGRAD“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 35/1

Krajevno zastopstvo Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

Pravila proti plačilu Din 5.— v znamkah. Za odgovor prosimo znamko. Uradne ure od 8. do 12. in 14. do 18.

909

Makulturni papir

se po ceni prodaja

Na razpolago večja količina

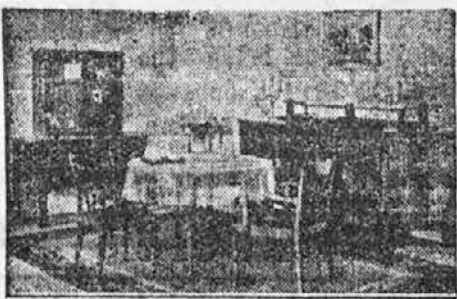
Naslov v upravi

I. SLANOVIC

806

Splošno ključavničarstvo, LJUBLJANA
Gajeva ulica 2

Se priporoča za vsa v to stroko spada-
joča dela. Specijelno za delikatesna in
slasličarska namizna in izložbena stojala
iz medenine ali železno poniklovana.



Tovarna pohištva

IVAN MATHIAN

arhitekt za interiere

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 14,

priporoča svojo veliko zalogo najmodernejšega pohištva s priznanim prvotno izdelavo, kakor tudi vsa tapetniška dela po najnižjih cenah.

Poslužujte se za oglašanje

»Jugoslovana«!

Vse

tiskovine izdeluje **tiskarna Merkur**
lično in po ceni

Za bližnjo spomlad
smo izdelali veliko zalogo

modernih plaščev

za gospode in dame

Drago Gorup & Co.,

konfekcijska
industrija

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 16 — I. nadstropje

Pozor! Prihranimo 60—80 odstotkov
pri nadomestitvi novih plošč za
Avto - Motocikl - Radio
Akumulator

Specialna stanica za polnjenje po znižani ceni!
Delo zajamčeno strokovno edino pri

A. Jenko

Prva specialna akumulatorska de-
lavnica, vhod Miklošičeva c., poleg
palače Delavske zbornice in Kolo-
dvorska ul. 29, Kavarna »Leon«.



L. MIKUŠ

Ljubljana - Mestni trg 15

Telefon št. 2282

Ustanovljeno 1939

Na malo!

Na veliko!

Delniška družba pivovarne „Union“, Ljubljana

Pivovarna in sladarna. Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani I., poštni predal št. 45 - Podružna pivovarna v Mariboru

Telefon: { Ljubljana 2310 in 2311
Maribor 2023

Brzjavlj: Pivovarna Union { Ljubljana
Maribor

Priporoča svoje izborne izdelke in sicer

svetlo in črno pivo, v sodih in steklenicah, pekovski kvas, čisto rafin. in gorilni špirit



Svila
je,
na jej
ne škodi
solnce.

Dagmar

Bogati Angleži pravijo:

„Preveč sem siromašen, da bi
mogel kupovati slabo blago.“

Ravnajte se po nasvetu bo-
gatih Angležev in kupujte
samo dobro blago

Jugočeska d. Kranj

Od dobrega najbolje je le 428

Gritzner-Adler
šivalni stroj in kolo

Elegantna
izvedba
najboljši
materijal!

URANIA
pisalni stroj
v 3 velikostih!

Novosti!

Šivalni stroj
kot damska pisalna miza. Le pri

Jos. Petelinc
Ljubljana

za vodo, blizu Prešernovega spomenika
Zmerne cene tudi na obroke! Tel. int. 2918

Kmetijska družba v Ljubljani

Turjaški trg št. 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v Dravski
banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in
okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 30 din
in dobivajo za to brezplačno strokovni list

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila
za umno gospodarstvo. Družba dobavlja
članom tudi razne kmetijske potrebščine.

Vsak kmet mora biti član Kmetijske družbe!

»KMETOVALEC«

459

150/150 na dobrem blagu Din 55.—
»Bredac krepni robel kom. Din 2.—

Entlanje, ažuriranje, predtiskanje
Specijelni entel oblek

Vezenje mehanično umetno in ročno
Tamburiranje hotelskih in gostilniških
zaves.

MATEK & MIKEŠ
LJUBLJANA, poleg hotela Štrukelj.

OGLEDALA
vseh vrst, velikosti in oblik

STEKLO
zrcalno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm,
portalno, ledasto, alabaster itd.

SPECTRUM D. D.
LJUBLJANA VII — Telef. 28-48
ZAGREB CELOVŠKA 31 OSIJEK

Crnt. modri in barvaški kamgarn.
Sportni šof.
Svilo Krep Ripsa za damsko plašče.

Genasi & Gerkmann
LJUBLJANA

Šmarješke Toplice pri Novem mestu

učinkujejo proti vsem kroničnim boleznim.
14 dnevna cela oskrba v predsezni do 30. junija
560 Din. Prospekti zastoj! 1090

AKUMULATORJE

dobavlja ter strokovno popravlja in polni
IVAN NEBEIN
edino oblaščno koncesionirano
akumulatorsko podjetje
Ljubljana, Dunajska cesta št. 37, poleg
strojnih livarn. 856

Za stavbno sezono

se priporoča
slavnemu občinstvu in cenjenim zavodom stara
renomirana splošno kleparska in vodovodno
inštalacijska tvrdka

Delo solidno! Cene konkurenčne!

Poslovalnica: Novi trg št. 5

Delavnica: Rimska c. 2. in Gregorčičeva ul. 5

S spoštovanjem Telefon 3333

JAKOB FLIGL
LJUBLJANA 1004

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA

Obrestovanje vlog, nakup in pro-
daja vsakovrstnih vrednostnih pa-
pirjev, deviz in valut, borzna na-
ročila

Ljubljana

Prešernova ul. št. 50
(v lastnem posloplju)

Telefon št. 2040, 2457, 2548, 2706 in 2806

Predujmi in krediti vsake vrste,
eskompt in inkaso menic, in kupo-
nov, nakazila v tu- in inozemstvu,
safe-deposits itd.